

RESPUBLİKA

TƏSİSÇİ: AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN İŞLƏR İDARƏSİ VƏ QƏZETİN REDAKSIYA HEYƏTİ

20 DEKABR 2013-cü il CÜMƏ №280 (4863) GÜNDƏLİK İCTİMAİ-SİYASİ, SOSIAL-İQTİSADİ QƏZET WWW.RESPUBLİKA-NEWS.AZ

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Qusarda "Şahdağ", "Pik Palas" otellərinin açılışında və 2013-cü ilin idman yekunlarına həsr olunan mərasimdə iştirak etmişdir

Dekabrın 19-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva "Şahdağ" qış-yay turizm kompleksində olmuşlar.

Dövlətimizin başçısı və xanımı "Şahdağ", "Pik Palas" otellərinin açılışında və 2013-cü ilin idman yekunlarına həsr olunan mərasimdə iştirak etmişlər.

"Şahdağ" qış-yay turizm kompleksi dünyadakı bu tipli komplekslərdən nadirliyi və universallığı ilə fərqlənir. Qusar rayonunun mərkəzindən 32 kilometr məsafədə Şahdağ Milli Parkının ərazisində yerləşən kompleksin tikintisinin hazırlıq işlərinə 2006-cı ildən başlanılmışdır. Həmin il keçirilən tenderdə dünyanın aparıcı şirkətləri qalib gəlmişdir. Bu kompleksin təməli 2009-cu ilin sentyabr

rında Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə qoyulmuşdur. O vaxtdan etibarən görülməli işlər nəticəsində "Şahdağ" qış-yay turizm kompleksinə çəkilən avtomobil yolu genişləndirilmiş, körpülər tikilmiş, torpaq sürüşmələrinin qarşısını alınması üçün mühafizə tədbirləri həyata keçirilmişdir.

Dəniz səviyyəsindən 1300-2300 metr yüksəklikdə yerləşən turizm kompleksinin ərazisi 2058 hektardır. Azərbaycanda və ümumiyyətlə, dünyada ən mükəmməl layihələrdən olan "Şahdağ" qış-yay turizm kompleksi oxşar istirahət mərkəzlərindən bənzərsizliyi ilə fərqlənir və ilboyu fəaliyyət göstərmək iqtidarındadır. Bu layihənin reallaşdırılması Azərbaycanda dağ-xizək və digər qış idman növlərinin inkişafı üçün hertərə

refli imkanlar açır.

Azərbaycanda sürətlə inkişaf edən turizm sektoruna böyük töhfə olan "Şahdağ" qış-yay turizm kompleksində inşa edilən otellər bu istirahət məkanına marağı daha da artırır. Qonaqların istirahətinin yüksək səviyyədə təmin olunduğu bu otellərdə yarıdan fərqli bir daha təsdiqləyir ki, bu gün ölkəmizdə turizm sektorunun inkişafına xüsusi fikir verilir. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında bütün ölkə üzrə turizm marşrutlarının müəyyənləşdirilməsi və bununla bağlı bölgələrdə genişmiqyaslı tədbirlərin həyata keçirilməsi diqqət mərkəzində saxlanılır. Təsədüfi deyildir ki, son bir neçə ildə beşulduzlu otellərin açılması ilə dünyanın ən məşhur otel brendləri Azərbaycana

gəlmişdir.

2011-ci il Azərbaycanda "Turizm ili" elan edilmiş və bu istiqamətdə bir çox tədbirlər görülmüşdür. Paytaxtla yanaşı, regionlarda da müasir turizm və istirahət obyektlərinin, mehmanxana komplekslərinin tikilib istifadəyə verilməsi Azərbaycanda bu sahənin inkişafına göstərilən diqqətin göstəricisidir. Bu çərçivədə "Şahdağ" qış-yay turizm kompleksində inşa edilən otellərdə təqdim edilən yüksək şərait Azərbaycanda mehmanxana biznesinin inkişafını bir daha təsdiqləyir və qeyri-neft sektorunda bu sahənin xüsusi çəkisinin getdikcə artdığını göstərir.

Ölkəmizdə qeyri-neft sektoruna mühüm töhfə olan "Şahdağ" qış-yay turizm kompleksi Azərbaycan tarixində ilk dağ-xizək

kurortudur. Kompleksin inşası bir neçə mərhələdə aparılmışdır. Prezident İlham Əliyev 2011-ci ilin fevralında kompleksin 2 nömrəli kanat yolunun və xizək enişinin açılışında iştirak etmişdir. Bu möhtəşəm obyektin inşasını daim diqqət mərkəzində saxlayan dövlətimizin başçısı dəfələrlə ərəziyə gələrkə tikintinin gedişi ilə tanış olmuş, bir neçə obyektin və otelin açılışında iştirak etmişdir. Artıq ötən qış mövsümündə kompleks ilk turistləri qəbul etməyə başlamışdır.

Kompleksin birinci mərhələsi üzrə tikinti işləri dövlət tərəfindən maliyyələşdirilir. Tikintiyə nəzarət Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin tabeliyində olan "Şahdağ" qış-yay turizm kompleksinin müdirliyi tərəfindən həyata keçirilir.

Dövlətimizin başçısı və xanımı əvvəlcə beşulduzlu "Pik Palas" otelinin açılışında iştirak etdilər.

Azərbaycanın birinci xanımına gül dəstəsi təqdim olundu. Prezident İlham Əliyev otelin rəmzi açılışını bildiren lentı kəsdi.

Paytaxtdan 230 kilometr şimalda, "Şahdağ" qış-yay turizm kompleksində yerləşən "Pik Palas" oteli dağların əzəmətli gözəlliyi ilə əhatə olunmuşdur və onun hər bir elementi məmnunluq doğurur.

Dövlətimizin başçısı otelin fəxri qonaqlar kitabına ürek sözlərini yazdı.

Otel yeni qurulan "PAŞA Hotels and Resorts" şirkəti tərəfindən idarə olunur. "Pik Palas" oteli geniş çarpayılar, rahat qonaq və iş guşələri, döşəmədən tavana qədər uzanan pəncərələr və fransız üslublu eyvanlar ilə 167 geniş yataq otağı və lüks nömrələri qonaqlara təqdim edir. Bütün qonaq otaqları müasir avadanlıqla təchiz olunmuşdur. Oteldeki restoranlar, barlar və istirahət guşələri dağlarda zövqlə nahar etmək üçün nadir vəhdət yaradır.

Mehmanxananın lobbisində yerləşən "Chocolat Patisserie" çah-calallıq və rahatlıq aurası yaradır. Burada şokolad trüfeli hazırlanan guşə mövcuddur. "Alpina Brasserie" "ine Bar" gün ərzində nahar etmək üçün nadir inqrediyentlər və orijinal yeməklər təqdim edir. "Fujişan Restaurant Bar" Yaponiya və Koreya yeməklərinin nadir vəhdətini təcəssüm etdirən mətbəxi ilə fərqli təcrübə təklif edir. Xüsusi bayramlar və ya özəl nahar görüşləri üçün bu restoran ideal məkandır. Fitnes xidmətlərinə idman zalı, saunalar və buxar otağı, qapalı üzgüçülük hovuzu və cakuzi, açıq havada güneş şüası qəbul etmək üçün isidilmiş üzgüçülük hovuzu daxildir. Dəbdəbəli SPA məkanında çalışan təcrübəli terapevtlər müxtəlif aromaterapiya, masajlar və SPA prosedurları, o cümlədən kosmetik qulluq və müalicə təqdim edirlər. Sütunsuz, hündür tavanlı, təbii gün işığı ilə işıqlanan "Akasiya" ziyafət zalında ayaqüstü tədbirlər üçün 600-ə qədər, banket üslubunda 350-dək qonağı yerləşdirmək mümkündür.

Sonra Prezident İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva yeni tikilmiş beşulduzlu "Şahdağ" otelinin açılış mərasimində iştirak etdilər.

Azərbaycan Prezidenti otelin rəmzi açılışını bildiren lentı kəsdi.

Dövlətimizin başçısı, Milli Olimpiya Komitəsinin prezidenti İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva əvvəlcə 2013-cü ilin idman yekunlarına həsr olunan mərasimdə iştirak etdilər.

Azərbaycan Prezidenti mərasimdə nitq söylədi.

(davamı 2-ci səhifədə)

Çili Respublikasının yeni seçilmiş Prezidenti Zati-aliləri xanım Mişel Baçeletə

Hörmətli xanım Baçelet,

Çili Respublikasının Prezidenti vəzifəsinə seçilməyiniz münasibətilə Sizi səmimi qəlbədən təbrik edirik.

İnanıram ki, Azərbaycan-Çili münasibətləri xalqlarımızın mənafələrinə uyğun olaraq bundan sonra da dostluq və əməkdaşlıq zəminində inkişaf edəcək və genişlənəcəkdir.

Sizə möhkəm cansağlığı, dost Çili xalqının rifahı naminə qarşıdakı fəaliyyətinizdə uğurlar diləyirəm.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.
Bakı, 19 dekabr 2013-cü il.

Almaniya Federativ Respublikasının Federal Kansleri Zati-aliləri xanım Angela Merkele

Hörmətli xanım Federal Kansler,

Almaniya Federativ Respublikasının Federal Kansleri vəzifəsinə yenidən seçilməyiniz münasibətilə Sizi səmimi qəlbədən təbrik edirik.

Biz Azərbaycan-Almaniya münasibətlərinə böyük əhəmiyyət veririk. Ölkələrimizi və xalqlarımızı birləşdirən möhkəm dostluq əlaqələri, siyasi, iqtisadi və humanitar sahələrdə çoxşaxəli səmərəli əməkdaşlığımız xüsusi məmnunluq doğurur.

Əminəm ki, qarşılıqlı faydalı iş birliyimizi, istər ikitərəfli qaydada, istərsə də Avropa İttifaqının "Şərq tərəfdaşlığı" proqramı çərçivəsində birgə fəaliyyətimizi bundan sonra da müvəffəqiyyətlə davam etdirəcəyik.

Sizə möhkəm cansağlığı, dost Almaniya xalqının rifahı naminə məsul işinizdə yeni-yeni uğurlar diləyirəm.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.
Bakı, 19 dekabr 2013-cü il.

Azərbaycan Respublikasında 2014-cü il üçün yaşayış minimumu haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 16-cı bəndini rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi **qərara alır**:

Maddə 1. Əhalinin əsas sosial-demoqrafik qrupları üzrə yaşayış minimumunun məbləği

2014-cü il üçün yaşayış minimumu ölkə üzrə 125 manat, əmək qabiliyyətli əhali üçün 136 manat, pensiyaçılar üçün 103 manat, uşaqlar üçün 103 manat məbləğində müəyyən edilmişdir.

Maddə 2. Qanunun qüvvəyə minməsi

Bu Qanun 2014-cü il yanvarın 1-dən qüvvəyə minir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.
Bakı şəhəri, 22 noyabr 2013-cü il.

Azərbaycan Respublikasında 2014-cü il üçün ehtiyac meyarının həddi haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 16-cı bəndini rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi **qərara alır**:

Maddə 1. Ehtiyac meyarının həddi

Ünvanlı dövlət sosial yardımının təyin edilməsi məqsədilə 2014-cü il üçün ehtiyac meyarının həddi 100 manat məbləğində təsdiq edilmişdir.

Maddə 2. Qanunun qüvvəyə minməsi

Bu Qanun 2014-cü il yanvarın 1-dən qüvvəyə minir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.
Bakı şəhəri, 22 noyabr 2013-cü il.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Qusarda "Şahdağ", "Pik Palas" otellərinin açılışında və 2013-cü ilin idman yekunlarına həsr olunan mərasimdə iştirak etmişdir

Prezident İlham Əliyevin nitqi

(əvvəlki 1-ci səhifədə)

- Əziz dostlar, hörmətli xanımlar və cənablar.

Biz hər ilin sonunda idmançılarla görüşürük, ilin idman yekunlarını müzakirə edirik. Əslində mənim ilde bir neçə dəfə idmançılarla görüşürəm. Ancaq bu ilin sonunda bir ənənədir. Hər il bu görüşlər Milli Olimpiya Komitəsinin binasında keçirilir. Bu dəfə biz bu görüşü Şahdağda keçiririk. Hesab edirəm ki, bu da bir ənənə olacaqdır. Çünki Şahdağ bu gün Azərbaycanın turizm və idman mərkəzinə çevrilmişdir.

Bu gün, eyni zamanda, "Şahdağ" və "Pik Palas" otellərinin açılış günüdür. Bu gün Azərbaycan, Qusar rayonunda, Şahdağda iki beşulduzlu otel açılır. Bu münasibətlə də sizin hamınızı ürək-dən təbrik etmək istəyirəm.

Buraya gələrkən mən ilk dəfə bu dağlarda olduğumu yada saldım. Yadımdadır ki, biz Azərbaycanca dağ turizminin inkişaf etdirmək istəyində yerini seçməsi ilə məşğul idik. Xarici mütəxəssisləri dəvət etdik. İlk dəfə burada olarkən mən heç təsəvvür edə bilmədim ki, Şahdağ qısa müddət ərzində beynəlxalq turizm mərkəzinə çevriləcəkdir. Əlbəttə ki, bizim konkret planlarımız var idi. Çox məhdud vaxt müddəti də qoyulmuşdu. Ancaq deyə bilərəm ki, biz bu dərəcədə inkişaf etmiş və dünyanın ən yüksək səviyyəsinə çatan kurortun yaradılmasını arzulayırdıq, amma bəlkə də təsəvvür edə bilmirdik. Çünki burada heç nə yox idi. Dağlar idi, qar idi. Heç yaşayış yeri də yox idi. Bu yerdə biz ilk növbədə infrastruktur layihələrinin icrasına başlamışdıq. Yollar, elektrik, qaz, su xətləri çəkildi, bütün digər infrastruktur layihələri icra edildi. Qaldırıncılar tikilməyə başladı. Birinci otelin tikintisi ilə bağlı konkret qərar verildi. Bu otelin tikintisi təsdiqləndi və tikinti başlandı. Ondan sonra mən hesab etdim ki, Şahdağ bir çox turistləri cəlb edəcəkdir. Belə olan halda burada bir otelin tikintisi yəqin ki, tələbatımızı ödəyə bilməyəcəkdir. Ondan sonra digər otellərin tikintisi ilə bağlı məsələlər qaldı. Şadam ki, artıq bu meydanda üç otelin tikintisi başa çatır. İki otel bu gün açılır, üçüncü otel isə yəqin ki, bir neçə aydan sonra açılacaqdır.

Bu ilin əvvəlindən artıq turistlər buraya gəlməyə başlamışlar. Baxmayaraq ki, burada qalmağa da yer yox idi. Aşağıda kiçik bir "Zirva" oteli fəaliyyət göstərirdi. Ancaq şənbə, bazar günlərində buraya Bakıdan, digər yerlərdən, Qusar rayonundan minlərlə insan gəlmiş, istirahət etmiş, xizək idman növü ilə tanış olmuşdur.

Beləliklə, artıq bir ildir ki, bu kurort yaşayır. Bu iki otelin açılması, əlbəttə ki, bu kurortun inkişafına yeni təkan verəcəkdir. Əminəm ki, bundan sonra da Azərbaycan və xarici iş adamları, investitorlar burada yeni otellərin tikintisi ilə bağlı təkliflərini verəcəklər. Ümid edirəm ki, gələcəkdə burada bir çox otellər tikiləcəkdir. Beləliklə, biz Azərbaycanda ilk dəfə olaraq dağ xizəyi kurortunun yaradılmasına nail ola bilmişik.

"Şahdağ" kurortunun yaradılması, əlbəttə ki, Azərbaycanda turizm inkişafına xidmət göstərir. Eyni zamanda, ölkəmizin imkanlarını göstərir. Çünki bir halda ki, biz bir neçə il ərzində dünya səviyyəli kurortu yarada bilmişiksə, deməli, bütün başqa sahələrdə də böyük işlər görməyə qadırıq. Əslində bugünkü Azərbaycan realitqları bunu təsdiqləyir. Biz strateji xəttimizə sadıq, hədəflər

düzgün seçilir, qərarlar, konkret tapşırıqlar verilir, icra müddəti müəyyən edilir və məsələlər öz həllini tapır.

Sovet dövründə Azərbaycanda heç vaxt dağ kurortları olmamışdır. Baxmayaraq ki, qonşu bölgələrdə olmuşdur. Ona görə qərar verildi ki, Azərbaycanda da olsun və Azərbaycanda bu kurort ən yüksək standartlara cavab verməlidir. İnfrastruktur, otellər, qaldırıncılar, sürüşmə zolaqları və əlbəttə ki, insanların rahatlığı üçün burada çox böyük işlər görülmüşdür.

Deyə bilərəm ki, dünya miqyasında, Avropada dağ xizəyi kurortları arasında Şahdağ artıq öz layiqli yerini tutub. Dağ turizmi çox sürətlə inkişaf edir. Ancaq biz çalışmalıyıq ki, xarici qonaqlar da bu imkanlardan istifadə etsinlər. Onuz da Azərbaycana gələn turistlərin sayı ildən-ildə artır. Əminəm ki, qış kurortlarına da xarici qonaqlar gələcəklər. Eyni zamanda, deyə bilərəm ki, bu layihə Qəbələ rayonunda da dağ xizəyi kurortunun yaradılmasına təkan vermişdir. Orada da artıq kurort hazırdır və xizək idman növündən istifadə etmək mümkün olacaqdır.

Azərbaycanın sürətli inkişafı bütün sahələri əhatə edir. Bu layihə dəyə bilərəm ki, ölkəmizin turizm sektoruna qoyulan ən böyük sərmayədir. Bizim ən böyük dövlət sərmayemiz Qusar rayonunun turizm potensialına qoyulubdur və qoyulacaqdır. Bu, eyni zamanda, qeyri-neft sektorunun, sahibkarlığın inkişafı deməkdir. Bu kurortun fəaliyyətə başlaması yüzlərlə, gələcəkdə isə minlərlə yeni iş yerinin açılmasına gətirib çıxaracaqdır. Burada fəaliyyət göstərən qurumlardan tələbim və xahişim ondan ibarətdir ki, yerli insanlar bu işlərə daha çox cəlb etsinlər, Qusarda və ətraf rayonlarda yaşayan vətəndaşlar işlə təmin olunsunlar. Yeni bu kurortun yaradılması bir neçə məqsədi güdür. Bu, bizə qeyri-neft sektorunun, turizmin inkişafı, ölkəmizi dünyada daha da dolğun şəkildə tanımaq imkanlarını yaradır. Bu, Azərbaycan vətəndaşları üçün çox gözəl şərait yaradır. Çünki mən bilirəm ki, xizək idman növü Azərbaycanda populyarlaşır və vətəndaşlarımız xarici ölkələrə üz tuturlar. Artıq Azərbaycanda dünyanın ən yüksək standartlarına cavab verən gözəl bir yer vardır.

Eyni zamanda, bu gün biz idmançıların uğurlarını qeyd edirik. 2013-cü il Azərbaycan idmanı üçün uğurlu il olmuşdur. 2012-ci ildə Olimpiya Oyunlarında qazanılmış qələbələr 2013-cü ildə davam etmişdir. Azərbaycan idmançıları Tələbələr Yay Universiadasında b

yük uğurlara imza atmışlar - komanda hesabında 15-ci yere layiq görülmüşlər, 16 medal qazanmışlar. Umumiyyətlə, ölkə idmançıları 780-dən çox medal qazanmışlar ki, onlardan 280-ni qızıl medaldır. Eyni zamanda, Olimpiya idman növləri üzrə dörd dünya çempionumuz olmuşdur. Bu da çox böyük göstəricidir.

Azərbaycan idman dövlətidir. Bunu artıq dünya idman aləmi etiraf edir, qəbul edir. Əlbəttə ki, idmanın dayanıqlı inkişafı üçün çox böyük işlər görülür. Azərbaycanda mütəmadi qaydada beynəlxalq yarışlar, dünya, Avropa çempionatları keçirilir. Yeniyyətələr, gənclər idmana böyük maraq göstərirlər. İndi idmanla məşğul olmaq üçün bizim gözəl imkanlarımız vardır. Qırx regional olimpiya mərkəzi fəaliyyət göstərir. Bölgələrdə beş mərkəz tikilməkdədir, beş mərkəzin tikintisi nəzərdə tutulur. Beləliklə, bölgələrdə Olimpiya komplekslərinin sayı 50-yə çatacaqdır. Bakıda böyük idman qurğuları tikilir. Hazırda 65 minlik Olimpiya Stadionu, Böyük Su İdman Növləri Sarayı, Gimnastika Mərkəzi, Stend Atıcılığı Mərkəzi tikilir. Yeni bunlar böyük infrastruktur layihələridir, Azərbaycanı istənilən beynəlxalq yarışın keçirilməsi üçün imkan yaradan infrastrukturudur.

Əlbəttə ki, 2014-cü ildə biz birinci Avropa Oyunlarına hazırlıqla bağlı daha da böyük addımlar atacağıq. Çünki gələn il oyunlara hazırlıq üçün həllədiçi il olacaqdır. Birinci Avropa Oyunlarının Azərbaycanda keçirilməsi dövlətimizin, xalqımızın böyük qələbəsidir. Bu, tarixdə qalacaqdır. Biz elə etməliyik ki, bu oyunlar ən yüksək səviyyədə keçirilsin.

Bu günə qədər Avropa Oyunları keçirilməmişdir. Avropa Oyunlarının tarixi yoxdur, baxmayaraq ki, Olimpiya hərəkatı Avropada yaranmışdır və Avropada bərpə edilmişdir. Ona görə Avropa Oyunlarının hansı standartlara cavab verəcəyini biz müəyyən edəcəyik. Bizim standartlar artıq oyunlara başa çatanlardan sonra Avropa Oyunlarının standartları kimi qəbul ediləcəkdir. Biz isə istəyirik ki, bu oyunları ən yüksək səviyyədə, Yay Olimpiya Oyunları səviyyəsində keçirək və buna imkan vardır. O vaxta qədər bizim idman obyektlərimiz tam hazır olacaqdır. Eyni zamanda, Əl Oyunları Sarayında, Heydər Əliyev İdman Mərkəzində əsaslı təmir işləri aparılır. Bakıda artıq ona yaxın beşulduzlu otel fəaliyyət göstərir. Dünyanın bütün aparıcı otel şirkətləri Azərbaycandadır. Yol infrastrukturunu yeniləşdir, təhlükəsizlik tədbirləri yüksək səviyyədə təmin edilir. Əminəm ki, Azərbaycanda bütün texni-

ki məsələlər yüksək səviyyədə həll olunaçaqdır. Çünki biz artıq dünya və Avropa çempionatlarını keçirilməsində böyük təcrübə toplamışıq.

Bir sözlə, əminəm ki, Avropa Oyunları Avropanın, dünyanın diqqətini çəkən oyunlar olacaqdır. Ona görə biz çalışmalıyıq ki, bu oyunları ən yüksək səviyyədə keçirək. Əminəm ki, biz buna nail olacağıq. Təşkilat Komitəsi yaranmışdır. Təşkilat Komitəsi fəal işləyir. Biz tanınmış idmançılarımızı da bu işlərə cəlb etməliyik ki, onlar da, könüllülər də fəal iştirak etsinlər. Bir sözlə, gələn il bu oyunlara hazırlıq üçün həllədiçi il olacaqdır. Ondan iki il sonra - 2017-ci ildə Azərbaycanda İslam Həmrəyliyi Oyunları keçiriləcəkdir. Azərbaycan yeganə ölkə olacaqdır ki, həm Avropa, həm İslam Həmrəyliyi Oyunları keçiriləcəkdir.

Əminəm ki, bu oyunlar həm Avropanı, həm İslam aləmini biri-birinə daha da yaxın edəcəkdir. Biz bu məsuliyyəti öz üzərimizə götürmüşük. Dünyanı, qitələri, xalqları, sivilizasiyaları birləşdirən ölkələrdən biri də Azərbaycandır. Ölkəmizdə mövcud olan xoş əhval-ruhiyyə, xoş niyyət, dözümlülük, mehribanlıq bu gün artıq dünya ictimaiyyəti tərəfindən təqdirilə qeyd edilir. Xoşsəhly forumlar, humanitar forumlar, iqtisadi, siyasi tədbirlər keçirilir.

İki gün bundan əvvəl Azərbaycanda tarixi hadisə baş vermişdir. "Şahdəniz-2" layihəsinə start verilmişdir. Bu layihə XXI əsrin layihəsidir, Azərbaycanın böyük tarixi uğurudur. Xalqımızın rifahı, ölkəmizin inkişafı üçün bu layihənin müstəsna rolu olacaqdır. Bütün bu uğurları biz öz zəhmətimiz hesabına əldə etmişik.

Azərbaycanın enerji siyasəti birmənalıdır, düşünülmüş siyasətdir. İki gün bundan əvvəl Avropanın bir çox ölkələrindən dövlət, hökumət başçıları iştirakı ilə keçirilən tədbir bir daha ölkəmizin önəmli ortaya qoyur.

Azərbaycan etibarlı tərəfdaşdır, layiqli dövlətdir, güclü dövlətdir, iqtisadiyyatı güclüdür, güclü siyasət aparır, idmanı güclüdür, infrastrukturunu yeniləşdir. Ən önəmli Azərbaycanda yaşayan hər bir xalqın nümayəndəsi özünü rahat dər bəzən idman obyektlərimiz tam hazır olacaqdır. Eyni zamanda, Əl Oyunları Sarayında, Heydər Əliyev İdman Mərkəzində əsaslı təmir işləri aparılır. Bakıda artıq ona yaxın beşulduzlu otel fəaliyyət göstərir. Dünyanın bütün aparıcı otel şirkətləri Azərbaycandadır. Yol infrastrukturunu yeniləşdir, təhlükəsizlik tədbirləri yüksək səviyyədə təmin edilir. Əminəm ki, Azərbaycanda bütün texni-

ki məsələlər yüksək səviyyədə həll olunaçaqdır. Çünki biz artıq dünya və Avropa çempionatlarını keçirilməsində böyük təcrübə toplamışıq.

Bir sözlə, əminəm ki, Avropa Oyunları Avropanın, dünyanın diqqətini çəkən oyunlar olacaqdır. Ona görə biz çalışmalıyıq ki, bu oyunları ən yüksək səviyyədə keçirək. Əminəm ki, biz buna nail olacağıq. Təşkilat Komitəsi yaranmışdır. Təşkilat Komitəsi fəal işləyir. Biz tanınmış idmançılarımızı da bu işlərə cəlb etməliyik ki, onlar da, könüllülər də fəal iştirak etsinlər. Bir sözlə, gələn il bu oyunlara hazırlıq üçün həllədiçi il olacaqdır. Ondan iki il sonra - 2017-ci ildə Azərbaycanda İslam Həmrəyliyi Oyunları keçiriləcəkdir. Azərbaycan yeganə ölkə olacaqdır ki, həm Avropa, həm İslam Həmrəyliyi Oyunları keçiriləcəkdir.

Əminəm ki, bu oyunlar həm Avropanı, həm İslam aləmini biri-birinə daha da yaxın edəcəkdir. Biz bu məsuliyyəti öz üzərimizə götürmüşük. Dünyanı, qitələri, xalqları, sivilizasiyaları birləşdirən ölkələrdən biri də Azərbaycandır. Ölkəmizdə mövcud olan xoş əhval-ruhiyyə, xoş niyyət, dözümlülük, mehribanlıq bu gün artıq dünya ictimaiyyəti tərəfindən təqdirilə qeyd edilir. Xoşsəhly forumlar, humanitar forumlar, iqtisadi, siyasi tədbirlər keçirilir.

İki gün bundan əvvəl Azərbaycanda tarixi hadisə baş vermişdir. "Şahdəniz-2" layihəsinə start verilmişdir. Bu layihə XXI əsrin layihəsidir, Azərbaycanın böyük tarixi uğurudur. Xalqımızın rifahı, ölkəmizin inkişafı üçün bu layihənin müstəsna rolu olacaqdır. Bütün bu uğurları biz öz zəhmətimiz hesabına əldə etmişik.

Azərbaycanın enerji siyasəti birmənalıdır, düşünülmüş siyasətdir. İki gün bundan əvvəl Avropanın bir çox ölkələrindən dövlət, hökumət başçıları iştirakı ilə keçirilən tədbir bir daha ölkəmizin önəmli ortaya qoyur.

Azərbaycan etibarlı tərəfdaşdır, layiqli dövlətdir, güclü dövlətdir, iqtisadiyyatı güclüdür, güclü siyasət aparır, idmanı güclüdür, infrastrukturunu yeniləşdir. Ən önəmli Azərbaycanda yaşayan hər bir xalqın nümayəndəsi özünü rahat dər bəzən idman obyektlərimiz tam hazır olacaqdır. Eyni zamanda, Əl Oyunları Sarayında, Heydər Əliyev İdman Mərkəzində əsaslı təmir işləri aparılır. Bakıda artıq ona yaxın beşulduzlu otel fəaliyyət göstərir. Dünyanın bütün aparıcı otel şirkətləri Azərbaycandadır. Yol infrastrukturunu yeniləşdir, təhlükəsizlik tədbirləri yüksək səviyyədə təmin edilir. Əminəm ki, Azərbaycanda bütün texni-

ki məsələlər yüksək səviyyədə həll olunaçaqdır. Çünki biz artıq dünya və Avropa çempionatlarını keçirilməsində böyük təcrübə toplamışıq.

Bir sözlə, əminəm ki, Avropa Oyunları Avropanın, dünyanın diqqətini çəkən oyunlar olacaqdır. Ona görə biz çalışmalıyıq ki, bu oyunları ən yüksək səviyyədə keçirək. Əminəm ki, biz buna nail olacağıq. Təşkilat Komitəsi yaranmışdır. Təşkilat Komitəsi fəal işləyir. Biz tanınmış idmançılarımızı da bu işlərə cəlb etməliyik ki, onlar da, könüllülər də fəal iştirak etsinlər. Bir sözlə, gələn il bu oyunlara hazırlıq üçün həllədiçi il olacaqdır. Ondan iki il sonra - 2017-ci ildə Azərbaycanda İslam Həmrəyliyi Oyunları keçiriləcəkdir. Azərbaycan yeganə ölkə olacaqdır ki, həm Avropa, həm İslam Həmrəyliyi Oyunları keçiriləcəkdir.

Əminəm ki, bu oyunlar həm Avropanı, həm İslam aləmini biri-birinə daha da yaxın edəcəkdir. Biz bu məsuliyyəti öz üzərimizə götürmüşük. Dünyanı, qitələri, xalqları, sivilizasiyaları birləşdirən ölkələrdən biri də Azərbaycandır. Ölkəmizdə mövcud olan xoş əhval-ruhiyyə, xoş niyyət, dözümlülük, mehribanlıq bu gün artıq dünya ictimaiyyəti tərəfindən təqdirilə qeyd edilir. Xoşsəhly forumlar, humanitar forumlar, iqtisadi, siyasi tədbirlər keçirilir.

İki gün bundan əvvəl Azərbaycanda tarixi hadisə baş vermişdir. "Şahdəniz-2" layihəsinə start verilmişdir. Bu layihə XXI əsrin layihəsidir, Azərbaycanın böyük tarixi uğurudur. Xalqımızın rifahı, ölkəmizin inkişafı üçün bu layihənin müstəsna rolu olacaqdır. Bütün bu uğurları biz öz zəhmətimiz hesabına əldə etmişik.

Azərbaycanın enerji siyasəti birmənalıdır, düşünülmüş siyasətdir. İki gün bundan əvvəl Avropanın bir çox ölkələrindən dövlət, hökumət başçıları iştirakı ilə keçirilən tədbir bir daha ölkəmizin önəmli ortaya qoyur.

Azərbaycan etibarlı tərəfdaşdır, layiqli dövlətdir, güclü dövlətdir, iqtisadiyyatı güclüdür, güclü siyasət aparır, idmanı güclüdür, infrastrukturunu yeniləşdir. Ən önəmli Azərbaycanda yaşayan hər bir xalqın nümayəndəsi özünü rahat dər bəzən idman obyektlərimiz tam hazır olacaqdır. Eyni zamanda, Əl Oyunları Sarayında, Heydər Əliyev İdman Mərkəzində əsaslı təmir işləri aparılır. Bakıda artıq ona yaxın beşulduzlu otel fəaliyyət göstərir. Dünyanın bütün aparıcı otel şirkətləri Azərbaycandadır. Yol infrastrukturunu yeniləşdir, təhlükəsizlik tədbirləri yüksək səviyyədə təmin edilir. Əminəm ki, Azərbaycanda bütün texni-

ki məsələlər yüksək səviyyədə həll olunaçaqdır. Çünki biz artıq dünya və Avropa çempionatlarını keçirilməsində böyük təcrübə toplamışıq.

Bir sözlə, əminəm ki, Avropa Oyunları Avropanın, dünyanın diqqətini çəkən oyunlar olacaqdır. Ona görə biz çalışmalıyıq ki, bu oyunları ən yüksək səviyyədə keçirək. Əminəm ki, biz buna nail olacağıq. Təşkilat Komitəsi yaranmışdır. Təşkilat Komitəsi fəal işləyir. Biz tanınmış idmançılarımızı da bu işlərə cəlb etməliyik ki, onlar da, könüllülər də fəal iştirak etsinlər. Bir sözlə, gələn il bu oyunlara hazırlıq üçün həllədiçi il olacaqdır. Ondan iki il sonra - 2017-ci ildə Azərbaycanda İslam Həmrəyliyi Oyunları keçiriləcəkdir. Azərbaycan yeganə ölkə olacaqdır ki, həm Avropa, həm İslam Həmrəyliyi Oyunları keçiriləcəkdir.

Əminəm ki, bu oyunlar həm Avropanı, həm İslam aləmini biri-birinə daha da yaxın edəcəkdir. Biz bu məsuliyyəti öz üzərimizə götürmüşük. Dünyanı, qitələri, xalqları, sivilizasiyaları birləşdirən ölkələrdən biri də Azərbaycandır. Ölkəmizdə mövcud olan xoş əhval-ruhiyyə, xoş niyyət, dözümlülük, mehribanlıq bu gün artıq dünya ictimaiyyəti tərəfindən təqdirilə qeyd edilir. Xoşsəhly forumlar, humanitar forumlar, iqtisadi, siyasi tədbirlər keçirilir.

Azərbaycan Boks Federasiyasının vitse-prezidenti, Milli Olimpiya Komitəsinin baş katibi Ağacan Əbiyev Azərbaycan idmanının intibahının ümummilli lider Heydər Əliyevin idmana qayğını öz üzünə götürdükdən sonra başladığını əsaslandırdı. İdmana o dövrdən başlanan diqqət və qayğının bu gün ölkəmizin dünyanın idman mərkəzlərindən birinə çevrilməsinə əsaslı zəmin yaratdığını bildirdən Ağacan Əbiyev dedi:

- Müstəqil Azərbaycanın bədən tərbiyəsi və idmanın intibah dövrü məhz 1994-cü ildən başlayır. Həmin ilin mart ayında Ulu Öndərimiz Bakı İdman Uyanları Sarayında bütün idmançıları görüşə dəvət etmişdi. Ulu Öndər orada ki çıxışında həm gəncləri, həm yeniyetmələri, həm də veteranları təbrik etdi, mükafatlar verdi. Orada qeyd etdi ki, əziz idmançılar, bu gündən sonra idmana qayğınızı öz üzərinizə götürürəm və əmin ola bilərsiniz ki, bu qayğınızı siz həmişə hiss edəcəksiniz.

Bəli, biz bu qayğınızı doğrudan da hiss edirik. Elə bax bizim bugünkü görüşümüz də həmin qayğının təzahürüdür. Möhtərəm Prezident, bu qayğınızı bizə, bütün idmançılara Siz göstərirsiniz. Məhz Prezident tərəfindən idmançılarımıza göstərilən bu qayğının nəticəsidir ki, medalların sayı artıq yüzlərdədir. Hesab edirəm ki, doğrudan da idman sahəsində qazanılan uğurlar, medallar, qələbələr Azərbaycanın çox inkişaf etdiyinə xəbər verir.

Möhtərəm Prezident, mən bütün idmançılar adından Sizə minnətdarlığımızı bildirir, bizə göstərdiyiniz qayğıya görə "Çox sağ olun" deyirəm.

Mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəz QARAYEV Azərbaycan tarixində ilk dəfə yeni idman-turizm növünün formalaşmasının dövlətimizin başçısı, Milli Olimpiya Komitəsinin prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü və iradəsi sayəsində mümkün olduğunu söyləyərək bildirdi:

- Cənab Prezident, düşünürəm ki, bütün sahələrdə - enerji sektorunda, siyasətdə, iqtisadiyyatda, sosial məsələlərdə Sizin apardığınız fəaliyyət nə qədər uğurludursa, həm idman, həm turizm, həm mədəniyyət, - mən bu gün bununla məşğul olduğuma görə onu deyirəm, - sahələrində də Sizin siyasətiniz Azərbaycanın dünya miqyasında tamamilə yeni müstəqil tanılmasında, gücləndirilməsində əsas amildir. Cənab Prezident, bu gün mən xüsusi vurğulamaq istəyirəm ki, bütün Azərbaycan ve-

təndaşları Sizin fəaliyyətiniz nəticəsində tamamilə yeni bir ölkədə yaşayır. Bu ölkə XXI əsrin ölkəsidir. Ölkəmiz bu səviyyəyə Sizin müdrik siyasətiniz, iradəiniz, dünyagörüşünüz, rəhbərliyiniz sayəsində gəlib çatmışdır.

Mən bu gün Sizə, hörmətli Mehriban xanıma Azərbaycan xalqının yaşadığı, yaratdığı və ümid bəslədiyi gələcəyə bütün işlərdə verdiyiniz dəstəyə, göstərdiyiniz köməyə, qayğıya görə təşəkkürümü bildirmək istəyirəm.

Allah Sizi qorusun, Allah Sizə cəzasızlığı versin. Çox sağ olun. Yaxşı ki, Siz varsınız.

***

Sonra Prezident İlham Əliyev müxtəlif beynəlxalq yarışlarda fərqlənən, ölkəmizdə idmanın inkişafına töhfə verən bir qrup idmançıya və idman xadimlərinə yeni mənzillərini orderlərini, habelə Milli Olimpiya Komitəsinin fəxri fərmanlarını təqdim etdi.

Yunan-Roma güləşi üzrə Tələbələr XXVII Universiadasının qalibi Rəsul Çunayeva, Yunan-Roma güləşi üzrə Avropa çempionu Rafiq Hüseynova, sərbəst güləş üzrə məşqçi Firdovsi Ömerova, sərbəst güləş üzrə məşqçi Elşad Allahverdiyeva, sərbəst güləş üzrə məşqçi Elçin Zeynalova, boks üzrə dünya çempionu Cavid Çələbiyevə, boks üzrə məşqçi Yadiqar Məmmədova, ağır atletika üzrə İslam Olimpiya Oyunlarının bürünc mükafatçısı Zülfiqar Süleymanova, Atletika üzrə Dünya Tələbələrini Universiadasının və İslam Həmrəyliyi Oyunlarının qalibi Hayle İbrahimova, taekvondo üzrə Avropa çempionu Fəridə Əzizovaya, London Yay Paralimpiya Oyunlarının qalibi Natali Proninaya, Yunan Yay Paralimpiya Oyunlarının qalibi Ramin İbrahimova, Paralimpiya üzrə marafon yarışının qalibi İmran Hüseynova, şahmat üzrə beynəlxalq dərəcəli hakim və məşqçi Lütfiyar Rüstəmov, şahmat üzrə məşqçi Rəsul İbrahimova, Respublika Yüksək İdman Ustası Məktəbinin müəllimi Nabat Camalovaya, pauerlifting üzrə Avropa və dünya çempionu İbrahim İbrahimova, milli karate üzrə baş məşqçi Rəhman Hətəmov, universal döyüş üzrə məşqçi Vəlif İsgəndərovə, Azərbaycan Kikboksing Federasiyasının milli komandasının rəisi Sadıq Bağirova, basketbol üzrə məşqçi Fikrət Həsənova, bədii gimnastika üzrə yığma komandanın baş məşqçisi Mariana Vasilyevaya yeni mənzillərini orderləri təqdim edildi.

Kunq-fu üzrə Avropa və dünya çempionu Əli Mirələkbərlər, pauerlifting üzrə dünya çempionu Rafiq Süleymanov, kikboksing üzrə dünya və Avropa çempionu Rafiq Rəcəbov isə Milli Olimpiya Komitəsinin Fəxri Fərmanı ilə təltif olundular.

***

İdmançılar adından dövlətimizin başçısına təşəkkür edən sərbəst güləş üzrə məşqçi Elçin ZEYNALOV dedi:

- Cənab Prezident! Gənclilər Sizi sevirler. Oktyabrın 9-da prezident seçkilərində xalq Sizə öz etimadını göstərdi. Seçildən sonra Gəncədə böyük bayram əhval-ruhiyyəsi var idi. Mən ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin bir fikrini xatırlatmaq istəyirəm. Ulu Öndər demişdir ki, Vətənin idman şərafətini qorumaq sənəyə Vətən torpağını qorumaq kimi şərafətli bir işdir. Mən bu kəlamdan sonra ona söz verdim ki, ömrümün axırınadək əynimdə idman palta Azərbaycanın idman şərafətini qoruyacağam.

Yaşasın Azərbaycan xalqı! Yaşasın Prezidentimiz İlham Əliyev! (davamı 3-cü səhifədə)

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Qusarda "Şahdağ", "Pik Palas" otellərinin açılışında və 2013-cü ilin idman yekunlarına həsr olunan mərasimdə iştirak etmişdir

əlavə, böyük qolf sahəsinin, maraqlı aq-vaparkların və hovuzların da tikilməsi planlaşdırılmışdır. * * *

Dövlətimizin başçısı və xanımı "Şahdağ" qış-yay turizm kompleksində tikintisi başa çatmaq üzrə olan yeni beşulduzlu oteldə aparılan tikinti-quraşdırma işləri ilə də tanış oldular.

radılacaqdır. Onlardan 149-u standart, 13-ü suit, 2-si isə dupeks suit nömrədir. Burada müxtəlif restoran, kafe və barlar fəaliyyət göstərəcəkdir. Oteldəki 112, 65, 52 və 45 nəfərlik restoran və kafelerde qonaqlara keyfiyyətli xidmət göstərilməsi üçün hər cür şərait yaradılacaqdır. Burada 130 nəfərlik konfrans zalı da qurulur. Otele biznes mərkəzi,

(əvvəli 2-ci səhifədə)

Milli Olimpiya Komitəsinin İcraiyyə Komitəsinin üzvü, Miniatur Kitab Muzeyinin təsisçisi və rəhbəri, Əməkdar İncəsənət Xadimi Zərifə Salahova Prezident İlham Əliyevə və xanımı Mehriban

Əliyevaya xatirə hədiyyələri təqdim etdi, onlara fəaliyyətlərində uğurlar arzuladı. * * *

Daha sonra Prezident İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva "Şahdağ" otelində yaradılan şəraitə tanış oldular. Məlumat verildi ki, bu otel yüksək sə-

viyyəli dəbdəbəni, qonaqpərvərliyin ən üst səviyyəsini əməkdaşlarının səmimiyyəti ilə qonaqlarına təqdim edən gözəl istirahət məkanidir. Burada təklif olunan müasir interyer və yüksək xidmətlər, xoş əhval yaradan otaqlar qonaqlara unudulmaz təəssürat bağışlayacaqdır.

Prezident İlham Əliyevin diqqətinə çatdırıldı ki, 173 otağın olduğu otel nömrələri 5 kateqoriyaya bölünür - superior, deluxe, junior suite, suite və yüksək səviyyəli qonaqlar üçün nəzərdə tutulan nömrələr. Otaqlarda qonaqların rahatlığı üçün hər cür şərait yaradılmış, termostatik duş, kabel televiziyası, havalandırma sistemi quraşdırılmış, internet və digər xidmətlər təklif olunur. Otelde fəaliyyət göstərən restoranlar şəbəkəsində milli və dünya mətbəxinin ləzzət nümunələri təqdim edilir. Bar və kafelerde də yüksək xidmətin göstərilməsi üçün hər cür şərait yaradılmışdır. "Ovdan SPA" və "SPA Bar" Azərbaycanda olan ən böyük SPA mərkəzlərindən biridir. Bundan əlavə, oteldə bir qapalı hovuz, zəruri avadanlıqla təchiz olunan id-

man zalı, uşaq bağçası, xizək avadanlığının satıldığı alış-veriş mərkəzi fəaliyyət göstərir. Buradakı üç iclas və konfrans zallarında müxtəlif tədbirlərin keçirilməsi üçün hər cür şərait yaradılmış, ən son səs avadanlığı quraşdırılmışdır.

"Şahdağ" qış-yay turizm kurortu qonaqlara ilboyu sonsuz həyəcanlı idman və əyləncə növləri təklif edir. Qonaqların burada möhtəşəm təbiət gözəlliyinin mərkəzində, dağ havasının tərəvətində müxtəlif əyləncə növlərinin əhatəsində olmaq şansı vardır. Burada müxtəlif səviyyəli idmançılar və həvəskarlar üçün 19-dan çox xizəklə sürüşmə yamacları planlaşdırılmışdır. Buradakı xizəksürmə məktəbi müxtəlif kurslar təklif edir. Kompleksdə hər yaş kateqoriyasından olan insanlara müxtəlif yay əyləncələri də təklif ediləcəkdir. Bölgeni yenidən kəşf etmək istəyənlər, maceraya xatırşında olanlar üçün raftinq, paraşütlə tullanma, qayaya dırmanma, velosipedlə gəzinti, göldə üzgüçülük və başqa idman əyləncələri də gələcəkdə qonaqların istifadəsinə təqdim olunacaqdır. Bundan

Xüsusi memarlıq üslubunda inşa olunmuş binada aparılan tikinti-quraşdırma işləri zamanı ilk növbədə qonaqların istirahətinin və rahatlığının təmin edilməsi diqqət mərkəzində saxlanılmışdır. Ümumi sahəsi 22 min kvadratmetrdən çox olan oteldə 164 nömrə ya-

müxtəlif trenajorların quraşdırıldığı idman zalı, dörd prosedür otağını özündə birləşdirən SPA, hovuz və digər xidmət obyektləri daxildir. Binanın altında 77 yerlik avtomobil dayanacağı da inşa olunmuşdur.

AzərTAc

"Azərbaycan Respublikasının 2009-cu il 4 dekabr tarixli 930-IIIQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasnamə"də dəyişikliklər edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il 29 oktyabr tarixli 795-IVQD nömrəli Qanununun tətbiqi və "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasnamə"nin təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2009-cu il 25 dekabr tarixli 206 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu bəndini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının 2009-cu il 4 dekabr tarixli 930-IIIQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasnamə"də dəyişikliklər edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il 29 oktyabr tarixli 795-IVQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:
1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının "Azərbaycan Respublikasının 2009-cu il 4 dekabr tarixli 930-IIIQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə

haqqında Əsasnamə"də dəyişikliklər edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;
1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;
1.3. "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasnamə"nin 80-1-ci maddəsinə uyğun olaraq, miqrasiya orqanları işçisinin və onun ailəsinin yeni qulluq yerinə köçməsi, habelə əmlakının daşınması xərcləri və birləşmə kompensasiyasının ödənilməsi qaydasını iki ay müddətində müəyyən etsin;

1.4. həmin Əsasnamənin 80-2-ci maddəsinə uyğun olaraq, miqrasiya orqanlarında qulluq yerinin dəyişdirilməsi ilə əlaqədar yaşayış yeri olmayan miqrasiya orqanlarının işçilərinə və onların ailə üzvlərinə mənzil kirayəsi üçün pul kompensasiyasının ödənilməsi qaydasını və məbləğini iki ay müddətində müəyyən etsin;
1.5. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının "Azərbaycan Respublikasının 2009-cu il 4 dekabr tarixli 930-IIIQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasnamə"də dəyişikliklər edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını nəzərdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.6. həmin Qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.
2. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktlarının "Azərbaycan Respublikasının 2009-cu il 4 dekabr tarixli 930-IIIQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasnamə"də dəyişikliklər edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.
3. Müəyyən edilsin ki, "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasnamə"nin 80-1-ci və 80-2-ci maddələrində "müvafiq icra hakimiyyəti orqanı" dedikdə, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti nəzərdə tutulur.

4. "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasnamə"nin təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2009-cu il 25 dekabr tarixli 206 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2009, N 12, maddə 994; 2010, N 7, maddə 625; 2011, N 4, maddə 294; 2012, N 5, maddə 425; 2013, N 3, maddə 253, N 5, maddə 515, N 6, maddə 645) 2.2-ci bəndində "88-1-ci maddəsinə" sözləri "80-1-ci, 80-2-ci, 88-1-ci maddələrində" sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.
Bakı şəhəri, 18 dekabr 2013-cü il.

Azərbaycan Respublikasının 2014-cü il dövlət büdcəsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 5-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Maddə 1. Azərbaycan Respublikasının 2014-cü il dövlət büdcəsinin gəlirləri 18 384 000,0 min manat, xərcləri 20 063 000,0 min manat (o cümlədən, mərkəzləşdirilmiş gəlirləri 17 601 576,0 min manat, yerli gəlirləri 782 424,0 min manat və mərkəzləşdirilmiş xərcləri 18 433 551,0 min manat, yerli xərcləri 1 629 449,0 min manat) məbləğində təsdiq edilsin.

Maddə 2. Azərbaycan Respublikasının 2014-cü il dövlət büdcəsinin gəlirləri mədaxil mənbələri üzrə aşağıdakı məbləğlərdə nəzərdə tutulmuş:

Gəlirlərin mənbələri	Məbləğ (min manatla)
2.1. Fiziki şəxslərin gəlir vergisi	882 000,0
2.2. Hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi	2 217 000,0
2.3. Hüquqi şəxslərin torpaq vergisi	48 000,0
2.4. Hüquqi şəxslərin əmlak vergisi	132 000,0
2.5. Əlavə dəyər vergisi	3 209 000,0
2.5.1. Azərbaycan Respublikasının ərazisinə malların idxalına görə əlavə dəyər vergisi	1 070 000,0
2.6. Sadələşdirilmiş vergi	130 000,0
2.7. Aksiz	874 500,0
2.7.1. Azərbaycan Respublikasının ərazisinə malların idxalına görə aksiz	90 000,0
2.8. Yol vergisi	69 500,0
2.8.1. Xarici dövlətlərin avtonəqliyyat vasitələri sahibləri tərəfindən ödənilən yol vergisi	20 000,0
2.9. Mədən vergisi	116 000,0
2.10. Gömrük rüsumları	330 000,0
2.11. Azərbaycan Respublikasında istehsal edilən və qiymətləri tənzimləyən məhsulların kontrakt (satış) qiyməti ilə (ixrac xərcləri çıxılmaqla) ölkədaxili topdansatış qiyməti arasındakı fərqdən daxilolmalar	313 000,0
2.12. Büdcədən verilmiş kreditlər üzrə daxilolmalar	4 026,0
2.13. Azərbaycan Respublikasının dövlət zəmanəti ilə kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər üzrə daxilolmalar	2 525,0
2.14. Xarici dövlətlərin hökumətlərinə verilmiş kreditlər üzrə daxilolmalar	3 074,0
2.15. Səhmlərdə dövlətin payı olan müəssisələrdən alınan dividendlər	1 980,0
2.16. Vahid xəzinə hesabının qalığının (sərbəst qalığın) idarəetməyə verilməsindən daxilolmalar	4 735,0
2.17. Dövlət Neft Fondundan daxilolmalar	9 337 000,0
2.18. Dövlət əmlakının, özəlləşdirilən dövlət müəssisə və obyektlərinin altındakı torpaqların icarəyə verilməsindən daxilolmalar	5 000,0
2.19. Dövlət mülkiyyətində olan torpaqların icarəyə verilməsindən daxilolmalar	8 000,0
2.20. Aksiz markaların satışından daxilolmalar	3 000,0
2.21. Dövlət rüsumu	123 000,0
2.22. "Dövlət zəmanəti ilə alınan borcların Təminat Fondu"na bərpə edilməsi üzrə daxilolmalar	10 660,0
2.23. Büdcə təşkilatlarının ödənişli xidmətlərindən daxilolmalar	400 000,0
2.24. Vergi orqanlarının xətti ilə toplanan sair daxilolmalar	160 000,0

Maddə 3. Müəyyən edilsin ki, "Avtomobil Yolları" Məqsədli Büdcə Fondu və "Dövlət zəmanəti ilə alınan borcların Təminat Fondu" dövlət büdcəsinin aşağıdakı mədaxil mənbələri hesabına formalaşsın:

3.1. "Avtomobil Yolları" Məqsədli Büdcə Fondu	214 000,0
3.1.1. Yol vergisi	69 500,0
3.1.2. Mülkiyyətində və ya istifadəsində olan avtonəqliyyat vasitələri ilə sormiş və yük daşımalarını həyata keçirən şəxslər tərəfindən ödənilən sadələşdirilmiş vergi	10 000,0
3.1.3. İdxal olunan minik avtomobillərinə tətbiq edilən aksizlər	56 400,0
3.1.4. İdxal olunan avtonəqliyyat vasitələrinə tətbiq edilən gömrük rüsumu	52 600,0
3.1.5. Azərbaycan Respublikasının ərazisində beynəlxalq avtomobil daşımalarını tənzimləyən icazənin verilməsi üçün tutulan dövlət rüsumu	13 500,0
3.1.6. Nəqliyyat vasitələrinin, o cümlədən motonəqliyyat vasitələrinin, qoşqulların və yarımqoşqulların texniki baxışdan keçirilməsi üçün tutulan dövlət rüsumu	12 000,0
3.2. "Dövlət zəmanəti ilə alınan borcların Təminat Fondu"	324 000,0
3.2.1. Azərbaycan Respublikasının dövlət zəmanəti ilə kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər üzrə daxilolmalar	2 525,0
3.2.2. "Dövlət zəmanəti ilə alınan borcların Təminat Fondu"na bərpə edilməsi üzrə daxilolmalar	10 660,0
3.2.3. "Azərbaycan Respublikasının 2014-cü il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 2.13-cü, 2.22-ci və 3.1.1.-3.1.6-cı maddələrində nəzərdə tutulan daxilolmalar istisna olmaqla, dövlət büdcəsinin mərkəzləşdirilmiş gəlirlərindən ayrılan vəsait	310 815,0

Maddə 4. Azərbaycan Respublikasının 2014-cü il dövlət büdcəsinə vergi daxilolmaları Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən olunmuş vergi dərəcələrinə uyğun olaraq hesablanır.

Maddə 5. Azərbaycan Respublikasında istehsal edilən və qiymətləri tənzimləyən məhsulların ixracı zamanı məhsulların kontrakt (satış) qiyməti ilə (ixracıla bağlı xərclər çıxılmaqla) ölkədaxili topdansatış qiyməti arasındakı fərqdən dövlət büdcəsinə 30 faiz həcmində yığım tutulur.

Müəyyən edilsin ki, 2014-cü il və növbəti illərdə bu yığım üzrə hesabat dövrü təqvim ayı

sayıdır. Yığım hesabat dövründən sonrakı ayın 20-dən gec olmayaraq dövlət büdcəsinə ödənilir və yığım həyata keçirən təşkilatlar tərəfindən müvafiq icra hakimiyyəti orqanına onun müəyyən etdiyi formada hesabat təqdim edilir. Yığımın vaxtında ödənilməsinə, azaldılmasına, yayındırılmasına və hesabın müəyyən edilmiş müddətdə təqdim edilməsinə görə Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinə uyğun olaraq faizlər hesablanır və ya maliyyə sanksiyası tətbiq edilir.

Maddə 6. Azərbaycan Respublikasının 2014-cü il dövlət büdcəsinin mərkəzləşdirilmiş gəlirləri aşağıdakı mənbələrdən göstərilən normativlər üzrə ayrılmalar hesabına formalaşsın:

6.1. Bakı şəhəri üzrə gəlirlərdən ("Avtomobil Yolları" Məqsədli Büdcə Fonduna aid edilənlərdən başqa)	96,56 faiz
6.2. aşağıdakı mənbələr üzrə daxilolmalardan: Gömrük rüsumları, Azərbaycan Respublikasının ərazisinə malların idxalına görə əlavə dəyər vergisi və aksiz (Naxçıvan Muxtar Respublikasının gömrük orqanları tərəfindən toplanılardan başqa), dövlət əmlakının, özəlləşdirilən dövlət müəssisə və obyektlərinin altındakı torpaqların icarəyə verilməsindən daxilolmalar, xarici dövlətlərin hökumətlərinə verilmiş kreditlər üzrə daxilolmalar, səhmlərdə dövlətin payı olan müəssisələrdən alınan dividendlər, Azərbaycan Respublikasının dövlət zəmanəti ilə kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər üzrə daxilolmalar, vahid xəzinə hesabının qalığının (sərbəst qalığın) idarəetməyə verilməsindən daxilolmalar, Dövlət Neft Fondundan daxilolmalar, aksiz markalarının satışından daxilolmalar, dövlət büdcəsindən verilmiş kreditlər üzrə daxilolmalar, dövlət büdcəsinin mərkəzləşdirilmiş xərclərindən maliyyələşən büdcə təşkilatlarının ödənişli xidmətlərindən daxilolmalar, "Dövlət zəmanəti ilə alınan borcların Təminat Fondu"na bərpə edilməsi üzrə daxilolmalar, "Avtomobil Yolları" Məqsədli Büdcə Fondunun gəlirləri	100,0 faiz

Maddə 7. Şəhər və rayonların yerli gəlirlərinə aşağıdakılar verilir:

7.1. Bakı şəhəri üzrə ("Avtomobil Yolları" Məqsədli Büdcə Fonduna aid edilənlərdən və dövlət büdcəsinin yerli xərclərindən maliyyələşən büdcə təşkilatlarının ödənişli xidmətlərindən daxilolmalarından başqa) - Bakı şəhəri üzrə gəlirlərin 3,44 faizi;

7.2. Digər şəhər və rayonlar üzrə ("Avtomobil Yolları" Məqsədli Büdcə Fonduna aid edilənlərdən başqa) - müvafiq şəhər və rayonlar üzrə gəlirlərin 100 faizi, habelə şəhər və rayonların ərazilərində fəaliyyət göstərən və mərkəzləşmiş qaydada vergi uçotunda olan vergi ödəyicilərinin hesablanmış vergiləri.

Maddə 8. Azərbaycan Respublikasının 2014-cü il dövlət büdcəsinin xərcləri funksional təsnifatın bölmə və köməkçi bölmələri səviyyəsində aşağıdakı məqsədlərə yönəldilir:

Xərclərin istiqamətləri	Məbləğ (manatla)
8.1. Ümumi dövlət xidmətləri	1.997.541.608,0
8.1.1. qanunvericilik və icra hakimiyyəti, yerli özünüidarəetmə orqanlarının saxlanması xərcləri	526.437.047,0
8.1.2. beynəlxalq fəaliyyət və beynəlxalq təşkilatlara üzvlük haqqı xərcləri	205.413.677,0
8.1.3. elm xərcləri	146.815.903,0
8.1.4. başqa kateqoriyalara aid edilməyən ümumi dövlət xidməti xərcləri	49.472.921,0
8.1.5. dövlət borcuna və öhdəliklərinə xidmət edilməsi ilə bağlı xərclər	780.502.060,0
8.1.6. yerli (böləli) büdcələrə verilən dotasiya	5.200.000,0
8.1.7. Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsinə verilən dotasiya	283.700.000,0
8.2. Müdafiə	1.637.362.284,0
8.2.1. müdafiə qüvvələri	1.525.351.557,0
8.2.2. milli təhlükəsizlik	106.318.488,0
8.2.3. müdafiə və təhlükəsizlik sahəsində tətbiqi tədqiqatlar	2.758.805,0
8.2.4. digər kateqoriyalara aid edilməyən xərclər	2.933.434,0
8.3. Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq-mühafizə və prokurorluq	1.240.297.642,0
8.3.1. məhkəmə hakimiyyəti	59.392.983,0
8.3.2. hüquq-mühafizə	928.580.510,0
8.3.3. prokurorluq	49.398.499,0
8.3.4. digər kateqoriyalara aid edilməyən xidmətlər	202.925.650,0
8.4. Təhsil	1.653.445.192,0
8.4.1. məktəbəqədər və ibtidai təhsil	158.653.570,0
8.4.2. natamam və orta təhsil	851.029.044,0
8.4.3. internat və xüsusi məktəblər	43.230.390,0
8.4.4. texniki-peşə məktəbləri və liseylər	78.614.372,0
8.4.5. ali təhsil	32.978.063,0
8.4.6. təhsil sahəsində tətbiqi tədqiqatlar	5.024.398,0
8.4.7. təhsil sahəsində digər xidmətlər	483.915.355,0
8.5. Səhiyyə	725.586.166,0
8.5.1. poliklinikalar və ambulatoriyalar	106.051.025,0
8.5.2. xəstəxanalar	367.188.628,0
8.5.3. səhiyyə sahəsində digər xidmətlər	6.182.339,0
8.5.4. səhiyyə sahəsində tətbiqi tədqiqatlar	5.592.580,0
8.5.5. səhiyyə sahəsinə aid edilən digər xidmətlər	240.571.594,0
8.6. Sosial müdafiə və sosial təminat	2.072.233.879,0
8.6.1. sosial müdafiə xərcləri	2.044.000.385,0
8.6.1.1. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna dövlət büdcəsindən ayrılmalar (transferti)	1.142.033.600,0
8.6.2. sosial təminat xərcləri	28.233.494,0
8.7. Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi və digər kateqoriyalara aid edilməyən sahədə fəaliyyət	311.410.550,0
8.7.1. mədəniyyət və incəsənət sahəsində fəaliyyət	140.740.819,0
8.7.2. radio, televiziya və nəşriyyat	66.701.721,0
8.7.3. bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti və turizm	53.584.324,0
8.7.4. digər kateqoriyalara aid edilməyən fəaliyyət	50.383.686,0
8.8. Mənzil və kommunal təsərrüfatı	457.144.043,0
8.8.1. mənzil təsərrüfatı	77.593.449,0
8.8.2. kommunal təsərrüfatı	335.219.642,0
8.8.3. su təsərrüfatı	16.114.714,0
8.8.4. mənzil və kommunal təsərrüfatı ilə bağlı digər xidmətlər	28.216.238,0
8.9. Yanacaq və enerji	3.487.480,0
8.9.1. enerji kompleksi	3.487.480,0
8.10. Kond təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, balıqçılıq, ovçuluq və otaf mühitin mühafizəsi	562.887.241,0
8.10.1. kond təsərrüfatı	535.979.005,0
8.10.2. meşə təsərrüfatı	11.716.759,0
8.10.3. balıqçılıq və ovçuluq	2.838.358,0
8.10.4. otaf mühitin mühafizəsi	4.495.359,0
8.10.5. hidrometeorologiya tədbirləri	7.857.760,0
8.11. Sənaye, tikinti və faydalı qazıntılar	6.281.954.730,0
8.11.1. sənaye	2.000.000,0
8.11.2. tikinti	6.262.776.128,0
8.11.2.1. dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri)	6.260.000.000,0
8.11.3. faydalı qazıntılar	17.178.602,0
8.12. Nəqliyyat və rabitə	121.437.589,0
8.12.1. nəqliyyat	82.573.891,0
8.12.2. rabitə	38.863.698,0
8.13. İqtisadi fəaliyyət	328.156.825,0
8.13.1. iqtisadi və kommersiya fəaliyyəti	242.500.000,0
8.13.1.1. sahibkarlığa dəstək	202.500.000,0
8.13.1.2. ipotekaya dəstək	40.000.000,0
8.13.2. iqtisadi fəaliyyətin digər sahələri	83.656.825,0
8.13.3. iqtisadi fəaliyyət sahələri üzrə təcrübə və tətbiqi tədqiqatlar	2.000.000,0
8.14. Əsas bölmələrə aid edilməyən xidmətlər	2.670.054.771,0
8.14.1. məqsədli büdcə fondları	538.000.000,0
8.14.1.1. "Avtomobil Yolları" Məqsədli Büdcə Fondu	214.000.000,0
8.14.1.2. "Dövlət zəmanəti ilə alınan borcların Təminat Fondu" ehtiyat fondları	710.000.000,0
8.14.2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Ehtiyat Fondu	367.000.000,0
8.14.2.2. Dövlət büdcəsinin Ehtiyat Fondu	343.000.000,0
8.14.3. əsas bölmələrə aid edilməyən sair xərclər	1.422.054.771,0
8.14.3.1. xüsusi müdafiə təyinatlı layihələr və tədbirlər üzrə xərclər	1.172.000.000,0
8.14.3.2. digər xidmətlər üzrə xərclər	250.054.771,0

Maddə 9. Azərbaycan Respublikasının 2014-cü il dövlət büdcəsinin xərcləri funksional və iqtisadi təsnifatın paraqrafları səviyyəsində bu Qanunun əlavəsində verilmiş məbləğlərdə təsdiq edilsin.

Maddə 10. Azərbaycan Respublikasının şəhər və rayonları üzrə gəlirlər 7.102.000.000,0 manat, o cümlədən şəhər və rayonların yerli gəlirlərinə aid olan məbləğ 779.454.000,0 manat, "Avtomobil Yolları" Məqsədli Büdcə Fonduna aid olan məbləğ 85.000.000,0 manat, yerli xərcləri 1.626.479.000,0 manat olmaqla, yerli gəlir və xərcləri tənzimləmək üçün mərkəzləşdirilmiş xərclərdən ayrılan vəsait 847.025.000,0 manat təsdiq edilsin.

Həmin şəhər və rayonların dövlət büdcəsinin yerli xərclərindən maliyyələşən büdcə təşkilatlarının ödənişli xidmətləri üzrə gəlirləri 2.970.000,0 manat, xərcləri 2.970.000,0 manat təsdiq edilsin.

Şəhər və rayonların adı	Gəlirlər				Xərclər	Yerli gəlir və xərcləri tənzimləmək üçün mərkəzləşdirilmiş xərclərdən ayrılan vəsait
	Cəmi	o cümlədən		"Avtomobil Yolları" Məqsədli Büdcə Fonduna aid olan məbləğ		
		şəhər və rayonların yerli gəlirlərinə aid olan məbləğ	"Avtomobil Yolları" Məqsədli Büdcə Fonduna aid olan məbləğ			
Şəhərlər:						
1. Bakı	6 524 000 000	222 216 000	64 238 000	222 216 000		
2. Gəncə	40 100 000	39 294 000	806 000	65 891 000	26 597 000	
3. Sumqayıt	77 165 500	76 103 000	1 062 500	76 103 000		
4. Lənkəran	15 572 000	15 348 000	224 000	37 762 000	22 414 000	
5. Şəki	20 804 000	20 526 000	278 000	38 705 000	18 179 000	
6. Yevlax	13 512 000	13 084 000	428 000	24 499 000	11 415 000	
7. Mingəçevir	32 892 000	32 727 000	165 000	32 727 000		
8. Şirvan	17 796 000	17 217 000	579 000	17 217 000		
9. Nəftçilər	2 500 000	2 488 000	12 000	3 867 000	1 379 000	
10. Xankəndi						
Rayonlar:						
11. Ağsəngər	32 905 000	32 712 000	193 000	32 712 000		
12. Ağcabədi	6 914 000	6 802 000	112 000	25 912 000	19 110 000	
13. Ağdam	5 428 000	5 338 000	90 000	38 489 000	33 151 000	
14. Ağdaş	5 722 000	5 635 000	87 000	21 671 000	16 036 000	
15. Ağstafa	4 136 000	4 024 000	112 000	17 521 000	13 497 000	
16. Ağsu	3 459 000	3 389 000	70 000	14 896 000	11 507 000	
17. Astara	10 634 000	5 594 000	5 040 000	20 014 000	14 420 000	
18. Balakən	4 574 000	3 136 000	1 438 000	17 332 000	14 196 000	
19. Beyləqan	6 828 000	6 766 000	62 000	17 020 000	10 254 000	
20. Bərdə	10 402 000	10 288 000	114 000	30 868 000	20 580 000	
21. Biləsuvar	5 312 000	4 414 000	898 000	16 496 000	12 082 000	
22. Cəbrayıl	1 414 000	1 380 000	34 000	12 972 000	11 592 000	
23. Colilabad	7 386 000	7 266 000	120 000	32 447 000	25 181 000	
24. Daşkəsən	2 584 000	2 574 000	10 000	12 122 000	9 548 000	
25. Füzuli	6 086 000	6 024 000	62 000	30 431 000	24 407 000	
26. Gəndəlibəy	4 100 000	4 054 000	46 000	25 932 000	21 878 000	
27. Goranboy	4 526 000	4 466 000	60 000	24 898 000	20 432 000	
28. Göyçay	8 530 000	8 447 000	83 000	23 036 000	14 589 000	
29.						

“Azərbaycan Respublikasının 2014-cü il dövlət büdcəsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, “Azərbaycan Respublikasının 2014-cü il dövlət büdcəsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il 22 noyabr tarixli 808-IVQ nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə qərara alıram:

1. “Azərbaycan Respublikasının 2014-cü il dövlət büdcəsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 2-ci maddəsi ilə nəzərdə tutulan gəlirlərin dövlət büdcəsinə daxil olmasını təmin etmək üçün dövlət orqanları və müəssisələri üzrə tapşırıqların minimum həddi aşağıdakı kimi müəyyən edilsin:

(milyon manatla)		
1.1.	Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyi üzrə	7 102,0
1.1.1.	Neft-qaz sahəsində hasilatın pay bölgüsü vəsaitləri üzrə podratçı tərəflərin mənfəət vergisi	977,0
1.1.2.	Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin xətti ilə konsolidasiya edilmiş vergilər və digər ödənişlər (fiziki şəxslərin gəlir vergisi istisna olmaqla)	1 825,0
1.1.3.	Qeyri-neft sahələri üzrə vergilər və vergi olmayan ödənişlər	4 300,0
1.2.	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi üzrə	1 510,0

2. “Azərbaycan Respublikasının 2014-cü il dövlət büdcəsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 8-ci maddəsi ilə nəzərdə tutulan dövlət büdcəsinin xərcləri dövlət büdcəsindən maliyyələşən və maliyyə yardımı alan təşkilatlar və onlar tərəfindən həyata keçiriləcək tədbirlər üzrə aşağıdakı kimi bölüşdürülsün:

	Xərclərin istiqaməti	Xərclərin məbləği	o cümlədən:	
			Mərkəzləşdirilmiş xərclər	Yerli xərclər
2.1.	Ünvanı dövlət xidmətləri xərcləri	1 997 541 608,0	1 909 440 511,0	88 101 097,0
2.1.1.	Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin saxlanması xərcləri	19 859 220,0	19 859 220,0	
2.1.2.	Azərbaycan Respublikası icra hakimiyyəti orqanlarının saxlanması xərcləri	309 971 776,0	223 995 470,0	85 976 306,0
2.1.2.1.	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası	63 992 850,0	63 992 850,0	
2.1.2.2.	Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti	7 572 341,0	7 572 341,0	
2.1.2.3.	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvatlar Nazirliyi	5 563 492,0	5 563 492,0	
2.1.2.4.	Azərbaycan Respublikasının Ömək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	15 013 239,0	2 288 941,0	12 724 298,0
2.1.2.5.	Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi	4 327 833,0	2 010 330,0	2 317 503,0
2.1.2.6.	Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi	10 713 883,0	10 713 883,0	
2.1.2.7.	Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi	5 182 868,0	5 182 868,0	
2.1.2.8.	Azərbaycan Respublikasının Kond Təsərrüfatı Nazirliyi	3 770 794,0	3 770 794,0	
2.1.2.9.	Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi	13 914 525,0	13 914 525,0	
2.1.2.10.	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi	3 760 178,0	2 237 355,0	1 522 823,0
2.1.2.11.	Azərbaycan Respublikasının Nəqliyyat Nazirliyi	2 237 548,0	2 237 548,0	
2.1.2.12.	Azərbaycan Respublikasının Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyi	1 532 745,0	1 532 745,0	
2.1.2.13.	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	1 682 574,0	1 579 628,0	102 946,0
2.1.2.14.	Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi	3 140 156,0	3 140 156,0	
2.1.2.15.	Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi	6 417 795,0	3 034 820,0	3 382 975,0
2.1.2.16.	Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyi	18 085 434,0	18 085 434,0	
2.1.2.17.	Azərbaycan Respublikasının Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi	1 156 797,0	1 156 797,0	
2.1.2.18.	Azərbaycan Respublikasının Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi	1 203 597,0	1 203 597,0	
2.1.2.19.	Azərbaycan Respublikasının Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi	1 228 964,0	1 228 964,0	
2.1.2.20.	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi	1 369 017,0	1 369 017,0	
2.1.2.21.	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi	11 834 755,0	11 834 755,0	
2.1.2.22.	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Torpaq və Xəritəçəkmə Komitəsi	2 984 637,0	2 984 637,0	
2.1.2.23.	Azərbaycan Respublikasının Ömlək Məsələləri Dövlət Komitəsi	5 992 226,0	5 992 226,0	
2.1.2.24.	Azərbaycan Respublikasının Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi	1 388 743,0	1 388 743,0	
2.1.2.25.	Azərbaycan Respublikasının Qiymətli Kağızlar üzrə Dövlət Komitəsi	1 212 215,0	1 212 215,0	
2.1.2.26.	Azərbaycan Respublikasının Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi	1 505 649,0	1 505 649,0	
2.1.2.27.	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyası	741 516,0	741 516,0	
2.1.2.28.	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiya	492 507,0	492 507,0	
2.1.2.29.	Azərbaycan Respublikasının Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyası	1 338 777,0	1 338 777,0	
2.1.2.30.	Azərbaycan Respublikasının Mütəllif Hüquqları Agentliyi	510 527,0	510 527,0	
2.1.2.31.	Azərbaycan Respublikasının Satınalmalar üzrə Dövlət Agentliyi	548 817,0	548 817,0	
2.1.2.32.	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Daniz Administrasiyası	3 244 294,0	3 244 294,0	
2.1.2.33.	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Mülki Aviasiya Administrasiyası	863 028,0	863 028,0	
2.1.2.34.	Azərbaycan Respublikasının Milli Arxiv İdarəsi	406 077,0	406 077,0	
2.1.2.35.	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Xüsusi Tibb Xidməti	2 925 783,0	2 925 783,0	
2.1.2.36.	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi	12 458 383,0	12 458 383,0	
2.1.2.37.	Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti yanında "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsi	1 010 805,0	1 010 805,0	
2.1.2.38.	Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti yanında Danışqanarı Bulvarı İdarəsi	384 511,0	384 511,0	
2.1.2.39.	Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti yanında Dövlət Bayrağı Meydanı Kompleksi İdarəsi	424 416,0	424 416,0	
2.1.2.40.	Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Dövlət Borcunun İdarə Edilməsi Agentliyi	371 945,0	371 945,0	
2.1.2.41.	Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Dövlət Xəzinədarlığı Agentliyi	2 534 293,0	2 534 293,0	

	Xərclərin istiqaməti	Xərclərin məbləği	o cümlədən:	
			Mərkəzləşdirilmiş xərclər	Yerli xərclər
2.1.2.42.	Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Dövlət Maliyyə Nazarəti Xidməti	1 231 517,0	1 231 517,0	
2.1.2.43.	Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Dövlət Sığorta Nazarəti Xidməti	330 500,0	330 500,0	
2.1.2.44.	Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Qiymətli Metallara və Qiymətli Daşlara Nazarət Dövlət Xidməti	856 947,0	856 947,0	
2.1.2.45.	Azərbaycan Respublikası Nəqliyyat Nazirliyinin Dövlət Avtomobil Nəqliyyatı Xidməti	1 659 395,0	1 659 395,0	
2.1.2.46.	Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi yanında Antimonopol Siyasəti və İstehlakçılardan Hüquqların Müdafiəsi Dövlət Xidməti	1 638 963,0	1 638 963,0	
2.1.2.47.	Azərbaycan Respublikası Ömək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Ömək Müfəttişliyi Xidməti	2 349 232,0	2 349 232,0	
2.1.2.48.	Azərbaycan Respublikası Ömək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Maşğulluq Xidməti	2 970 240,0	2 970 240,0	
2.1.2.49.	Azərbaycan Respublikası Ömək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Sosial Təminat Xidməti	506 900,0	506 900,0	
2.1.2.50.	Azərbaycan Respublikasının Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyi	1 510 908,0	1 510 908,0	
2.1.2.51.	Azərbaycan Respublikasının Kond Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Kond Təsərrüfatı Kreditləri üzrə Dövlət Agentliyi	354 169,0	354 169,0	
2.1.2.52.	Azərbaycan Respublikasının Kond Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Dövlət Baytarlıq Xidməti	437 274,0	437 274,0	
2.1.2.53.	Azərbaycan Respublikasının Kond Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Dövlət Fitosanitar Nazarəti Xidməti	341 795,0	341 795,0	
2.1.2.54.	Azərbaycan Respublikasının Ömlək Məsələləri Dövlət Komitəsi yanında Daşınmaz Ömləklərin Dövlət Rəqəstli Xidməti	991 037,0	991 037,0	
2.1.2.55.	Azərbaycan Respublikasının Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi yanında Dövlət Metrologiya Xidməti	494 826,0	494 826,0	
2.1.2.56.	Azərbaycan Respublikasının Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi yanında Dövlət Akkreditasiya Xidməti	243 272,0	243 272,0	
2.1.2.57.	Azərbaycan Respublikasının Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi yanında Texniki Tənzimləmə və Standartlaşdırma üzrə Dövlət Nazarəti Xidməti	1 453 489,0	1 453 489,0	
2.1.2.58.	Azərbaycan Respublikasının Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə üzrə Komissiyasının Katibliyi	163 562,0	163 562,0	
2.1.2.59.	Tarif (qiymət) Şurasının Katibliyi	333 659,0	333 659,0	
2.1.2.60.	Azərbaycan Respublikası Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyinin tabeliyində İnformasiya Texnologiyalarının İnkişafı Dövlət Fondu	246 962,0	246 962,0	
2.1.2.61.	Azərbaycan Respublikasının Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu	640 034,0	640 034,0	
2.1.2.62.	Dövlət mükafatlarının və təfərrüfatlarının maliyyə təminatı ilə bağlı xərclər	250 800,0	250 800,0	
2.1.2.63.	Yerli icra hakimiyyəti orqanlarının saxlanması xərcləri	65 925 761,0		65 925 761,0
2.1.3.	Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi təşkilatlarının saxlanması xərcləri	8 454 270,0	8 454 270,0	
2.1.3.1.	Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə müvəkkili (Ombudsman)	1 726 551,0	1 726 551,0	
2.1.3.2.	Azərbaycan Respublikasının Hesablama Palatası	3 634 156,0	3 634 156,0	
2.1.3.3.	Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası	1 834 440,0	1 834 440,0	
2.1.3.4.	Məhkəmə-Hüquq Şurası	585 630,0	585 630,0	
2.1.3.5.	Azərbaycan Respublikasının Milli Televiziya və Radio Şurası	673 493,0	673 493,0	
2.1.4.	Qanunvericilik, idarəetmə və digər dövlət orqanları üzrə ömək haqqı və pensiya təminatı sistemlərinin təkmilləşdirilməsi və digər sosial tədbirlərin maliyyələşməsi ilə bağlı xərclər	70 813 000,0	70 813 000,0	
2.1.5.	Qanunvericilik, idarəetmə və digər dövlət orqanları üzrə kommunal, kommunikasiya xidmətləri və digər tədbirlər ilə bağlı xərclər	3 400 000,0	3 400 000,0	
2.1.6.	Qanunvericilik, idarəetmə və digər dövlət orqanları üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi ilə bağlı xərclər	10 069 568,0	10 069 568,0	
2.1.7.	Qanunvericilik, idarəetmə və digər dövlət orqanları üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların büdcədənəkar xərcləri	103 869 213,0	102 385 600,0	1 483 613,0
2.1.8.	Beynəlxalq fəaliyyət və beynəlxalq təşkilatlara üzvlük haqqı xərcləri	205 413 677,0	205 413 677,0	
2.1.8.1.	Beynəlxalq maliyyə-kredit və iqtisadi-siyasi təşkilatlara üzvlüklə bağlı xərclər	20 000 000,0	20 000 000,0	
2.1.8.2.	Azərbaycan Respublikasının xaricdəki diplomatik nümayəndəliklərinin və konsulluqlarının fəaliyyəti ilə bağlı xərclər	58 413 677,0	58 413 677,0	
2.1.8.3.	Digər beynəlxalq fəaliyyət	127 000 000,0	127 000 000,0	
2.1.9.	Elm xərcləri	146 815 903,0	146 174 725,0	641 178,0
2.1.9.1.	Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası və onun tabeliyində olan müəssisələrin saxlanması ilə bağlı xərclər	83 467 965,0	83 467 965,0	
2.1.9.2.	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkişafı Fondu	7 960 548,0	7 960 548,0	
2.1.9.3.	"Azərbaycan Milli Ensiklopediyası" Elmi Mərkəzi	1 930 308,0	1 930 308,0	
2.1.9.4.	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Strateji Araşdırmalar Mərkəzi	2 327 516,0	2 327 516,0	
2.1.9.5.	Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi	3 604 931,0	3 604 931,0	
2.1.9.6.	Azərbaycan Respublikasının Ömək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	285 271,0	285 271,0	

	Xərclərin istiqaməti	Xərclərin məbləği	o cümlədən:	
			Mərkəzləşdirilmiş xərclər	Yerli xərclər
2.1.9.7.	Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi	693 274,0	693 274,0	
2.1.9.8.	Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi	809 789,0	809 789,0	
2.1.9.9.	Azərbaycan Respublikasının Kond Təsərrüfatı Nazirliyi	11 028 053,0	11 028 053,0	
2.1.9.10.	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvatlar Nazirliyi	441 453,0	441 453,0	
2.1.9.11.	Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Sənayesi Nazirliyi	4 259 773,0	4 259 773,0	
2.1.9.12.	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi	180 576,0	180 576,0	
2.1.9.13.	Azərbaycan Respublikasının Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi	469 188,0	469 188,0	
2.1.9.14.	Azərbaycan Respublikasının Milli Arxiv İdarəsi	4 511 516,0	3 870 338,0	641 178,0
2.1.9.15.	Elm sahəsi üzrə ömək haqqı və pensiya təminatı sistemlərinin təkmilləşdirilməsi və digər sosial tədbirlərin maliyyələşməsi ilə bağlı xərclər	3 522 642,0	3 522 642,0	
2.1.9.16.	Elm sahəsi üzrə istehsalat, sosial-mədəni məişət təyinatlı, inzibati və idarəetmə obyektlərinin yenidən qurulması və əsaslı təmiri ilə bağlı xərclər	3 009 600,0	3 009 600,0	
2.1.9.17.	Elm sahəsi üzrə kommunal, kommunikasiya xidmətləri və digər tədbirlər ilə bağlı xərclər	800 000,0	800 000,0	
2.1.9.18.	Elm sahəsi üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi ilə bağlı xərclər	3 009 600,0	3 009 600,0	
2.1.9.19.	Elm sahəsi üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların büdcədənəkar xərcləri	14 503 900,0	14 503 900,0	
2.1.10.	Başqa kateqoriyalara aid edilməyən ümumi dövlət xidməti xərcləri	49 472 921,0	49 472 921,0	
2.1.10.1.	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi	2 417 013,0	2 417 013,0	
2.1.10.2.	Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası	46 855 908,0	46 855 908,0	
2.1.10.2.1.	Seçki siyahılarının doğrulandırılması ilə bağlı xərclər	3 795 509,0	3 795 509,0	
2.1.10.2.2.	Daxirə Seçki Komissiyalarının saxlanması ilə bağlı xərclər	6 418 648,0	6 418 648,0	
2.1.10.2.3.	Azərbaycan Respublikasının bələdiyyə orqanlarına seçkilərinin keçirilməsi ilə bağlı xərclər	36 641 751,0	36 641 751,0	
2.1.10.3.	Başqa kateqoriyalara aid edilməyən ümumi dövlət xidməti xərcləri üzrə kommunal, kommunikasiya xidmətləri və digər tədbirlər ilə bağlı xərclər	200 000,0	200 000,0	
2.1.11.	Dövlət borcuna və öhdəliklərinə xidmət edilməsi ilə bağlı xərclər	780 502 060,0	780 502 060,0	
2.1.12.	Büdcələr arasında transferlər	288 900 000,0	288 900 000,0	
2.1.12.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsinə verilən dotasiya	283 700 000,0	283 700 000,0	
2.1.12.2.	Yerli büdcələrə (bələdiyyələrə) verilən dotasiya	5 200 000,0	5 200 000,0	
2.2.	Müdafiə xərcləri	1 637 362 284,0	1 637 362 284,0	
2.2.1.	Müdafiə qüvvələri	1 186 229 259,0	1 186 229 259,0	
2.2.1.1.	Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi	1 039 575 321,0	1 039 575 321,0	
2.2.1.2.	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti	122 772 583,0	122 772 583,0	
2.2.1.3.	Azərbaycan Respublikasının Səfərbərlik və Harbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti	23 881 355,0	23 881 355,0	
2.2.2.	Milli təhlükəsizlik	106 318 488,0	106 318 488,0	
2.2.2.1.	Azərbaycan Respublikasının Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi	106 318 488,0	106 318 488,0	

“Azərbaycan Respublikasının 2014-cü il dövlət büdcəsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

(əvvəlki 5-ci səhifədə)				o cümlədən:					
Xərcərin istiqaməti	Xərcərin məbləği	o cümlədən:		Mərkəzləşdirilmiş xərclər	Yerli xərclər	Xərcərin istiqaməti	Xərcərin məbləği	o cümlədən:	
		Mərkəzləşdirilmiş xərclər	Yerli xərclər					Mərkəzləşdirilmiş xərclər	Yerli xərclər
2.3.2.5.	Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Dövlət Mühafizə Xidməti	81 916 764,0	81 916 764,0						
2.3.2.6.	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Miqyasıya Xidməti	7 556 866,0	7 556 866,0						
2.3.2.6.1.	Xidmətin və onun tabeliyində olan müəssisələrin saxlanması ilə bağlı xərclər	7 207 506,0	7 207 506,0						
2.3.2.6.2.	Miqyasıya fəaliyyəti ilə bağlı xərclər	349 360,0	349 360,0						
2.3.2.7.	Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti yanında Dövlət Feldyer Xidməti	2 957 059,0	2 957 059,0						
2.3.2.8.	Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyinin Daxili Qoşunlarının Baş İdarəsi	137 175 453,0	137 175 453,0						
2.3.2.9.	Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyinin Penitensiar Xidməti	82 955 605,0	82 955 605,0						
2.3.2.9.1.	Xidmətin və onun tabeliyində olan müəssisələrin saxlanması ilə bağlı xərclər	53 654 053,0	53 654 053,0						
2.3.2.9.2.	Penitensiar fəaliyyəti ilə bağlı xərclər	29 301 552,0	29 301 552,0						
2.3.3.	Azərbaycan Respublikası prokurorluq orqanlarının saxlanması xərcləri	49 398 499,0	49 398 499,0						
2.3.3.1.	Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu	39 590 560,0	39 590 560,0						
2.3.3.2.	Azərbaycan Respublikasının Harbi Prokurorluğu	9 807 939,0	9 807 939,0						
2.3.4.	Digər kateqoriyalara aid edilməyən xidmətlər üzrə xərclər	385 034,0	385 034,0						
2.3.4.1.	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət Sırrının Mühafizəsi üzrə İdarələrarası Komissiyanın işçi qrupu	109 450,0	109 450,0						
2.3.4.2.	Əsir və İtkin Düşmüş, Girov Götürülmüş Vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyasının işçi qrupu	275 584,0	275 584,0						
2.3.5.	Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq-mühafizə və prokurorluq orqanları üzrə əmək haqqı və pensiya təminatı sistemlərinin təkmilləşdirilməsi və digər sosial tədbirlərin maliyyələşməsi ilə bağlı xərclər	58 054 864,0	58 054 864,0						
2.3.6.	Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq-mühafizə və prokurorluq orqanları üzrə kommunal, kommunikasiya xidmətləri və digər tədbirlər ilə bağlı xərclər	9 400 000,0	9 400 000,0						
2.3.7.	Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq-mühafizə və prokurorluq orqanları üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi ilə bağlı xərclər	52 307 957,0	52 307 957,0						
2.3.8.	Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq-mühafizə və prokurorluq orqanları üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların bütüncü xərcləri	198 113 000,0	198 113 000,0						
2.4.	Təhsil xərcləri	1 653 445 192,0	694 826 575,0	958 618 617,0					
2.4.1.	Məktəbəqədər və ibtidai təhsil xərcləri	158 653 570,0		158 653 570,0					
2.4.1.1.	Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi	7 249 663,0		7 249 663,0					
2.4.1.2.	Yerli icra hakimiyyəti orqanları	151 403 907,0		151 403 907,0					
2.4.2.	Natamam və orta təhsil	851 029 044,0	167 595 457,0	683 433 587,0					
2.4.2.1.	Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi	850 768 301,0	167 334 714,0	683 433 587,0					
2.4.2.2.	Bakı Dövlət Universiteti	260 743,0	260 743,0						
2.4.3.	İnternet və xüsusi məktəblər	43 230 390,0	28 295 184,0	14 935 206,0					
2.4.3.1.	Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi	41 848 467,0	26 913 261,0	14 935 206,0					
2.4.3.2.	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi	1 381 923,0	1 381 923,0						
2.4.4.	Texniki-peşə məktəbləri və liseylər	78 614 372,0	78 614 372,0						
2.4.4.1.	Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi	66 862 191,0	66 862 191,0						
2.4.4.2.	Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi	4 409 566,0	4 409 566,0						
2.4.4.3.	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi	1 561 977,0	1 561 977,0						
2.4.4.4.	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	5 780 638,0	5 780 638,0						
2.4.5.	Ali təhsil	32 978 063,0	32 978 063,0						
2.4.5.1.	Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi	683 009,0	683 009,0						
2.4.5.2.	Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi	3 642 679,0	3 642 679,0						
2.4.5.3.	Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi	1 626 031,0	1 626 031,0						
2.4.5.4.	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi	617 971,0	617 971,0						
2.4.5.5.	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	1 817 161,0	1 817 161,0						
2.4.5.6.	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	337 075,0	337 075,0						
2.4.5.7.	Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyinin Diplomatik Akademiyası	12 218 976,0	12 218 976,0						
2.4.5.8.	Azərbaycan Tibb Universiteti	5 045 233,0	5 045 233,0						
2.4.5.9.	M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı Filialı	6 989 928,0	6 989 928,0						
2.4.6.	Təhsil sahəsində təbii tədqiqatlar	3 643 667,0	3 643 667,0						
2.4.6.1.	Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi (nazirliyin tabeliyində olan elmi-tədqiqat müəssisələrinin saxlanması ilə bağlı xərclər)	2 068 095,0	2 068 095,0						
2.4.6.2.	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi (nazirliyin tabeliyində olan mədəniyyət işçilərinin ixtisaslandırma mərkəzinin saxlanması ilə bağlı xərclər)	176 063,0	176 063,0						
2.4.6.3.	Təhsil sahəsində təbii tədqiqatlar üzrə digər kateqoriyalara aid edilməyən xərclər (digər təhsil müəssisələrində elmi-tədqiqat və təcrübə işlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı xərclər)	1 399 509,0	1 399 509,0						
2.4.6.3.1.	Bakı Dövlət Universiteti	1 178 805,0	1 178 805,0						
2.4.6.3.2.	Azərbaycan Tibb Universiteti	220 704,0	220 704,0						
2.4.7.	Təhsil sahəsində digər xidmətlər	239 228 422,0	137 914 818,0	101 313 604,0					
2.4.7.1.	Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi (məqsədli dövlət proqramlarının və digər təhsil tədbirlərinin maliyyələşdirilməsi ilə bağlı xərclər)	140 675 149,0	108 948 760,0	31 726 389,0					
2.4.7.2.	Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi	10 659 202,0	10 659 202,0						
2.4.7.3.	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	109 824,0	109 824,0						
2.4.7.4.	Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi	3 926 539,0	3 926 539,0						
2.4.7.5.	Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi	387 226,0	387 226,0						
2.4.7.6.	Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi	268 172,0	268 172,0						
2.4.7.7.	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi (musiqi məktəblərinin saxlanması ilə bağlı xərclər)	66 260 568,0		66 260 568,0					
2.4.7.8.	Azərbaycan Respublikasının Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyi	344 777,0	344 777,0						
2.4.7.9.	Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyi	1 051 942,0	1 051 942,0						
2.4.7.10.	Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu	1 221 377,0	1 221 377,0						
2.4.7.11.	Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Məşğulluq Xidməti	97 333,0	97 333,0						
2.4.7.12.	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi	142 993,0	142 993,0						
2.4.7.13.	Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyinin Daxili Qoşunlarının Baş İdarəsi	4 600 890,0	4 600 890,0						
2.4.7.14.	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət Qulluğu Masələləri üzrə Komissiya	866 086,0	866 086,0						
2.4.7.15.	Azərbaycan Respublikasının Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyası (təşkilatı-hüquqi və mülkiyyət formasından asılı olmayaraq Azərbaycan Respublikasının bütün ali və orta ixtisas məktəblərinin müxtəlif pillələrinə mərkəzləşdirilmiş qaydada tələbə qəbulunun həyata keçirilməsi ilə bağlı xərclər)	5 289 697,0	5 289 697,0						
2.4.7.16.	Yerli icra hakimiyyəti orqanları (kəmpələr evlərinin, kəmpələr evi-uşaq bağçalarının, uşaq bağçalarının, xüsusi uşaq bağçalarının və uşaq evlərinin saxlanması ilə bağlı xərclər)	3 326 647,0		3 326 647,0					
2.4.8.	Təhsil sahəsi üzrə əmək haqqı və pensiya təminatı sistemlərinin təkmilləşdirilməsi və digər sosial tədbirlərin maliyyələşməsi ilə bağlı xərclər	162 092 374,0	162 092 374,0						
2.4.9.	Təhsil sahəsi üzrə istehsalat, sosial-mədəni məişət təminatı, inzibati və idarəetmə obyektlərinin yenidən qurulması və əsaslı təmiri ilə bağlı xərclər	3 009 600,0	3 009 600,0						
2.4.10.	Təhsil sahəsi üzrə kommunal, kommunikasiya xidmətləri və digər tədbirlər ilə bağlı xərclər	13 900 000,0	13 900 000,0						
2.4.11.	Təhsil sahəsi üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi ilə bağlı xərclər	4 715 040,0	4 715 040,0						
2.4.12.	Təhsil sahəsində islahatlarla bağlı xərclər	30 096 000,0	30 096 000,0						
2.4.13.	Təhsil sahəsi üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların bütüncü xərcləri	32 254 650,0	31 972 000,0	282 650,0					
2.5.	Səhiyyə xərcləri	725 586 166,0	476 556 984,0	249 029 182,0					
2.5.1.	Poliklinikalar və ambulatoriyalar	106 051 025,0	49 283 821,0	56 767 204,0					
2.5.1.1.	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	104 092 507,0	47 325 303,0	56 767 204,0					
2.5.1.2.	“Azərbaycan Dəmir Yolları” Qapalı Şəhərdə Cəmiyyətinin səhiyyə müəssisələri	1 958 518,0	1 958 518,0						
2.5.2.	Xəstəxanalar	364 179 028,0	201 702 185,0	162 476 843,0					
2.5.2.1.	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	303 632 258,0	141 155 415,0	162 476 843,0					
2.5.2.2.	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Xüsusi Tibb Xidməti	5 498 445,0	5 498 445,0						
2.5.2.3.	Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi	796 928,0	796 928,0						
2.5.2.4.	Azərbaycan Tibb Universiteti	2 582 285,0	2 582 285,0						
2.5.2.5.	“Azərbaycan Dəmir Yolları” Qapalı Şəhərdə Cəmiyyətinin səhiyyə müəssisələri	8 611 647,0	8 611 647,0						
2.5.2.6.	Azərbaycan Respublikası Akademik Zərifə Əliyeva adına Milli Oftalmologiya Mərkəzi	4 131 692,0	4 131 692,0						
2.5.2.7.	Azərbaycan Respublikası Milli Onkoloji Mərkəzi	38 925 773,0	38 925 773,0						
2.5.3.	Səhiyyə sahəsində digər xidmətlər	6 182 339,0	4 749 750,0	1 432 589,0					
2.5.3.1.	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	2 505 476,0	1 072 887,0	1 432 589,0					
2.5.3.2.	“Azərbaycan Dəmir Yolları” Qapalı Şəhərdə Cəmiyyətinin səhiyyə müəssisələri	3 676 863,0	3 676 863,0						
2.5.4.	Səhiyyə sahəsində təbii tədqiqatlar	4 415 267,0	4 415 267,0						
2.5.4.1.	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi (nazirliyin tabeliyində olan elmi-tədqiqat müəssisələrinin saxlanması ilə bağlı xərclər)	3 210 732,0	3 210 732,0						
2.5.4.2.	Azərbaycan Respublikası Akademik Zərifə Əliyeva adına Milli Oftalmologiya Mərkəzi	495 682,0	495 682,0						
2.5.4.3.	Azərbaycan Respublikası Milli Onkoloji Mərkəzi	708 853,0	708 853,0						
2.5.5.	Səhiyyə sahəsinə aid edilən digər xidmətlər	209 737 365,0	181 384 819,0	28 352 546,0					
2.5.5.1.	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi (məqsədli dövlət proqramlarının və tədbirlərinin maliyyələşdirilməsi və mərkəzləşdirilmiş mühasibatlıqların saxlanması ilə bağlı xərclər)	172 337 926,0	143 985 380,0	28 352 546,0					
2.5.5.2.	Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi	10 059 128,0	10 059 128,0						
2.5.5.3.	Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi	2 214 360,0	2 214 360,0						
2.5.5.4.	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi	1 257 254,0	1 257 254,0						
2.5.5.5.	Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin Penitensiar Xidməti	8 141 994,0	8 141 994,0						
2.5.5.6.	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Xüsusi Tibb Xidməti	3 389 813,0	3 389 813,0						
2.5.5.7.	Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyinin Daxili Qoşunlarının Baş İdarəsi	4 600 890,0	4 600 890,0						
2.5.5.8.	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	109 824,0	109 824,0						
2.5.5.9.	Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi	3 926 539,0	3 926 539,0						

“Azərbaycan Respublikasının 2014-cü il dövlət büdcəsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

(əvvəlki 6-cı səhifədə)				
	Xərcərin istiqaməti	Xərcərin məbləği	o cümlədən:	
			Mərkəzləşdirilmiş xərclər	Yerli xərclər
2.7.2.5.	Azərbaycan Nəqliyyatı (dövlət sifarişlərinin yerinə yetirilməsi ilə bağlı xərclər)	902 880,0	902 880,0	
2.7.2.6.	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi və Turizm Nazirliyi	3 906 832,0	3 906 832,0	
2.7.2.7.	"MİR" Dövlətlərarası Teleradio Şirkətinin Milli Nümayəndəsinə verilən subsidiya	516 648,0	516 648,0	
2.7.2.8.	Radio və televiziya redaksiyalarının saxlanması ilə bağlı xərclər	30 053,0		30 053,0
2.7.3.	Bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti və turizm xərcləri	46 060 324,0	39 460 714,0	6 599 610,0
2.7.3.1.	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi	7 954 471,0	7 954 471,0	
2.7.3.2.	Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi	37 863 712,0	31 264 102,0	6 599 610,0
2.7.3.2.1.	bədən tərbiyəsi və idmanın təşkili	14 150 344,0	9 474 441,0	4 675 903,0
2.7.3.2.2.	gənclər siyasəti	23 713 368,0	21 789 661,0	1 923 707,0
2.7.3.3.	Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi	242 141,0	242 141,0	
2.7.4.	Digər kateqoriyalara aid edilməyən fəaliyyət	21 755 980,0	19 700 766,0	2 055 214,0
2.7.4.1.	Heydər Əliyev Mərkəzi	3 009 600,0	3 009 600,0	
2.7.4.2.	Azərbaycan Respublikasının Müəllif Hüquqları Agentliyi (əqli mülkiyyət hüquqlarının qorunmasına və təmin edilməsinə dair tədbirlərin maliyyələşməsi ilə bağlı xərclər)	304 832,0	304 832,0	
2.7.4.3.	Azərbaycanda Atatürk Mərkəzi	445 149,0	445 149,0	
2.7.4.4.	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi (sosial-mədəni təyinatlı obyektlərin əsaslı təmiri və digər tədbirlərlə bağlı xərclər)	2 925 304,0	963 072,0	1 962 232,0
2.7.4.5.	Azərbaycan Respublikasının Narkomunluğa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasının daimi fəaliyyət göstərən İşçi Qrupu	179 955,0	179 955,0	
2.7.4.6.	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası	4 012 800,0	4 012 800,0	
2.7.4.7.	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Gənclər Fondu	5 019 504,0	5 019 504,0	
2.7.4.8.	Dövlət büdcəsindən verilən maliyyə yardımları	5 858 836,0	5 765 854,0	92 982,0
2.7.4.8.1.	Qeyri-dövlət təşkilatlarına verilən maliyyə yardımı	2 355 636,0	2 262 654,0	92 982,0
2.7.4.8.2.	Azərbaycan Respublikasının Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi (dini mərkəzlərə (idarələrə) verilən maliyyə yardımı)	1 003 200,0	1 003 200,0	
2.7.4.8.3.	Siyasi partiyaların fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi ilə bağlı dövlət büdcəsindən verilən maliyyə yardımı	2 500 000,0	2 500 000,0	
2.7.5.	Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi və digər kateqoriyalara aid edilməyən sahədə fəaliyyət üzrə əmək haqqı və pensiya təminatı sistemlərinin təkmilləşdirilməsi və digər sosial tədbirlərin maliyyələşməsi ilə bağlı xərclər	4 947 000,0	4 947 000,0	
2.7.6.	Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi və digər kateqoriyalara aid edilməyən sahədə fəaliyyət üzrə istehsalat, sosial-mədəni məişət təyinatlı, inzibati və idarəetmə obyektlərinin yenidən qurulması və əsaslı təmiri ilə bağlı xərclər	3 009 600,0	3 009 600,0	
2.7.7.	Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi və digər kateqoriyalara aid edilməyən sahədə fəaliyyət üzrə kommunal, kommunikasiya xidmətləri və digər tədbirlər ilə bağlı xərclər	700 000,0	700 000,0	
2.7.8.	Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi və digər kateqoriyalara aid edilməyən sahədə fəaliyyət üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi ilə bağlı xərclər	31 299 840,0	31 299 840,0	
2.7.9.	Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi və digər kateqoriyalara aid edilməyən sahədə fəaliyyət üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların büdcədənəkmə xərcləri	6 394 537,0	5 190 800,0	1 203 737,0
2.8.	Mənzil və kommunal təsərrüfatı xərcləri	457 144 043,0	220 347 916,0	236 796 127,0
2.8.1.	Mənzil təsərrüfatı xərcləri	27 593 449,0	992 795,0	26 600 654,0
2.8.1.1.	Azərbaycan Respublikasının Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi (məcburi köçkünlər üçün salınmış qəsəbələrdə dövlət mənzil fondunun istismarı və saxlanması ilə bağlı xərclər)	500 630,0	500 630,0	
2.8.1.2.	Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti yanında "İşçilər" Dövlət Tarix-Memorial Qoruyucu İdarəsi	492 165,0	492 165,0	
2.8.1.3.	Şəhər və rayonların yerli xərclərindən maliyyələşən məhsul və təşkilatlar üzrə xərclər	26 600 654,0		26 600 654,0
2.8.2.	Kommunal təsərrüfatı xərcləri	277 520 789,0	67 845 867,0	209 674 922,0
2.8.2.1.	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi (yaşillıqların salınması, onlara xidmət və landsaft quruluşu işlərinin yerinə yetirilməsi ilə bağlı xərclər)	8 112 903,0	8 112 903,0	
2.8.2.2.	Azərbaycan Respublikasının Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi (məcburi köçkünlər üçün salınmış qəsəbələrdə abadlıq, yaşılçılıq işlərinin görülməsi və digər kommunal tədbirləri ilə bağlı xərclər)	2 966 076,0	2 966 076,0	
2.8.2.3.	Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti yanında "İşçilər" Dövlət Tarix-Memorial Qoruyucu İdarəsi	2 159 317,0	2 159 317,0	
2.8.2.4.	Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti yanında Danışqanarı Bulvarı İdarəsi	4 366 550,0	4 366 550,0	

	Xərcərin istiqaməti	Xərcərin məbləği	o cümlədən:	
			Mərkəzləşdirilmiş xərclər	Yerli xərclər
2.8.2.5.	Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti yanında Dövlət Bayrağı Meydanı Kompleksi İdarəsi	3 341 715,0	3 341 715,0	
2.8.2.6.	"Təmiz Şəhər" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə dövlət büdcəsindən verilən maliyyə yardımı	25 337 913,0	25 337 913,0	
2.8.2.7.	"Azərbaycan Respublikasının Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə dövlət büdcəsindən verilən maliyyə yardımı	21 561 393,0	21 561 393,0	
2.8.2.8.	Şəhər və rayonların yerli xərclərindən maliyyələşən məhsul və təşkilatlar üzrə xərclər	209 674 922,0		209 674 922,0
2.8.3.	Su təsərrüfatı xərcləri	13 605 171,0	13 605 171,0	
2.8.3.1.	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi (çirkəb sularının təmizləyici qurğularının istismarı və xidməti ilə bağlı xərclər)	569 108,0	569 108,0	
2.8.3.2.	Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi	2 000 000,0	2 000 000,0	
2.8.3.3.	"Azərbaycan Respublikasının Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə verilən subsidiya	10 000 000,0	10 000 000,0	
2.8.3.4.	Su təchizatı qurğularının istismarı və xidməti üzrə bələdiyyələrə göstərilən maliyyə yardımı ilə bağlı xərclər	1 036 063,0	1 036 063,0	
2.8.4.	Mənzil və kommunal təsərrüfatı ilə bağlı digər xidmətlər	520 551,0		520 551,0
2.8.4.1.	Şəhər və rayonların yerli xərclərindən maliyyələşən məhsul və təşkilatlar üzrə xərclər	520 551,0		520 551,0
2.8.5.	Mənzil və kommunal təsərrüfatı sahəsi üzrə kommunal, kommunikasiya xidmətləri və digər tədbirlər ilə bağlı xərclər	85 394 540,0	85 394 540,0	
2.8.6.	Mənzil və kommunal təsərrüfatı sahəsi üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi ilə bağlı xərclər	2 509 543,0	2 509 543,0	
2.8.7.	Mənzil və kommunal təsərrüfatı sahəsi üzrə yaşayış məntəqələrinə aid olan kommunal təyinatlı infrastrukturun bərpa və yenidən qurulması, abadlaşdırılması ilə bağlı xərclər	50 000 000,0	50 000 000,0	
2.9.	Yanacaq və enerji xərcləri	3 487 480,0	3 487 480,0	
2.9.1.	Enerji kompleksi	3 482 020,0	3 482 020,0	
2.9.1.1.	Azərbaycan Respublikasının Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyi	3 482 020,0	3 482 020,0	
2.9.2.	Yanacaq və enerji sahəsi üzrə kommunal, kommunikasiya xidmətləri və digər tədbirlər ilə bağlı xərclər	5 460,0	5 460,0	
2.10.	Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, baliqçılıq, ovçuluq və ətraf mühitin mühafizəsi	562 887 241,0	562 887 241,0	
2.10.1.	Kənd təsərrüfatı xərcləri	427 930 005,0	427 930 005,0	
2.10.1.1.	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi	13 981 721,0	13 981 721,0	
2.10.1.2.	Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi (kənd təsərrüfatı əmlakının sığortalannması üçün sığorta haqqının dövlət büdcəsi hesabına ödənilən hissəsi)	1 000 000,0	1 000 000,0	
2.10.1.3.	"2008-2015-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında əhalinin ərzaq məhsulları ilə etibarlı təminatına dair Dövlət Proqramı"nın maliyyələşdirilməsi ilə bağlı xərclər	131 000 000,0	131 000 000,0	
2.10.1.4.	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Torpaq və Xəritəçəkmə Komitəsi (yerquruluşu, torpaq kadastrı, topoqrafiya-geodeziya və kartoqrafiya işləri ilə bağlı xərclər)	15 829 559,0	15 829 559,0	
2.10.1.5.	Azərbaycan Respublikasının Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Açıq Səhmdar Cəmiyyəti	239 404 475,0	239 404 475,0	
2.10.1.6.	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Dövlət Baytarlıq Xidməti	22 714 792,0	22 714 792,0	
2.10.1.7.	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Dövlət Fitosanitar Nəzarət Xidməti	3 999 458,0	3 999 458,0	
2.10.2.	Meşə təsərrüfatı xərcləri	11 716 759,0	11 716 759,0	
2.10.2.1.	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	11 716 759,0	11 716 759,0	
2.10.3.	Baliqçılıq və ovçuluq təsərrüfatı xərcləri	2 838 358,0	2 838 358,0	
2.10.3.1.	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	2 838 358,0	2 838 358,0	
2.10.4.	Ətraf mühitin mühafizəsi	4 495 359,0	4 495 359,0	
2.10.4.1.	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	4 495 359,0	4 495 359,0	
2.10.5.	Hidrometeorologiya tədbirləri	7 857 760,0	7 857 760,0	
2.10.5.1.	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	7 857 760,0	7 857 760,0	
2.10.6.	Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, baliqçılıq, ovçuluq və ətraf mühitin mühafizəsi sahəsi üzrə kommunal, kommunikasiya xidmətləri və digər tədbirlər ilə bağlı xərclər	50 700 000,0	50 700 000,0	
2.10.7.	Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, baliqçılıq, ovçuluq və ətraf mühitin mühafizəsi sahəsi üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi ilə bağlı xərclər	50 000 000,0	50 000 000,0	
2.10.8.	Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, baliqçılıq, ovçuluq və ətraf mühitin mühafizəsi sahəsi üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların büdcədənəkmə xərcləri	7 349 000,0	7 349 000,0	
2.11.	Sənaye, tikinti və faydalı qazıntılar xərcləri	6 281 954 730,0	6 281 954 730,0	
2.11.1.	Sənaye xərcləri	2 000 000,0	2 000 000,0	
2.11.1.1.	"Azərbaycan Polad İstehsal Kompleksi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin nizamnamə kapitalının artırılması	2 000 000,0	2 000 000,0	
2.11.2.	Tikinti xərcləri	6 262 776 128,0	6 262 776 128,0	
2.11.2.1.	Dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri)	5 260 000 000,0	5 260 000 000,0	

	Xərcərin istiqaməti	Xərcərin məbləği	o cümlədən:	
			Mərkəzləşdirilmiş xərclər	Yerli xərclər
2.11.2.2.	Bakı şəhərində I Avropa Oyunlarının keçirilməsi üçün idman infrastrukturunun yaradılması, hazırlıq və digər təşkilatı işlərlə bağlı xərclər	1 000 000 000,0	1 000 000 000,0	
2.11.2.3.	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi	2 776 128,0	2 776 128,0	
2.11.3.	Faydalı qazıntılar və geoloji kəşfiyyat	16 978 602,0	16 978 602,0	
2.11.3.1.	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	7 798 127,0	7 798 127,0	
2.11.3.2.	Azərbaycan Respublikası Ərazilərinin Minalardan Təmizlənməsi üzrə Milli Agentlik	9 180 475,0	9 180 475,0	
2.11.4.	Sənaye, tikinti və faydalı qazıntılar sahəsi üzrə kommunal, kommunikasiya xidmətləri və digər tədbirlər ilə bağlı xərclər	200 000,0	200 000,0	
2.12.	Naqliyyat və rabitə xərcləri	121 437 589,0	121 437 589,0	
2.12.1.	Naqliyyat xərcləri	80 409 974,0	80 409 974,0	
2.12.1.1.	Azərbaycan Respublikasının Naqliyyat Nazirliyi	32 498 869,0	32 498 869,0	
2.12.1.1.1.	Avtomobil yolları təsərrüfatı	28 021 006,0	28 021 006,0	
2.12.1.1.2.	Avtomobil naqliyyatı fəaliyyətinin tənzimlənməsi ilə bağlı xərclər	4 477 863,0	4 477 863,0	
2.12.1.2.	"Azərbaycan Hava Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinə verilən subsidiya	10 010 000,0	10 010 000,0	
2.12.1.3.	Bakı Metropoliteninə verilən subsidiya	36 026 105,0	36 026 105,0	
2.12.1.4.	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Dəniz Administrasiyası	1 875 000,0	1 875 000,0	
2.12.2.	Rabitə xərcləri	7 827 615,0	7 827 615,0	
2.12.2.1.	Azərbaycan Respublikasının Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyi	3 862 331,0	3 862 331,0	
2.12.2.1.1.	Universal poçt rabitəsi xidmətinin göstərilməsi və digər tədbirlərlə bağlı vərəqə zərərini örtülməsi	3 746 917,0	3 746 917,0	
2.12.2.1.2.	İnformasiya ehtiyatları və fərdi məlumatların informasiya sistemlərinin dövlət reyestrinin aparılması ilə bağlı xərclər	115 414,0	115 414,0	
2.12.2.2.	"Azərbaycan" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin nizamnamə kapitalının artırılması	3 965 284,0	3 965 284,0	
2.12.3.	Naqliyyat və rabitə sahəsi üzrə kommunal, kommunikasiya xidmətləri və digər tədbirlər ilə bağlı xərclər	3 200 000,0	3 200 000,0	
2.12.4.	Rabitə, informasiya, kommunikasiya sahələrində işlətlərin aparılması və digər tədbirlər ilə bağlı xərclər	30 000 000,0	30 000 000,0	
2.13.	İqtisadi fəaliyyətlə bağlı xərclər	328 156 825,0	328 156 825,0	
2.13.1.	İqtisadi və kommersiya fəaliyyəti	242 500 000,0	242 500 000,0	
2.13.1.1.	Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi (sahibkarlığın inkişafı ilə bağlı Azərbaycan Respublikasının Sahibkarlığa Kömək Milli Fonduna nəzərdə tutulan xərclər)	150 000 000,0	150 000 000,0	
2.13.1.2.	"Aqrolinq" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin nizamnamə kapitalının artırılması	35 000 000,0	35 000 000,0	
2.13.1.3.	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Kənd Təsərrüfatı Kreditləri üzrə Dövlət Agentliyi (aqrar sektora kreditlərin verilməsi ilə bağlı xərclər)	5 000 000,0	5 000 000,0	
2.13.1.4.	Azərbaycan Respublikasının Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi (Dövlət əmlakının əzələşdirilməsinin təşkili və mülkiyyət hüquqlarının qorunması ilə bağlı xərclər)	7 500 000,0	7 500 000,0	
2.13.1.5.	Azərbaycan Respublikası Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyinin tabeliyində İnformasiya Texnologiyalarının inkişafı Dövlət Fondunun nizamnamə kapitalının artırılması	5 000 000,0	5 000 000,0	
2.13.1.6.	Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı nəzdində Azərbaycan İpoteka Fondunun nizamnamə kapitalının artırılması	40 000 000,0	40 000 000,0	
2.13.2.	İqtisadi fəaliyyətin digər sahələri	20 150 150,0	20 150 150,0	
2.13.2.1.	Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi	20 150 150,0	20 150 150,0	
2.13.2.1.1.	İqtisadi islahatların keçirilməsi ilə bağlı xərclər	150 150,0	150 150,0	
2.13.2.1.2.	Avropa Birliyinin qrantı hesabına aparılan xərclər	20 000 000,0	20 000 000,0	
2.13.3.	İqtisadi fəaliyyət sahələri üzrə təcrübə və təbii tədqiqatlar	2 000 000,0	2 000 000,0	
2.13.3.1.	Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi	2 000 000,0	2 000 000,0	
2.13.4.	Dövlət məhsullarının fəaliyyəti ilə əlaqədar zərər və digər öhdəliklərin tənzimlənməsi və maliyyə sağlamlıqlarını tədbirləri ilə bağlı xərclər	63 506 675,0	63 506 675,0	
2.14.	Əsas bəlmələrə aid edilməyən xidmətlər	2 670 054 771,0	2 655 137 745,0	14 917 026,0
2.14.1.	Ehtiyat fondlarının xərcləri	710 000 000,0	710 000 000,0	
2.14.1.1.	Azərbaycan			

“Azərbaycan Respublikasının 2014-cü il dövlət büdcəsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

(əvvəlki 7-ci səhifədə)

	Xərcərlərin istiqaməti	Xərcərlərin məbləği	o cümlədən:	
			Mərkəzləşdirilmiş xərclər	Yerli xərclər
2.14.3.3.2.	valyuta konvertasiyası üzrə xərclər	17 492 189,0	17 492 189,0	
2.14.3.3.3.	Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq kredit reytinginin müəyyən olumması və digər işlərin qiymətləndirilməsi üçün ekspertlərin cəlb edilməsi ilə bağlı xərclər	2 801 201,0	2 801 201,0	
2.14.3.3.4.	beynəlxalq mühasibat uçotu standartlarının tətbiqi ilə bağlı xərclər	500 000,0	500 000,0	
2.14.3.3.5.	məhkəmə qərarlarının icrası, məhkəmə prosesləri ilə bağlı göstərilən hüquqi yardım və digər xidmətlər üzrə xərclər	4 468 316,0	3 500 000,0	968 316,0
2.14.3.4.	Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi (fövqəladə halların noticələrinin aradan qaldırılması ilə bağlı xərclər)	25 000 000,0	25 000 000,0	
2.14.3.5.	Beynəlxalq və respublika səviyyəli tədbirlərin keçirilməsi ilə bağlı xərclər	60 000 000,0	60 000 000,0	
2.14.3.5.1.	Azərbaycan Respublikasının xaricdəki diplomatik nümayəndliklərinin və konsulluqlarının fəaliyyəti ilə bağlı digər xərclər	10 000 000,0	10 000 000,0	
2.14.3.5.2.	Digər beynəlxalq və respublika səviyyəli tədbirlərin keçirilməsi ilə bağlı xərclər	50 000 000,0	50 000 000,0	
2.14.3.6.	Əsas bölmələrə aid edilməyən xidmətlər üzrə büdcədən kənar xərclər	5 016 130,0	5 016 130,0	
2.14.3.7.	Ünvanlı dövlət sosial yardım alan aztəminatlı ailələrin əmlakının, dövlət məxsus əmlakın və dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatlara məxsus nəqliyyat vasitələrinin icbari sığortası ilə bağlı xərclər	20 000 000,0	20 000 000,0	
2.14.3.8.	Xüsusi müdafiə təyinatlı layihələr və tədbirlər üzrə xərclər	1 172 000 000,0	1 172 000 000,0	
2.14.3.9.	Dövlət maddi və material ehtiyatlarının yaradılması ilə bağlı xərclər	5 600 000,0	5 600 000,0	
2.14.3.10.	Sosial-iqtisadi və digər zəruri tədbirlərin maliyyələşdirilməsi	80 000 000,0	80 000 000,0	
2.14.3.11.	Yerli xərclərdə nəzərdə tutulmayan zəruri sosial-iqtisadi və digər təyinatlı tədbirlərin maliyyələşdirilməsi	11 600 292,0		11 600 292,0
2.14.3.12.	Şəhər və rayonlarda yerləşən səfərbərlik ehtiyatları anbarlarının, ehtiyat idarəetmə məntəqələrinin saxlanılması və digər tədbirlər üzrə xərclər	2 348 418,0		2 348 418,0

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

3.1. “Azərbaycan Respublikasının 2014-cü il dövlət büdcəsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə dövlət büdcəsinin gəlirləri üzrə təsdiq olun-

muş göstəricilərin yerinə yetirilməsinə nəzarət etsin;

3.2. bu Fərmanın 2.1.8.1-ci yarımbəndində (Beynəlxalq maliyyə-kredit və ictimai-siyasi təşkilatlara üzlüklə bağlı xərclər), 2.1.8.2-ci yarımbəndində (Azərbaycan Respublikasının xaricdəki diplomatik nümayəndliklərinin və konsulluqlarının fəaliyyəti ilə bağlı xərclər), 2.1.8.3-cü yarımbəndində (Digər beynəlxalq fəaliyyət), 2.1.12.2-ci yarımbəndində (Yerli büdcələrə (bələdiyyələrə) verilən dotasiya), 2.10.1.3-cü yarımbəndində (“2008-2015-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında əhalinin ərzaq məhsulları ilə etibarlı təminatına dair Dövlət Proqramı”nın maliyyələşdirilməsi ilə bağlı xərclər), 2.14.1.2-ci yarımbəndində (Dövlət büdcəsinin ehtiyat fondu), 2.14.3.5.2-ci yarımbəndində (Digər beynəlxalq və respublika səviyyəli tədbirlərin keçirilməsi ilə bağlı xərclər) nəzərdə tutulan vəsaitin konkret tədbirlər üzrə bölgüsünü həyata keçirsin;

3.3. bu Fərmanın 2.2.5-ci yarımbəndində (Ölkənin müdafiə potensialının gücləndirilməsi ilə bağlı xərclər), 2.14.3.8-ci yarımbəndində (Xüsusi müdafiə təyinatlı layihələr və tədbirlər üzrə xərclər) və 2.14.3.9-cu yarımbəndində (Dövlət maddi və material ehtiyatlarının yaradılması ilə bağlı xərclər) nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsünü həyata keçirsin və səmərəli istifadəsi ilə bağlı zəruri tədbirlər görsün;

3.4. bu Fərmanın 2.11.2.1-ci yarımbəndində (Dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri)) nəzərdə tutulan vəsaitin obyektlər və istiqamətlər üzrə bölgüsünü həyata keçirsin və bu barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

3.5. bu Fərmanın 2.13.1.2-ci və 2.13.1.4-cü yarımbəndlərində nəzərdə tutulmuş vəsaitin istifadə istiqamətləri üzrə bölgüsünü iki ay müddətində təsdiq etsin;

3.6. Dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatlar tərəfindən beynəlxalq və respublika səviyyəli tədbirlərin keçirilməsi ilə bağlı öhdəliklərin götürülməsi mexanizminin təkmilləşdirilməsinə dair təkliflərini iki ay müddətində hazırlayıb, Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin.

4. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi:

4.1. 2014-cü ilin dövlət büdcəsində nəzərdə tutulan Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyinin və Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin xətti ilə daxil olan vergi və ödənişlərin, habelə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondundan daxilolmaların aylıq və rüblük bölgüsünü 15 gün müddətində həmin orqanlarla və Fondla razılaşdırıb təsdiq etsin;

4.2. bu Fərmanın 2.1.4-cü, 2.1.5-ci, 2.1.6-cı, 2.1.9.15-ci, 2.1.9.16-cı, 2.1.9.17-ci, 2.1.9.18-ci, 2.1.10.3-cü, 2.2.6-cı, 2.2.7-ci, 2.2.8-ci, 2.3.5-ci, 2.3.6-cı, 2.3.7-ci, 2.4.8-ci, 2.4.9-cu, 2.4.10-cu, 2.4.11-ci, 2.4.12-ci, 2.5.6-cı, 2.5.7-ci, 2.5.8-ci, 2.5.9-cu, 2.6.3-cü, 2.6.4-cü, 2.6.5-ci, 2.6.6-cı, 2.7.4.8.3-cü, 2.7.5-ci, 2.7.6-cı, 2.7.7-ci, 2.7.8-ci, 2.8.3.4-cü, 2.8.5-ci, 2.8.6-cı, 2.8.7-ci, 2.9.2-ci, 2.10.6-cı, 2.10.7-ci, 2.11.4-cü, 2.12.3-cü, 2.12.4-cü, 2.13.4-cü, 2.14.3.7-ci və 2.14.3.10-cu yarımbəndlərində nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsünü həyata keçirsin və maliyyələşdirilməsini təmin etsin;

4.3. bu Fərmanın 2.1.8.1-ci yarımbəndində (Beynəlxalq maliyyə-kredit və ictimai-siyasi təşkilatlara üzlüklə bağlı xərclər), 2.1.8.2-ci yarımbəndində (Azərbaycan Respublikasının xaricdəki diplomatik nümayəndliklərinin və konsulluqlarının fəaliyyəti ilə bağlı xərclər), 2.1.8.3-cü yarımbəndində (Digər beynəlxalq fəaliyyət), 2.1.12.2-ci yarımbəndində (Yerli büdcələrə (bələdiyyələrə) verilən dotasiya), 2.14.3.5.2-ci yarımbəndində (Digər beynəlxalq və respublika səviyyəli tədbirlərin keçirilməsi ilə bağlı xərclər) nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsünü bu Fərmanın 3.2-ci bəndinə uyğun olaraq həyata keçirildikdən sonra il ərzində zərurət yaranıqda həmin vəsaitin daha çevik idarə edilməsi məqsədilə “Büdcə sistemi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 18.4-cü maddəsinə uyğun olaraq müvafiq tədbirlər görsün;

4.4. “Azərbaycan Respublikasının 2014-cü il dövlət büdcəsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 11-ci, 13-cü, 14-cü və 15-ci maddələrindən irəli gələn vəzifələrin yerinə yetirilməsini, habelə bu Fərmanın 2.1.11-ci yarımbəndində (Dövlət borcuna və öhdəliklərinə xidmət edilməsi ilə bağlı xərclər) nəzərdə tutulan xərclərin bölgüsünü və maliyyələşdirilməsini təmin etsin;

4.5. bu Fərmanın 2.1.7-ci, 2.1.9.19-cu, 2.2.9-cu, 2.3.8-ci, 2.4.13-cü, 2.5.10-cu,

2.7.9-cu, 2.10.8-ci, 2.14.3.6-cı yarımbəndlərində nəzərdə tutulan vəsaitin (dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların büdcədən kənar xərcləri) aidiyyəti təşkilatlar üzrə bölgüsünü üç ay müddətində həyata keçirsin;

4.6. 2014-cü il və növbəti illərdə “İstehlakçılarnın hüquqlarının müdafiəsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 10-cu maddəsinin birinci hissəsində nəzərdə tutulmuş dərman vasitələri, dini təyinatlı ədəbiyyat (kağız və elektron daşıyıcılarında), audio və video materiallar, mal və məmulatlar və dini məzmunlu başqa məlumat materialları üçün nəzarət markalarının Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin və Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sifariş əsasında hazırlanmasını və həmin orqanlara verilməsini təmin etsin;

4.7. xarici və yerli valyuta nominalı dövlət istiqrazlarının məbləğini, dövriyyədə olma müddətini və digər parametrlərini müəyyən edərək onların emissiyası, daxili və beynəlxalq maliyyə bazarında yerləşdirilməsi üçün tədbirlər görsün.

5. Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi, bu Fərmanın 2.14.3.5.1-ci yarımbəndində (Azərbaycan Respublikasının xaricdəki diplomatik nümayəndliklərinin və konsulluqlarının fəaliyyəti ilə bağlı digər xərclər) nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsünü bir ay müddətində həyata keçirsin.

6. Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyinə tapşırılsın ki, bu Fərmanın 2.11.2.2-ci yarımbəndində (Bakı şəhərində I Avropa Oyunlarının keçirilməsi üçün idman infrastrukturunun yaradılması, hazırlıq və digər təşkilati işlərə bağlı xərclər) nəzərdə tutulan vəsaitin Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi və Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi ilə razılaşdırılaraq bölgüsünü həyata keçirsin və maliyyələşdirilməsini təmin etsin.

7. Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, bu Fərmanın 2.7.4.8.1-ci yarımbəndində (Qeyri-dövlət təşkilatlarına verilən maliyyə yardımı) mərkəzləşdirilmiş xərclərdə nəzərdə tutulan vəsaitin Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi ilə razılaşdırılaraq aidiyyəti təşkilatlar arasında bölgüsünü həyata keçirsin və maliyyələşdirilməsini təmin etsin.

8. Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Torpaq və Xəritəçəkmə Komitəsi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi və Azərbaycan Respublikası Ərazilərinin Minalardan Təmizlənməsi üzrə Milli Agentliyi, dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyələşdirilən geoloji-kəşfiyyat, torpaq islahatı, xəritəçəkmə, şəhərsalma və ərazilərin minalardan təmizlənməsi işlərinin dövlət sifariş kimi təsdiq olunması üçün təkliflərini iki ay müddətində hazırlayıb, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim etsinlər.

9. Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyi, ölkənin rayon və şəhərləri üzrə müəyyən olunmuş vergi daxilolmalarının aylıq proqnozunun icrasının təmin edilməsi üçün tədbirlər görsün və görülmüş işlər barədə hər rübdən sonra ayın 20-dək Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat təqdim etsin.

10. Müəyyən edilsin ki, “Azərbaycan Respublikasının 2014-cü il dövlət büdcəsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 5-ci maddəsinin ikinci hissəsində nəzərdə tutulan “müvafiq icra hakimiyyəti orqanı”nın səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyi, 11-ci maddəsində nəzərdə tutulan “müvafiq icra hakimiyyəti orqanı”nın səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi həyata keçirir.

11. “Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il dövlət büdcəsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 13 dekabr tarixli 760 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012, N 12, maddə 1234) 10.1.-ci bəndində “, Maliyyə Nazirliyi” sözlərindən sonra “Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi,” sözləri əlavə edilsin.

12. Bu Fərman 2014-cü il yanvarın 1-dən qüvvəyə minir.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.

Bakı şəhəri, 19 dekabr 2013-cü il.

Azərbaycan Respublikasının 2009-cu il 4 dekabr tarixli 930-IIIQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş “Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasnamə”də dəyişikliklər edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 19-cu bəndini rəhbər tutaraq **qərara** alır:

Azərbaycan Respublikasının 2009-cu il 4 dekabr tarixli 930-IIIQ nömrəli Qanunu (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2009, N 12, maddə 972; 2010, N 4, maddə 273, N 5, maddə 385; 2011, N 4, maddə 271; 2012, N 5, maddə 412, N 11, maddələr 1042, 1050; 2013, N 3, maddə 228) ilə təsdiq edilmiş “Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasnamə”də aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 17-ci maddədə “, bir qayda olaraq, bir illik stajorluq” sözləri “daxil olduqları vəzifədən və hazırlıq səviyyələrindən asılı olaraq 3 aydan 6 aya qədər sınaq” sözləri ilə əvəz edilsin və

həmin maddənin ikinci cümləsi çıxarılsın.

2. 19-cu və 22-ci maddələrdə “Stajorluq və sınaq müddətləri” sözləri “Sınaq müddəti” sözləri ilə əvəz edilsin.

3. 20-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin: “20. Sınaq müddətində attestasiyadan keçməmiş işçi daimi qulluğa qəbul edilmiş.”.

4. 21-ci və 23-cü maddələrdən “stajorluq və” sözləri çıxarılsın.

5. Aşağıdakı məzmununda 80-1-ci və 80-2-ci maddələr əlavə edilsin:

“80-1. Miqrasiya orqanları işçisinin və onun ailəsinin yeni qulluq yerinə köçməsi, habelə əmlakının daşınması xərcləri və birdəfəlik kompensasiya dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına

müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilmiş qaydada ödənilir.

80-2. Miqrasiya orqanlarında qulluq yerinin dəyişdirilməsi ilə əlaqədar yaşayış yeri olmayan və bu səbəbdən kirayə götürülmüş mənzildə yaşayan miqrasiya orqanlarının işçilərinə və onların ailə üzvlərinə qulluq keçdiyi dövr ərzində, yaşayış məntəqəsindən asılı olaraq, müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi qaydada və məbləğdə mənzil kirayəsi üçün pul kompensasiyası ödənilir.”.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.

Bakı şəhəri, 29 oktyabr 2013-cü il.

“Dövlət rüsumu haqqında”

Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 15-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara** alır:

“Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, N12, maddə 740; 2002, N12, maddə 706; 2003, N1, maddə 23, N8, maddə 428, N12, I kitab, maddələr 676, 698; 2005, N1, maddə 1, N6, maddə 462, N8, maddə 684, N10, maddələr 873, 905, N12, maddə 1083; 2006, N3, maddələr 223, 225, N6, maddə 481, N12, maddələr 1015, 1029; 2007, N2, maddə 80, N12, maddə 1203; 2008, N3, maddə 158, N6, maddə 462, N7, maddə 602, N12, maddə 1047; 2009, N1, maddə 5, N2, maddə 56, N3, maddə 160, N7, maddə 519, N12, maddə 947; 2010, N4, maddə 276, N6, maddə 485, N10, maddə 840, N11, maddə 939; 2011, N1, maddə 12, N4, maddələr 245, 264, N11, maddə 985, N12, maddə 1100; 2012, N1, maddə 4, N6, maddələr 508, 518, N7, maddə 646, N10, maddə 947, N12, maddələr 1216, 1227 və 1229; 2013, N3, maddə 213, N5, maddə 474) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 27.2-ci maddədə “mülkiyyət şəhadətnaməsinin” sözləri “daşınmaz əmlakın dövlət reyestrindən çıxarışın” sözləri ilə əvəz edilsin.

2. aşağıdakı məzmununda 27.4-cü maddə əlavə edilsin:

“27.4. Daşınmaz əmlak üzərində hüquqların “Daşınmaz əmlakın dövlət reyestri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu əsasında dövlət qeydiyyatına alınandaq verilməmiş daşınmaz əmlak üzərində hüquqların təsdiq edən aktlar, şəhadətnamələr və qeydiyyat vəsiqələri əsasında həmin hüquqların dövlət reyestrində qeydiyyata alınması barədə, hüquq sahibinin iradəsindən asılı olmayan səbəbdən daşınmaz əmlak obyektinin ünvanının dəyişdirilməsi, habelə qeydiyyat orqanı tərəfindən buraxılan texniki səhvlərin aradan qaldırılması ilə əlaqədar daşınmaz əmlak üzərində mülkiyyət hüquqlarının dövlət qeydiyyatına alınması barədə dövlət reyestrindən çıxarışın verilməsi üçün dövlət rüsumu tutulmur.”.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.

Bakı şəhəri, 22 noyabr 2013-cü il.

“Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikasının

Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il 22 noyabr tarixli 826-IVQD

nömrəli Qanununun tətbiqi və “Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2001-ci il 26 dekabr tarixli 621 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cü bəndini rəhbər tutaraq, “Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il 22 noyabr tarixli 826-IVQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara** alıram:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. üç ay müddətində Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. üç ay müddətində Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını təmin etsin və bu barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzarətdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin Qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüqu-

qi aktlarının və normativ xarakterli aktların “Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin etsin və bu barədə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

3. Müəyyən edilsin ki, “Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 27.4-cü maddəsində “qeydiyyat orqanı” dedikdə Azərbaycan Respublikasının Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi nəzərdə tutulur.

4. “Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2001-ci il 26 dekabr tarixli 621 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, N 12, maddə 767; 2006, N 12, maddə 1057; 2008, N 9, maddə 798; 2012, N 6, maddə 547, N 12, maddə 1271; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 17 noyabr tarixli 23 nömrəli Fərmanı) 2-ci hissəsində aşağıdakı məzmununda doqquzuncu bənd əlavə edilsin: “həmin Qanunun 27.4-cü maddəsində “qeydiyyat orqanı” dedikdə Azərbaycan Respublikasının Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi nəzərdə tutulur.”.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.

Bakı şəhəri, 10 dekabr 2013-cü il.

Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 15-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara** alır:

Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, N8, I kitab, maddə 583; 2001-ci il, N7, maddə 454, N9, maddə 576, N12, maddə 734; 2002, N5, maddə 249, N12, maddə 707; 2003, N8, maddə 425, N12, I kitab, maddə 671; 2004, N1, maddə 1, N11, maddə 887, N12, maddə 980; 2005, N2, maddə 61, N8, maddə 688, N12, maddə 1081; 2006, N12, maddələr 1005, 1026; 2007, N1, maddə 4, N6, maddə 597, N8, maddə 745, N11, maddə 1053, N12, maddə 1192; 2008, N7, maddə 602, N11, maddə 960; 2009, N7, maddə 506; 2011, N1, maddə 14, N7, maddələr

588, 603, N12, maddə 1115; 2012, N6, maddələr 500, 513, N7, maddə 652, N9, maddə 841, N12, maddə 1226; 2013, N2, maddə 91, N4, maddə 366) 102.1.1-ci maddəsində “və diplomatik xidmət orqanlarının inzibati-texniki xidməti həyata keçirən şəxslərin” sözləri “, diplomatik xidmət orqanlarının inzibati-texniki xidməti həyata keçirən şəxslərin və mühafizəsi zəruri hesab edilən Azərbaycan Respublikasının xarici ölkələrdə və beynəlxalq təşkilatlarda fəaliyyət göstərən diplomatik nümayəndliklərinin və konsulluqlarının mühafizəsinə həyata keçirən hərbi qulluqçuların” sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.

Bakı şəhəri, 22 noyabr 2013-cü il.

“Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il 22 noyabr tarixli 827-IVQD nömrəli Qanununun tətbiqi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu bəndini rəhbər tutaraq, “Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il 22 noyabr tarixli 827-IVQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara** alıram:

1

“Azərbaycan Respublikasında 2014-cü il üçün yaşayış minimumu haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu bəndini rəhbər tutaraq, “Azərbaycan Respublikasında 2014-cü il üçün yaşayış minimumu haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. üç ay müddətində Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Azərbaycan Respublikasında 2014-cü il üçün yaşayış minimumu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. üç ay müddətində Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını təmin etsin və bu barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzarətdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin Qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların “Azərbaycan Respublikasında 2014-cü il üçün yaşayış minimumu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin etsin və bu barədə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.

Bakı şəhəri, 19 dekabr 2013-cü il.

“Azərbaycan Respublikasında 2014-cü il üçün ehtiyac meyarının həddi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu bəndini rəhbər tutaraq, “Azərbaycan Respublikasında 2014-cü il üçün ehtiyac meyarının həddi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə qərara alıram:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. üç ay müddətində Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Azərbaycan Respublikasında 2014-cü il üçün ehtiyac meyarının həddi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. üç ay müddətində Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını təmin etsin və bu barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzarətdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin Qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların “Azərbaycan Respublikasında 2014-cü il üçün ehtiyac meyarının həddi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin etsin və bu barədə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.

Bakı şəhəri, 19 dekabr 2013-cü il.

“Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2014-cü il büdcəsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu bəndini rəhbər tutaraq, “Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2014-cü il büdcəsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. üç ay müddətində Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2014-cü il büdcəsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. üç ay müddətində Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını təmin etsin və bu barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzarətdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin Qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların “Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2014-cü il büdcəsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin etsin və bu barədə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

3. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna tapşırılsın ki, Fondun 2014-cü il büdcəsinin gəlirlərinin və xərclərinin yerinə yetirilməsi üçün tədbirlər görsün və bu barədə ildə iki dəfə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə və Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

4. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinə tapşırılsın ki, 2014-cü ildə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna nəzərdə tutulmuş ayrırmaların (transferten) rüblük və aylıq bölgüsünü Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sosial Müdafiə Fondu ilə razılaşdırmaqla 15 gün müddətində təsdiq etsin.

5. Dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların rəhbərlərinə tapşırılsın ki, məcburi dövlət sosial sığorta haqları üzrə əvvəlki illərdə yaranmış borcları 2014-cü il üçün xüsusi vəsaitlərin smetalarının tərtibində və təsdiqlənə nəzərə alsınlar.

6. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabinetinə, şəhər və rayon icra hakimiyyətlərinə tapşırılsın ki, ərazilərindəki dövlət təşkilatlarının, o cümlədən büdcədən maliyyələşən təşkilatların məcburi dövlət sosial sığorta haqlarını vaxtında və tam ödəməsinə təmin etmək üçün Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun yerli orqanları ilə birlikdə tədbirlər həyata keçirsinlər.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.

Bakı şəhəri, 19 dekabr 2013-cü il.

1. Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun vəsaitinin xərc istiqamətləri

1.1. Qaçqınların və məcburi köçkünlərin sosial-məişət və məskunlaşma məsələləri ilə bağlı bəzi tədbirlərin maliyyələşdirilməsi;

1.2. Dövlət büdcəsinə transfert;

1.3. Samur-Abşeron suvarma sisteminin yenidən qurulması layihəsinin maliyyələşdirilməsi;

1.4. Bakı-Tbilisi-Qars yeni dəmir yolu layihəsinin maliyyələşdirilməsi;

1.5. 2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Proqramının maliyyələşdirilməsi;

1.6. Azərbaycan Respublikasının bütün yaşayış məntəqələrinə çıxış imkanı yaradan yüksək sürətli fiber-optik şəbəkənin qurulması layihəsinin maliyyələşdirilməsi;

1.7. Neft-Qaz və Neft-kimyə Kompleksinin tikintisi layihəsində Azərbaycan Respublikasının iştirak payının maliyyələşdirilməsi;

1.8. Türkiyə Respublikasında “Star” neft emalı kompleksinin tikintisi layihəsində Azərbaycan Respublikasının iştirak payının maliyyələşdirilməsi;

1.9. TANAP layihəsində Azərbaycan Respublikasının iştirak payının maliyyələşdirilməsi.

2. Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun investisiya siyasəti

2.1. Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun investisiya siyasətinin məqsədi

2014-cü ildə Neft Fondu əsas kapitalın itirilməsi riskinin

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2014-cü il büdcəsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 5-ci bəndini rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi **qərara alır**:

Maddə 1. Büdcənin ümumi göstəriciləri

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2014-cü il büdcəsinin gəlirləri 2 928 452 000,0 manat, xərcləri 2 928 452 000,0 manat məbləğində təsdiq edilir.

Maddə 2. Gəlirlər

Müəyyən edilsin ki, 2014-cü ildə Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun gəlirləri aşağıdakı daxilolmalar hesabına formalaşır:

	Gəlirlərin mənbələri	Məbləğ (manatla)
1.	Məcburi dövlət sosial sığorta haqları, cəmi o cümlədən:	1 780 418 400,0
1.1.	büdcədən maliyyələşən təşkilatlar üzrə	570 168 000,0
1.2.	büdcədən maliyyələşən təşkilatlarda işləyənlər üzrə	77 750 200,0
1.3.	büdcə təşkilatlarının büdcədənkonkar vəsaitləri üzrə	12 500 200,0
1.4.	digər sığortaedənlər o cümlədən:	1 120 000 000,0
	sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxslər üzrə	41 388 000,0
2.	Sair gəlirlər, cəmi o cümlədən:	6 000 000,0
	Sanatoriya-kurort yollayışlarının qismən dəyəri üzrə daxilolmalar	1 575 000,0
3.	Dövlət büdcəsindən ayrırmalar (transfert)	1 142 033 600,0

Maddə 3. Xərclər

Müəyyən edilsin ki, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2014-cü il büdcəsinin xərcləri aşağıdakı istiqamətlərdə həyata keçirilir:

	Xərclərin istiqamətləri	Məbləğ (manatla)
1.	Əhaliyə ödənişlər, cəmi o cümlədən:	2 861 795 000,0
1.1.	əmək pensiyalarının ödənilməsinə, cəmi o cümlədən:	2 788 619 000,0
	əmək pensiyalarının baza hissəsinə	1 518 448 000,0
	əmək pensiyalarının sığorta hissəsinə	1 270 171 000,0
1.2.	məcburi dövlət sosial sığorta haqları hesabına müavinətlərə, cəmi ondan:	73 176 000,0
	əmək qabiliyyətinin müvəqqəti itirilməsinə görə	19 000 000,0
	hamiləliyə və doğuşa görə	22 000 000,0
	uşağın anadan olmasına görə	5 000 000,0
	3 yaşına çatanaədək uşaqlara qulluqla əlaqədar	8 500 000,0
	dəfn üçün	13 000 000,0
	işsizliyə görə	5 676 000,0
2.	Pensiya və müavinətlərin əhaliyə çatdırılması, bank əməliyyatlarının aparılması üzrə xidmət haqqı xərcləri	19 337 000,0
3.	Sığortaolunanların sanatoriya-kurort müalicəsi və sağlamlaşdırma tədbirlərinin həyata keçirilməsi üzrə Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyası vəsaitilə maliyyələşdirilən xərclər, cəmi o cümlədən:	18 585 000,0
3.1.	Sanatoriya-kurort müalicəsi və istirahət üçün yollayışların alınmasına	14 654 000,0
3.2.	sığortaolunanların uşaqlarının sağlamlıq düşürgələrində istirahətinin təşkilinə	288 000,0

3.3.	Sanatoriya-profilaktoriyalara yemək xərcləri, tibb xidməti və şatların saxlanılmasına	187 000,0
3.4.	Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının idman cəmiyyətlərinə məxsus idman qurğularının qismən saxlanılmasına (işçilərin əməkhaqqının ödənilməsi)	2 290 000,0
3.5.	Həmkarlar İttifaqlarının texniki və əməyin hüquqi müfəttişliyinin, etimadlı həkimlərin, sağlamlaşdırma işi ilə məşğul olan təlimatçıların saxlanılmasına	1 166 000,0
4.	Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun mərkəzi aparatının və onun yerli orqanlarının saxlanılması xərcləri	25 534 000,0
5.	Beynəlxalq təşkilatlara üzvlük haqlarının ödənilməsi xərcləri, cəmi o cümlədən:	40 000,0
5.1.	Beynəlxalq Sosial Təminat Assosiasiyasına üzvlük haqqının ödənilməsi xərcləri	14 000,0
5.2.	MDB dövlətlərinin Sosial Təminat Assosiasiyasına üzvlük haqqının ödənilməsi xərcləri	26 000,0
6.	“2009 - 2015-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında sığorta-pensiya sisteminin inkişafına dair Dövlət Proqramı” üzrə nəzərdə tutulmuş tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə bağlı xərclər	2 930 000,0
7.	Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Beynəlxalq İnkişaf Assosiasiyası arasında 2004-cü il 23 sentyabr tarixində imzalanmış və Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 2004-cü il 11 noyabr tarixli 518 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “İnkişaf üçün Kredit Sazişi”nə əsasən “Pensiya və sosial təminat” layihəsi üzrə kreditin qaytarılması xərcləri	231 000,0

Maddə 4. Borcların ödənişi

Sığortaedənlərin keçmiş Dövlət Məşğulluq və Əlillərin Sosial Müdafiə fondlarına ayrırmalar üzrə qalan borcları Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun orqanlarına köçürülür.

Maddə 5. Qalıqlardan istifadə

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun mərkəzi aparatının və yerli orqanlarının hesablarında ilin sonuna qalan vəsait növbəti ilin xərclərinin maliyyələşdirilməsinə yönəldilir.

Maddə 6. Büdcə təşkilatları üzrə sosial sığorta haqları üzrə daxilolmaların tənzimlənməsi

Büdcə il ərzində dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatlara nəzərdə tutulmuş məcburi dövlət sosial sığorta haqları üzrə vəsaitlər Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun orqanlarına tam məbləğdə daxil olmadıqda, nəzərdə tutulmuş və faktiki hesablanmış məcburi dövlət sosial sığorta haqları arasındakı fərq dərd dövlət büdcəsindən ayrırmaların (transferten) məbləği artırılr, artıq daxil olduqda isə nəzərdə tutulmuş və faktiki hesablanmış məcburi dövlət sosial sığorta haqları arasındakı fərq qədər dövlət büdcəsindən ayrırmaların (transferten) məbləği azaldılır.

Maddə 7. Qanunun qüvvəyə minməsi

Bu Qanun 2014-cü il yanvarın 1-dən qüvvəyə minir.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.

Bakı şəhəri, 22 noyabr 2013-cü il.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 19 dekabr tarixli Fərmanı ilə təsdiq edilmişdir

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun vəsaitinin 2014-cü ildə istifadəsinin əsas istiqamətləri (proqramı)

edilmiş “Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun valyuta vəsaitinin saxlanması, yerləşdirilməsi və idarə edilməsi haqqında Qaydalar”ın 2.2.1-ci yarımbəndində nəzərdə tutulmuş valyutalarda ifadə olunan aktivlərə yerləşdirilə bilər.

2.2.3. Investisiya portfelinin alt portfelləri

Neft Fondunun investisiya portfli aşağıdakı alt portfel­lərdən (bundan sonra “portfel”) ibarətdir:

- borc öhdəlikləri və pul bazarları alətləri portfli - investisiya portfelinin məcmu dəyərini minimum 80 faizi;
- səhm (pay) portfli - investisiya portfelinin məcmu dəyərini maksimum 10 faizi;
- daşınmaz əmlak portfli - investisiya portfelinin məcmu dəyərini maksimum 5 faizi;
- qızıl portfli - investisiya portfelinin məcmu dəyərini maksimum 5 faizi.

2.2.4. Investisiya portfelinin hədəf gəlirliliyi

2.2.4.1. Neft Fondunun borc öhdəlikləri və pul bazarları alətləri portfelinin idarə edilməsinin hədəf gəlirliliyi (bençmark) kimi Britaniya Bankirlər Assosiasiyası tərəfindən müvafiq valyuta (AVRO istisna olmaqla) üzrə dərc edilmiş 3 (üç) aylıq LIBOR faiz dərəcəsi götürülür.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun 2014-cü il büdcəsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun 2014-cü il büdcəsinin formalaşdırmaq və Fondun valyuta vəsaitinin səmərəli idarə edilməsini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun 2014-cü il büdcəsinin gəlirləri 11 626 943,4 min manat, xərcləri isə 11 349 934,8 min manat məbləğində təsdiq edilsin.

2. Müəyyən edilsin ki, Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun 2014-cü il büdcəsinin gəlirləri aşağıdakı daxilolmalar hesabına formalaşır:

	Gəlir mənbələri	Gəlirlərin məbləği (min manat)
2.1.	Azərbaycan Respublikasının payına düşən karbohidrogenlərin satışından əldə edilən xalis gəlirlər (karbohidrogenlərin nəql edilməsi üzrə məsoflor, bank, gömrük rəsmiləşdirilməsi, müstəqil nəzarət (sörveyer), marketinq və sığorta xərcləri çıxılmaq şərti ilə, habelə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin sormayoçləri, payçısı və ya tərəfdaşı olduğu layihələrdə onun sormayosinə və ya iştirak payına düşən gəlirlər istisna olmaqla)	11 221 286,4
2.2.	Karbohidrogen ehtiyatlarının işlənməsi ilə əlaqədar sormayoçilər tərəfindən müqavilə sahəsindən istifadə üçün ödənilən akrhesabı ödənişlər	1 661,6
2.3.	Neftin və qazın Azərbaycan Respublikasının ərazisi ilə ötürülməsindən əldə edilən gəlirlər	6 276,0
2.4.	Dövlət Neft Fondunun valyuta aktivlərinin yerləşdirilməsindən və idarə olumasından əldə edilən gəlirlər	379 580,7
2.5.	Neft-qaz sazişlərinin imzalanması və ya icrası ilə bağlı sormayoçilər tərəfindən ödənilən bonuslar	18 038,7
2.6.	Qanunvericiliyə uyğun olaraq digər gəlirlər və daxilolmalar	100,0
	Cəmi	11 626 943,4

3. Müəyyən edilsin ki, Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun 2014-cü il büdcəsinin xərcləri aşağıdakı məqsədlərə yönəldilir:

	Xərclər	Xərclərin məbləği (min manat)
3.1.	Qaçqınları və məcburi köçkünlərin sosial-məişət və məskunlaşma məsələləri ilə bağlı bəzi tədbirlərin maliyyələşdirilməsi	300 000,0
3.2.	Azərbaycan Respublikasının 2014-cü il dövlət büdcəsinə transfert	9 337 000,0
3.3.	Samur-Abşeron suvarma sisteminin yenidən qurulması layihəsinin maliyyələşdirilməsi	80 221,3
3.4.	Bakı-Tbilisi-Qars yeni dəmir yolu layihəsinin maliyyələşdirilməsi	132 311,0
3.5.	2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Proqramının maliyyələşdirilməsi	33 680,0
3.6.	Azərbaycan Respublikasında bütün yaşayış məntəqələrində çıxış imkanı yaradan yüksək sürətli fiber-optik şəbəkənin qurulması layihəsinin maliyyələşdirilməsi	100 000,0
3.7.	Neft-Qaz və Neft-kimyə Kompleksinin tikintisi layihəsində Azərbaycan Respublikasının iştirak payının maliyyələşdirilməsi	285 000,0
3.8.	Türkiyə Respublikasında “Star” neft emalı kompleksinin tikintisi layihəsində Azərbaycan Respublikasının iştirak payının maliyyələşdirilməsi	223 582,5
3.9.	TANAP layihəsində Azərbaycan Respublikasının iştirak payının maliyyələşdirilməsi	800 000,0
3.10.	Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun idarə edilməsi ilə bağlı xərclər	58 140,0
	Cəmi	11 349 934,8

4. “Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun vəsaitinin 2014-cü ildə istifadəsinin əsas istiqamətləri (proqramı)” təsdiq edilsin (*əlavə olunur*).

5. “Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun 2014-cü ildə idarə edilməsi ilə bağlı xərclər smetası” təsdiq edilsin (*əlavə olunur*).

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.

Bakı şəhəri, 19 dekabr 2013-cü il.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 19 dekabr tarixli Fərmanı ilə təsdiq edilmişdir Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun 2014-cü ildə idarə edilməsi ilə bağlı xərclər smetası

	Nö	Xərclər	Kod	Məbləğ
	1	ƏMƏYİN ÖDƏNİŞİ	210000	5,859,900
	2	MALLARIN (işlərin və xidmətlərin) SATIN ALINMASI	220000	2,076,350
	3	QRANTLAR VƏ DİGƏR ÖDƏNİŞLƏR	260000	286,000
	4	TƏQAÜDLƏR VƏ SOSIAL MÜAVİNƏTLƏR	270000	90,000
	5	DİGƏR XƏRCLƏR	280000	15,771,750
	5.1	İcaro və muzdlu xidmətlər	281400	560,000
	5.2	Sair xərclər		

Azərbaycan və Belarus arasında hüquqi sahədə əməkdaşlıq inkişaf edir

Bakı, 19 dekabr (AzərTAc). Respublikamız tərəfindən xarici ölkələr, o cümlədən Belarus ilə hüquqi sahədə əməkdaşlığın inkişafına mühüm önəm verilir. 1999-cü ildə iki ölkənin ədliyyə nazirlikləri arasında, 2012-ci ildə isə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Belarus Respublikasına səfəri zamanı məhkəmə ekspertizası sahəsində imzalanmış əməkdaşlıq haqqında sənədlər qarşılıqlı fəaliyyətin genişləndirilməsinə mühüm töhfə olmuşdur.

Ədliyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən bildirmişlər ki, dekabrın 19-da nazirlikdə Azərbaycanda səfərdə olan Belarus ədliyyə nazirinin müavini xanım Alla Bodak ilə görüş keçirilmişdir.

Ədliyyə nazirinin müavini Toğrul Musayev ilə keçirilən görüşdə qonaq yüksək beynəlxalq imicə malik olan ölkəmizə ilk dəfə səfər etməsindən məmnunluğunu ifadə etmiş, Azərbaycanın hərtərəfli dinamik inkişafını, tolerant ölkə olmasını təqdir etmiş, hüquq sistemlərimiz arasında oxşarlıqların olduğunu bildirərək, Belarusda da məhkəmə-hüquq sis-

temində islahatların aparıldığını, təcrübə və fikir mübadiləsinin hər iki tərəf üçün böyük əhəmiyyətini vurğulamışdır.

Xanım A.Bodak Azərbaycanın ədliyyə və məhkəmə sistemindəki islahatlar, o cümlədən son illər nazirliyin səlahiyyətlərinin genişləndirilməsi, müxtəlif reyestrin aparıl-

masının təşəbbüsü ilə yaradılmış və ölkəmizin brendi sayılan, ədliyyə orqanlarının da müxtəlif mühüm xidmətlər göstərdiyi "ASAN xidmət" mərkəzlərinin uğurlu fəaliyyətinə heyran qaldığını bildirmişdir.

Sonra ədliyyə naziri, Məhkəmə-Hüquq Şurasının sədri Fikrət Məmmədov qonaqla görüşmüşdür.

Ölkələrimiz arasında dostluq və səmərəli əməkdaşlıq münasibətlərini qeyd edən nazir hüquqi sahədə əlaqələrimizin yüksəlmə xətlə inkişaf etdiyini, öten il Minsk səfəri zamanı belaruslu həmkarı ilə məhsuldar danışıqların aparıldığını vurğulamış, qarşılıqlı fəaliyyətin daha da dərinləşdirilməsi üçün geniş perspektivlərin olduğunu bildirmişdir.

Qonaq ədliyyə orqanları arasında əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsində maraqlı olduğunu söyləmiş, ölkəmizdə aparılan məhkəmə-hüquq islahatlarının uğurlarını təqdir etmiş, belarus ədliyyə nazirinin salamlarını Azərbaycanın ədliyyə nazirinə çatdırmışdır.

A.Bodak nazirlikdə ədliyyə tarixi muzeyi ilə tanış olmuşdur.

Qonaq ədliyyə orqanları arasında əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsində maraqlı olduğunu söyləmiş, ölkəmizdə aparılan məhkəmə-hüquq islahatlarının uğurlarını təqdir etmiş, belarus ədliyyə nazirinin salamlarını Azərbaycanın ədliyyə nazirinə çatdırmışdır.

A.Bodak nazirlikdə ədliyyə tarixi muzeyi ilə tanış olmuşdur.

Bakıda FAO-nun tərəfdaşlıq və əlaqələndirmə ofisinin açılması müzakirə olunmuşdur

Bakı, 19 dekabr (AzərTAc). Azərbaycanın kənd təsərrüfatı naziri Heydər Əsədov BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) nümayəndələri Simone Borelli və Nadin Valla ilə görüşmüşdür.

Nazirliyin mətbuat xidmətindən bildirmişlər ki, görüşdə Bakıda FAO-nun tərəfdaşlıq və əlaqələndirmə ofisinin açılması ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılmış, tərəflərin öhdəlikləri müzakirə edilmişdir.

Nazir Heydər Əsədov FAO-nun Azərbaycan hökuməti ilə birgə indiyədək həyata keçirdiyi layihə və proqramların ölkədə ərzaq təhlükəsizliyinin gücləndirilməsinə və kənd təsərrüfatının inkişafına verdiyi töhfəni yüksək qiymətlən-

dirmişdir. Nazir gələcəkdə FAO ilə əməkdaşlığın daha da intensivləşdirilməsinin vacibliyini vurğulamış, beynəlxalq təcrübənin Azərbaycana ötürülməsinə də təşkilatın mühüm rol oynaya biləcəyini vurğulamışdır.

FAO-nun nümayəndələri əməkdaşlığın yeni müs-

təvidə davam etdirilməsinə və Azərbaycanda aqrar sektorun inkişafına dəstək verməyə hazır olduqlarını diqqətə çatdırmışlar.

Daha sonra tərəflər Bakıda FAO-nun tərəfdaşlıq və əlaqələndirmə ofisinin açılması ilə bağlı texniki təfsilatları müzakirə etmişlər.

UNESCO komitəsinin sessiyası çərçivəsində Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərində mədəni mülkiyyətin qorunması haqqında sənəd qəbul olunmuşdur

Bakı, 19 dekabr (AzərTAc). Dekabrın 18-də Parisdə keçirilən UNESCO-nun Silahlı Münaqişələr zamanı mədəni mülkiyyətin qorunması üzrə komitəsinin səkkizinci sessiyası çərçivəsində Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərində mədəni mülkiyyətin qorunması haqqında sənəd qəbul olunmuşdur.

Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən bildirmişlər ki, işğal edilmiş ərazilərdə mədəni mülkiyyətin qorunması məsələsinin komitədə müzakirəsi ilə bağlı 2012-ci ildə Azərbaycan tərəfindən təşəbbüs irəli sürülmüşdür. 2012-ci ilin qərarına əsasən işğal edilmiş ərazilərdə katiblik tərəfindən mədəni mülkiyyətin qorunmasına aid müvafiq sənədin hazırlanması tələb olunmuşdur.

Katiblik tərəfindən hazırlanan bu sənəddə Silahlı Münaqişələr zamanı mədəni mülkiyyətin qorunması haqqında 1954-cü il Haaqa Konvensiyası və onun iki protokolunda işğal edilmiş ərazilərdə əldə edilən hüquqi təhlili, həmin müddəaların həyata keçirilməsi me-

xanizmləri və ölkəmizin maraqlarına uyğun olan digər aspektlər öz əksini tapmışlar.

Sənədin nəticələr hissəsində işğal edilmiş ərazilərdə mədəni abidələrin qorunması ilə bağlı vəziyyətin monitorinq məqsədilə UNESCO texniki missiyalarının göndərilməsinin mümkünlüyü qeyd edilmişdir. Sənəddə, həmçinin UNESCO-nun baş direktoru tərəfindən BMT-nin Təhlükəsizlik Şurası və Baş Məclisində qəbul olunacaq qətnamələrdə işğal edilmiş ərazilərdə mədəni mülkiyyətin qorunması məsələsinin diqqətə çatdırılması əksini tapmışdır.

Ermənistan işğal etdiyi ərazilərdə müşahidə missiyalarının göndərilməsi və həmin ərazilərdə mədəni mülkiyyətin qorunması məsələsinin BMT Təhlükəsizlik Şurasına və Baş Məclisinə çıxarılmasına etiraz etməsinə baxmayaraq, sənədin qəbulunun qarşısını ala bilməmişdir. Komitənin əksər üzvləri Azərbaycanın maraqlarına uyğun olan müddəaların sənəddə saxlanılmasını dəstəkləmişlər.

Azərbaycan-Fransa hərbi əlaqələrinin perspektivləri müzakirə edilmişdir

Bakı, 19 dekabr (AzərTAc). Dekabrın 19-da Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənov Fransanın ölkəmizdəki səfiri Paskal Mönve ilə görüşmüşdür.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən bildirmişlər ki, səfir naziri yeni vəzifəyə təyin olunması münasibətilə təbrik edərək ona gələcək işlərində uğurlar arzulamış, Azərbaycan və Fransa arasında ikitərəfli münasibətlərin uğurla inkişaf etməsindən məmnun olduğunu bildirmişdir.

Regiondakı hərbi-siyasi vəziyyətə toxunan müdafiə naziri Ermənistanın işğalçılıq siyasətinin bu gün də davam etdiyini, bunun nəticəsində sülh prosesinin yubanmasını və danışıqların uzadılmasını bölgədəki şəraitə mənfi təsir göstərməsini diqqətə çatdırmışdır.

Görüşdə Azərbaycan-Fransa hərbi əlaqələri və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparılmışdır.

Görüşdə Fransa Silahlı Qüvvələrinin Gürcüstanda və eyni zamanda Azərbaycanda akkredite olunmuş hərbi attaşesi, polkovnik-leytenant Andre Evrər iştirak etmişdir.

Bakı, 19 dekabr (AzərTAc). Dekabrın 19-da Azərbaycanın kənd təsərrüfatı naziri Heydər Əsədov BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) nümayəndəsi və Mərkəzi Asiya üzrə subregional əlaqələndiricisi Mustafa Sinaser ilə görüşmüşdür.

Nazirliyin mətbuat xidmətindən bildirmişlər ki, görüşdə H.Əsədov Azərbaycanın ərzaq təhlükəsizliyinin gücləndirilməsi və kənd təsərrüfatının inkişaf etdirilməsi istiqamətində hökumət tərəfindən həyata keçirilən tədbirlərin dəstəklənməsində FAO layihələrinin rolu qeyd edərək, bu dəstəyə görə

təşəkkürünü bildirmişdir. Nazir təşkilatın Azərbaycan hökuməti ilə birgə həyata keçirdiyi ölkə proqram çərçivəsi sənədində aqrar sahənin ehtiyaclarının öz əksini tapmasını vacib olduğunu vurğulamışdır.

Mustafa Sinaser FAO-nun Azərbaycan üzrə yardım strategiyasının ölkənin kənd təsərrüfatı sahəsindəki ehtiyacları ilə uzlaşdığını diqqətə çatdırmış, ölkə proqram çərçivəsi sənədinin yekun layihəsinin tezliklə Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinə təqdim olunacağını bildirmişdir.

Daha sonra tərəflər arasında Azərbaycanın heyvan kəsimi üçün sallaqxanaların yaradılması, baytaraq strategiyasının hazırlanması və digər sahələrdə FAO-nun ekspert dəstəyi ilə əlaqədar məsələlər müzakirə edilmişdir.

ASAN Könüllüləri Gənclər Təşkilatının I qurultayı keçirilmişdir

Bakı, 19 dekabr (AzərTAc). Dekabrın 19-da Bakı Biznes Mərkəzində ASAN Könüllüləri Gənclər Təşkilatının I qurultayı keçirilmişdir.

Qurultayın açılış mərasimində Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının hüquq mühafizə orqanları ilə iş şöbəsinin müdiri Fuad Ələsgərov çıxış edərək demişdir ki, bu gün "ASAN xidmət" növbəti təşəbbüsü imza atır. Bu tədbir gənclərin dövlət idarəçiliyində iştirakının bariz nümunəsidir. Artıq bir ildir ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə "ASAN xidmət" mərkəzləri fəaliyyət göstərir. İndiyədək mərkəzlərə 880 minədən çox insan müraciət etmiş və yüksək standartlara cavab verən müxtəlif xidmətlərdən yararlanmışdır. "ASAN xidmət" konsepsiyası çox qısa müddətdə özünü doğrultmuşdur. Bunu həmin mərkəzin xidmətlərindən istifadə edən ölkə vətəndaşlarının rəyləri də göstərir.

Şöbə müdiri bildirmişdir ki, Prezident İlham Əliyevin tapşırığı ilə öten il Bakıda üç, Sumqayıtda bir "ASAN xidmət" mərkəzi istifadəyə verilməmişdir. Gələcək il bölgələrdə daha 5 "ASAN xidmət" mərkəzi açmağı planlaşdırırıq. Yaxın günlərdə isə Gəncə şəhərində yeni xidmət mərkəzi fəaliyyətə başlayacaqdır. "ASAN xidmət" mərkəzlərinin olmadığı regionların sakinləri sayyar xidmətlərdən yararlanmışlar. Xüsusən avadanlıqla təchiz olunmuş səyyar avtobuslar 37 rayonu əhatə etməklə 60 mindən çox vətəndaşa səyyar xidmət göstərmişdir. Xidmətlərin həyata keçirilməsində ən müasir texnologiyalardan istifadə edilmişdir.

Fuad Ələsgərov qeyd etmişdir ki, "ASAN xidmət" müasir innovativ konsepsiyaya kimi bir sıra dövlətlərin və beynəlxalq təşkilatların diqqətini cəlb etmişdir. Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi, "ASAN xidmət" xalqa xidmət sahəsində Azərbaycan brendinə çevrilmişdir.

Diqqətə çatdırılmışdır ki, "ASAN xidmət" dövlət qulluğuna daha bir yenilik gətirmişdir. Bu da ele ilk gündən dövlət orqanlarının fəaliyyətinə könüllülərin cəlb edilməsidir. Könüllülər "ASAN xidmət" mərkəzlərinin fəaliyyətinə entuziazmları və müasir dünyagörüşləri ilə müsbət enerji və töhfələri vermişlər. Digər tərəfdən isə gələcəyini dövlət qulluğu ilə bağlamaq istəyən hər kəs təcrübə əldə etmək imkanı qazanmışdır.

Bildirilmişdir ki, "ASAN xidmət" mərkəzlərində minə yaxın könüllü xidmət göstərir. Bu gün həmin könüllülər birləşərək ASAN Könüllüləri Gənclər Təşkilatının əsasını qoyurlar.

Prezident Administrasiyasının rəsmisi ASAN

könüllülərinin IDEA, YARAT kimi humanist dəyərləri təbliğ edən təşkilatların bir sıra tədbirlərinin həyata keçirilməsində də iştirak etdiklərini vurğulamışdır. Bildirilmişdir ki, onlar, həmçinin Gənclər Təşkilatının Milli Şurası, "İRƏLİ" təşkilatı ilə sıx əməkdaşlıq edirlər. Bundan başqa, "AIESEC" beynəlxalq tələbə təşkilatı, Avropa Hüquqşünas Tələbələr Assosiasiyası (ELSA), Avropa Tələbələr Forumu (AEGEE), Avropa Gənclər Parlamenti və digər beynəlxalq qurumlarla tərəfdaşlıq bərabər razılıq əldə olunmuşdur.

Azərbaycanın bir sıra beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirlərə ev sahibliyi etdiyini xatırladan Fuad Ələsgərov 2015-ci ildə ölkəmizdə keçiriləcək birinci Avropa Oyunları ilə bağlı proseslərə ASAN könüllülərinin də qoşulmalarının əhəmiyyətli olduğunu bildirmişdir. Şöbə müdiri əlavə etmişdir ki, ASAN könüllülərinin qazandıqı təcrübə onların belə tarixi əhəmiyyətli bir tədbirdə də könüllü qismində yaxından iştirak etmələrinə imkan verir. Prezident Administrasiyasının rəsmisi əmin olduğunu bildirmişdir ki, ASAN könüllüləri öz fəaliyyətləri ilə onlara göstərilən etimadı doğrultacaqlar.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının siyasi təhlil və informasiya təminatı şöbəsinin müdiri Elnur Aslanov informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının inkişafı kontekstində gənclərin cəmiyyətdə rolundan

danışmışdır. Bildirilmişdir ki, qarşıya qoyulan hədəflərə çatmaq gənclərin təşəbbüskarlığından, bilik səviyyəsindən, əzmkarlığından, Vətənə verəcəyi töhfələrdən çox asılıdır.

"Biz artıq iri addımlarla bilik cəmiyyətinə doğru gedirik, ölkəmizdə kosmik sənaye qurulmuşdur, İKT-dən əldə edilən gəlirlər ildən-ilə artır", - deyən şöbə müdiri bildirmişdir ki, yaxşı təhsil almış, savadlı, müasir dünyagörüşlü, vətənpərvər, milli köklərə bağlı, şəxsi keyfiyyətləri yüksək olan gənc peşəkarlar yeni dövrün əsas inkişaf lokomotivi sayılırlar.

Elnur Aslanov vurğulamışdır ki, son illər dövlət qulluğuna qəbul olunanların böyük əksəriyyəti gənclərdir. Sevindiricidir ki, Azərbaycan gəncləri öz dövlətinə xidmət etməyə, onun inkişafına töhfələr verməyə can atır.

Diqqətə çatdırılmışdır ki, bu gün istedadlı gənclərə dövlət sifarişidir. Dövlət sifarişisi əsasında müxtəlif ixtisaslar üzrə həftə tam ödənişli ali təhsil müəssisələrində də pulsuz oxumaq şansı mövcuddur. Azərbaycanda gənclərə göstərilən diqqət və qayğıdan danışan Elnur Aslanov demişdir ki, ölkəmizin müxtəlif bölgələrində Gənclər evləri açılır, komplekslər yaradılır. İlk dəfə olaraq gənclər üçün Prezident mükafatı təsis olunmuşdur. Əlbəttə, bütün bunlar böyük stimulaqla yanaşı, həm də gənclərə etimaddır.

Şöbə müdiri demişdir: "İndi gündəlik inter-

netdən istifadə etməyən, sosial şəbəkələrdə olmayan gənc tapmaq çətindir. Son statistik rəqəmlərə görə, hazırda "Facebook"da 1 milyon 200 mindən çox, "Twitter"də on minlərlə azərbaycanlı istifadəçi qeydiyyatdan keçmişdir. Əgər 2000-ci ildə dünya əhalisinin 360 milyon nəfəri internet istifadəçisi idisə, bu rəqəm 2005-ci ildə 1 milyard nəfərə, 2010-cu ildə 2 milyard nəfərə çatmışdır. Hazırda isə dünyada 3 milyardan çox insan internet istifadəçisidir. Proqnozlara görə, 2020-ci ilə qədər bu rəqəm 5 milyarda çatacaqdır".

Prezident Administrasiyasının rəsmisi qeyd etmişdir ki, bu gün Azərbaycanda dövlət siyasətinin mərkəzində vətəndaş, ona xidmət dayanır. Azərbaycan dövlətinin və xalqının milli maraqları hər şeydən üstün tutulur. Gənclər də milli maraqların müdafiəsi üçün hər cür fədakarlığa hazır olmalıdırlar. Azərbaycan Prezidenti gənclərə görüşlərində hər dəfə dediyi kimi, biz xoşbəxtlik ki, müstəqil, güclü, özünü təmin edə bilən və inkişafda olan dövlətdə yaşayırıq. Müstəqilliyimizin qədrini bilməliyik, onu daha da möhkəmləndirməliyik.

Elnur Aslanov demişdir: "Biz gənclərə böyük ümidlərə və gələcək həmkarlar kimi baxırıq. İnanırıq ki, siz bundan sonra da gözəl təşəbbüslərə imza atacaqsınız, fəalliyinizi daha da artıracaqsınız, harada olmağınızdan asılı olmayaraq Azərbaycanın haqq səsinə çevriləcəksiniz".

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin sədri İnam Kərimov çıxışında "ASAN xidmət" mərkəzlərinin fəaliyyətindən danışmışdır.

I.Kərimov demişdir ki, qısa müddətdə yaranmasına baxmayaraq, "ASAN xidmət" mərkəzləri uğurla fəaliyyət göstərir. Xalqa daha yaxın və əlçatan olması üçün səyyar avtobuslar vasitəsilə 30-dan çox rayon üzrə vətəndaşlara xidmət göstərilir. Bu günlərdə Gəncədə açılacaq mərkəz təkcə bu şəhərin deyil, həmçinin ətraf rayonların əhalisinə də xidmət edəcəkdir.

"ASAN xidmət" və xalqa xidmət vahid bir vəhdət təşkil edir, - deyən sədr bildirmişdir ki, bu deviz vətəndaşlara keyfiyyətli, operativ xidmətlərin göstərilməsinə, onların məmnunluğunun təmin edilməsinə, vətəndaş-məmur münasibətlərində yeni yanaşmanı ehtiva edir.

Bildirilmişdir ki, "ASAN xidmət" in əldə etdiyi bu nailiyyətlər dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin daimi dəstəyi və qayğısı ilə bağlıdır. Azərbaycan Prezidentinin dediyi kimi, dövlətimizin

ən ali məramı xidmətlərin göstərilməsində vətəndaş məmnunluğunun təmin edilməsidir. "ASAN xidmət" in fəaliyyət fəlsəfəsinin mərkəzində də məhz ele vətəndaş məmnunluğu durur. Mərkəzlərdə qurulmuş qabaqcıl infrastruktur məhz bu missiyaya xidmət edir.

Diqqətə çatdırılmışdır ki, "ASAN xidmət" fəaliyyətə başladığı ilk gündən öz işinə könüllüləri cəlb etmişdir. Bu fəaliyyət, həmçinin onlara ilkin əmək vərdisləri, gənc kollektivdə çalışmaq, dövlət orqanının işi ilə yaxından tanış olmaq şəraiti yaradır. Könüllülər artıq ASAN ailəsinin ayrılmaz tərkib hissəsinə çevrilmişlər.

Azərbaycan Respublikası gənclər və idman nazirinin müavini İntiqam Babayev birinci Avropa Oyunlarının keçirilməsində könüllülərin rolu mövzusunda çıxış etmişdir. Bildirilmişdir ki, son illər Azərbaycanda keçirilmiş mötəbər tədbirlər ölkəmizdə gənc könüllülər ordusunun formalaşmasına təsirini göstərmişdir. Artıq fəxrle deyə bilərik ki, bu gün MDB məkanındakı bir sıra ölkələrdə gənclərlə bağlı keçirilən tədbirlərdə Azərbaycan gənclərinin təşkilatçılıq təcrübəsindən istifadə olunur. Azərbaycan könüllülərlə bağlı qanun qəbul edilən ilk ölkələrdəndir. "Azərbaycan Gəncliyi" Dövlət Programında da ölkəmizdə könüllülər hərəkatının stimullaşdırılması ilə bağlı xüsusi bənd vardır.

I.Babayev qeyd etmişdir ki, Gənclər və İdman Nazirliyi də könüllülərin fəaliyyətinə xüsusi önəm verir. 2012-ci ildə Bakıda keçirilmiş "Eurovision" məhni müsabiqəsinin 1400-ə yaxın könüllü cəlb olunmuşdu. O, əmin olduğunu bildirmişdir ki, 2015-ci ildə ölkəmizdə keçiriləcək birinci Avropa Oyunlarının təşkilatçı işlərində könüllülər də fəal iştirak edəcəklər.

Milli Məclisin deputatı Ceyhun Osmanlı gənclərin karyera inkişafında könüllülük fəaliyyətinin rolundan danışmışdır. O demişdir ki, adətən təşkilatlar yararlanırlar, sonra onların fəaliyyətinə qiymət verilir. Bu gün I qurultayı keçirilən ASAN Könüllüləri Gənclər Təşkilatının fəaliyyətinin qiyməti isə yaranmamışdan əvvəl verilmişdir.

Vurğulanmışdır ki, "ASAN xidmət" mərkəzləri qısa zamanda vətəndaşlara dövlət xidmətlərini daha rahat, yeni və innovativ üsullarla təqdim etməklə vətəndaş məmnunluğuna nail olmuşlar.

Sonra ASAN Könüllüləri Gənclər Təşkilatının sədri Fərid Sadıqlı və qurumun baş katibi Vəfa Qubadova təqdimatla çıxış etmişlər.

Sonda ASAN könüllülərinə "ASAN imza"ları təqdim olunmuşdur.

Görkəmli yazıçı Mir Cəlalın xatirəsinə həsr olunmuş tədbir

Düən "Aşıq Şəmşir" Mədəniyyət Ocağı İctimai Birliyi Bakı Dövlət Universitetinin birgə təşkilatçılığı ilə görkəmli yazıçı, ədəbiyyatşünas alim Mir Cəlal Paşayevin 105 illiyinə həsr edilmiş tədbir keçirmişdir. Mərasim ictimai birliyin Mir Cəlal irsinin təbliği layihəsi çərçivəsində həyata keçirilmişdir. Layihənin məsləhətçisi "Aşıq Şəmşir" Mədəniyyət Ocağı İctimai Birliyinin sədri, ictimai-siyasi xadim, şair-publisist Qənber Şəmşiroğlu, rəhbəri isə Şəmşir Şəmşirliyədir.

BDU-da keçirilmiş tədbiri giriş sözü ilə açan universitetin rektoru, millət vəkil, akademik Abel Məhərrəmov layihənin əhəmiyyətindən və Mir Cəlal Paşayevin Azərbaycan ədəbiyyatında, eləcə də ədəbiyyatşünaslıqda olan mövqeyindən danışmış, görkəmli sənətkarın həm bədii, həm də elmi əsərlərinin qiymətli xəzinə olduğunu vurğulamışdır.

Abel müəllim qeyd etmişdir ki, milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunmasında böyük xidmətlər göstərmiş Mir Cəlal Paşayev Azərbaycanca gözəl övladları bəxş etmiş və Ədibə xanım uzun müddət ki, universitetimizdə uğurla çalışır.

Akademik Abel Məhərrəmov XX əsr ədəbi-bədii fikir tariximizdə müstəsna rol oynamış Mir Cəlal Paşayevin həyat və yaradıcılığında, böyük ədibin alim kimi, müəllim kimi elmi fəaliyyətindən danışdı.

Sonra görkəmli ədibin xatirəsinə həsr olunmuş videoçarx nümayiş etdirilmişdir. Filmdə Mir Cəlal Paşayevin uşaqlıq və gənclik dövrü, pedaqoji fəaliyyəti, görkəmli yazıçı və şairlərlə görüşləri əks olunmuşdur.

BDU-nun İlahiyat fakültəsinin dekani, akademik Vasim Məmmədəliyev, Mir Cəlalın tədqiqatçısı, professor Şirindil Alishanlı, BDU-nun Jurnalistika fakültəsinin dekani Şamil Vəliyev Mir Cəlal Paşayevin bədii yaradıcılığında, insani keyfiyyətlərindən danışmışlar. BDU-nun kafedra müdiri Ədibə xanım Paşayeva Mir Cəlal irsinə verilən yüksək qiymətə görə ailəsi adından "Aşıq Şəmşir" Mədəniyyət Ocağı İctimai Birliyinin sədri Qənber Şəmşiroğlu və BDU-nun rektoru Abel Məhərrəmovla təşəkkürünü bildirmişdir.

Tədbirdə çıxış edən "Aşıq Şəmşir" Mədəniyyət Ocağı İctimai Birliyinin sədri Qənber Şəmşiroğlu, görkəmli yazıçı və alim Mir Cəlal Paşayevin xatirəsinə həsr olunmuş tədbirin keçirilməsinə şərait yaratdığına görə BDU-nun rektoru, akademik Abel Məhərrəmovla minnətdarlığını bildirmişdir.

Sonra Həbib Misirovun tərtib etdiyi "Mir Cəlal görkəmli yazıçı və ədəbiyyatşünas kimi" kitabı tədbir iştirakçılarına təqdim olunmuşdur. Qeyd edilmişdir ki, "Aşıq Şəmşir"

Mədəniyyət Ocağı İctimai Birliyi noyabr ayında BDU-nun tələbə və magistrantları arasında "Mir Cəlal görkəmli yazıçı və ədəbiyyatşünas kimi" mövzusunda müsabiqə elan etmişdir. Ötən müddət ərzində müsabiqəyə 80-ə yaxın məqalə təqdim edilmişdir. Həmin məqalələrdən 13-ü seçilmiş və məqalə müəllifləri müsabiqənin qalibləri kimi müəyyən edilmişdir. Müsabiqədə seçilmiş məqalələr ayrıca kitab şəklində nəfis tərtibatla çap edilmişdir. Kitaba Azərbaycanın görkəmli alimləri akademik Vasim Məmmədəliyev, professor Teymur Əhmədov və Ədibə xanım Şamil Vəliyev, eləcə də xalq şairi Nəriman Həsənzadə rəy vermişdir. Nəşrin ön söz müəllifi, professor Şirindil Alishanlı, tərtibçi Həbib Misirov, redaktor isə filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Ələmdar Cəbbarlıdır.

Tədbirdə Mir Cəlal irsinin təbliğindəki xüsusi xidmətlərinə görə BDU-nun rektoru, akademik Abel Məhərrəmov, akademik Vasim Məmmədəliyev, professor Teymur Əhmədov və Ədibə xanım Şamil Vəliyev, eləcə də xalq şairi Nəriman Həsənzadə rəy vermişdir. BDU-nun tələbələri Jalə Abdullayeva (I yer), Nihal Qüdrətli (II yer), Anar Fərəcov (III yer) müsabiqənin qalibləri elan edilmiş və 10 nəfər tələbəyə həvəsləndirici mükafatlar verilmişdir.

Rauf İLYASOĞLU,
"Respublika".
Foto S.MƏMMƏDİLİDİR.

"San-Remo festivalının ulduzları Bakıda" adlı möhtəşəm konsert

Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyeva konsertdə olmuşdur

Bakı, 19 dekabr (AzərTAc). Dekabrın 18-də "Baku Crystal Hall"da İtaliya estradasının ötən əsrin 80-ci illərinin əfsanəvi ifaçıları "San-Remo festivalının ulduzları Bakıda" adlı maraqlı konsert proqramı ilə çıxış etmişlər.

Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyeva konsertdə olmuşdur.

Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə keçirilən konsertdə XX əsrin 80-ci illərində San-Remo şəhərində keçirilən İtaliya mahnıları festivalının milyonların qəlbinə fəth etmiş əfsanəvi ulduzları - Al

Bano, Toto Kutunyo, Pupo, Rikardo Foli, Toni Espozito, Umberto Totsi, Mariya Fiordalizo, İvan Spaqn, eləcə də məşhur "Rikki e Poveri", "Matia Bazar" qrupları unudulmaz mahnıların ifa etmişlər.

Konsertin aparıcısı İtaliyanın dünya şöhrətli aktrisası Ornella Muti və Tural Əsədov idi.

Bakıda yenidən olmağında məmnunluğunu bildiren Ornella Muti şəhərimizin daha da gözəlləşdiyini bildirmişdir. O, San-Remo festivalı ulduzlarının bu konsertinin paytaxt Bakının mədəni

həyatında mühüm hadisə olduğunu vurğulamışdır.

Anşlaqla keçən konsertdə İtaliya meqastarlarının ifa etdiyi mahnılar tamaşaçılar tərəfindən alqışlarla qarşılanmışdır.

İtaliyalı müğənnilər gözəl Bakı şəhərində belə möhtəşəm konsert vermək-dən xalqın qonaqpərvərliyini yüksək qiymətləndirdiklərini qeyd etmişlər.

Əfsanəvi Toto Kutunyonun xalq mahnısı "San gəlini" Azərbaycan dilində ifa etməsi tamaşaçıların sürəkli alqışlarına səbəb olmuşdur.

Azərbaycan Mühəndislik Akademiyasında ilin yekunlarına dair hesabat yığıncağı keçirilmişdir

Bakı, 19 dekabr (AzərTAc). Dekabrın 19-da Azərbaycan Mühəndislik Akademiyasının (BMA) ilin yekunlarına dair hesabat yığıncağı keçirilmişdir.

Yığıncağı giriş sözü ilə akademiyanın prezidenti akademik Arif Paşayev açaraq sənaye-innovasiya-texnologiya istiqamətində görülən işlər, beynəlxalq əlaqələr və perspektiv məsələlər haqqında qısa məlumat vermişdir.

Sonra BMA-nın vitse-prezidenti, akademik Əhad Cənəhmədov "Akademiyanın 2012-2013-cü illər üzrə hesabat məruzəsi" ilə çıxış etmişdir.

"Ölkə vətəndaşlarının içməli su ilə təminatında pilot mühəndis qurğularının rolu" haqqında akademiyanın həqi-

qi üzvü, ekologiya və təbii sərvətlər naziri Hüseynqulu Bağırov çıxış etmişdir. Bu layihə ölkəmizin sənaye-innovasiya texnologiyalarının reallaşdırılmasını istiqamətində ən önəmli layihələrdən biridir və hazırda regionlarda müvəffəqiyyətlə tətbiq olunur.

Daha sonra akademiyanın yeni həqiqi və müxbir üzvlərinin gizli səsvermə yolu ilə seçkisi olmuşdur. Akademiya gizli səsvermə yolu ilə 9 həqiqi və 7 müxbir üzv seçilmişdir.

Azərbaycandan Beynəlxalq Mühəndislik Akademiyasına seçilmiş üç həqiqi üzvün diplomları və mükafatları təqdim olunmuşdur. Onlardan ikisi "BMA-nın 20 illik yubileyi" qızıl medalı,

bir nəfəri isə "Mühəndislik şöhrəti" medalı ilə mükafatlandırılmışdır.

BMA-nın prezidenti, akademik Arif Paşayev akademiyanın üzvlərinin bir qrupunu və mühəndislik fəaliyyətlərində mühüm xidmətləri olan şəxsləri (10 nəfər) ölkəmizin mühəndis kadrlarının hazırlanmasında və sənaye-innovasiya texnologiyalarının reallaşdırılmasında xidmətlərinə görə akademiyanın "Mühəndislik Rəşadət" qızıl medalı ilə təltif etmişdir.

Yekunda ümumi yığıncağın qərarı qəbul olunmuş, akademiya seçilən yeni üzvlərə və mükafatlandırılanlara fəaliyyətlərində uğurlar arzulanmışdır.

Bakıda "Kadr hazırlığı və əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsində peşə standartlarının rolu" mövzusunda konfrans keçirilmişdir

Bakı, 19 dekabr (AzərTAc). Dekabrın 19-da Bakıda "Kadr hazırlığı və əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsində peşə standartlarının rolu" mövzusunda konfrans keçirilmişdir.

Konfransı giriş sözü ilə açan əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Səlim Müslümov rəhbərlik etdiyi nazirlik İli Dünya Bankının birgə həyata keçirdikləri "Sosial müdafiənin inkişafı" layihəsi çərçivəsində 2010-2013-cü illərdə Azərbaycanda 200 peşə standartının hazırlanmasını diqqətə çatdırmışdır. Bildirmişdir ki, indiyədək ölkəmizdə peşələrin ətrafı təsviri və müasir tələblərə, bazar iqtisadiyyatı prinsiplərinə uyğun peşə tələbləri sistemi demək olar ki, mövcud olmamışdır. Bu işə istehsal prosesinə müəyyən maneələr yaratmaqla yanaşı, əmək bazarına daxil olan işçi qüvvəsinin peşə bacarıqları ilə işgötürənlərin tələbləri arasında ziddiyyət yaranmasına, məhsuldarlığın təminatında çətinliyə səbəb olurdu, işçi qüvvəsinin zəruri bacarıqlara malik olmaması işgötürənlər üçün vaxt və maliyyə itkisi ilə nəticələnirdi. Peşə standartlarının hazırlanması ölkəmizdə əmək resurslarının təkmilləşdirilməsi istiqamətində görüləcək işlər üçün mühüm əsasdır.

S.Müslümov vurğulamışdır ki, bu standartlar peşə təhsili və təlimi sisteminin iqtisadi sferanın tələblərinə uyğunlaşdırılması kimi vacib məsələnin həllində bir açar rolunu oynayacaqdır. Bu sahədə müttərəqqi beynəlxalq təcrübədən istifadə olunmuşdur. Peşə standartları artıq müəssisələr tərəfindən tətbiq olunmağa başlanmışdır. Bu sahədə fəaliyyətimizi davam etdirəcəyik.

Konfransda Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının (AHİK) sədri, Milli Məclisin deputatı Səttar Mehbalıyev çıxış edərək ölkədə sosial-iqtisadi sahələrdə əldə olunan uğurlardan, kadr hazırlığının vacibliyindən, peşə standartlarının yaradılmasının əhəmiyyətindən danışmışdır. S.Mehbalıyev bildirmişdir ki, ölkəmizdə insan resurslarının inkişaf etdirilməsi, peşə standartlarının hazırlan-

ması, onların faydası və tətbiqi mexanizmləri daim diqqətə saxlanılır. Bu gün respublikamızda əmək bazarının dəyişməsi işçilərin səlahiyyətlərinin və peşə biliklərinin daim inkişafını tələb edir. Kadr hazırlığı üçün peşə standartlarının hazırlanması dövrün tələblərindən biridir. Bu məqsədlə ölkəmizdə beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq çərçivəsində müxtəlif layihələr həyata keçirilir, peşə standartlarının hazırlanması üçün müvafiq tövsiyələr hazırlanır.

S.Mehbalıyev qeyd etmişdir ki, peşə standartlarının hazırlanması məqsədmüvafiqdir. Azərbaycanda peşə standartlarının tətbiqi işçi qüvvəsinin keyfiyyətinə nəzərət gücləndirəcəkdir. Yüksək ixtisaslı mütəxəssislərin hazırlanması, onlardan istehsalatda istifadə olunması ölkə iqtisadiyyatının yüksəlməsinə xələm inkişafının davam etdirilməsi deməkdir. AHİK öz növbəsində sosial tərəfdaşlarla kadr hazırlığı, peşə standartlarının işlənilməsi, yeni texnologiyaların istehsalatda tətbiqi nəticəsində əmək məhsuldarlığının artırılması sahəsində əməkdaşlıq etməyə hazırdır.

Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyasının (ASK) prezidenti Məmməd Musayev rəhbərlik etdiyi qurumun fəaliyyətindən danışmış, kadr hazırlığı, peşə standartlarının yaradılmasının vacibliyindən bəhs etmişdir. Bildirmişdir ki, 200 peşə standartının hazırlanması rəqəbatqabiliyyətli kadrların yetişdirilməsində mü-

hüm məsələdir və əmək bazarının keyfiyyətinin yüksəldilməsinə müsbət təsiri göstərəcəkdir.

Dünya Bankının Azərbaycan üzrə ölkə meneceri xanım Larisa Leşçenko layihə barədə məlumat vermiş, peşə standartlarının hazırlanmasının, əmək ehtiyatları ilə bağlı agentliyin yaradılmasının vacibliyindən danışmışdır. O, bu sahədə fəaliyyətlərinin davam etdirəcəklərini söyləmişdir.

Daha sonra "Azərsun Holding"ın prezidenti Abdolbari Goozal, "Akkord Sənaye Tikinti İnvestisiya Korporasiyası" ASC-nin icraçı direktoru Göksel Aybek və "Peşə standartlarının hazırlanması" (DİOS) layihəsinin direktoru Hans Bonarius çıxış edərək peşə standartlarının yaradılmasının əhəmiyyətindən və vacibliyindən bəhs etmişlər. Natiqlər bu standartların hazırlanmasının əmək bazarının keyfiyyətinin yüksəldilməsinə töhfə verəcəyini söyləmişlər.

Konfransda "Peşə standartları beynəlxalq perspektivdə", "Peşə standartlarının hazırlanması və tətbiqinin kadr hazırlığı və əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinə təsirləri" və digər mövzularda çıxışlar olmuş, müzakirələr aparılmışdır. Həmkarlar DİOS layihəsi haqqında videoçarx, hazırlanmış peşə standartlarının çap nümunələri nümayiş etdirilmişdir.

Tədbirdə nazirlik ilə "Azərsun Holding" və "Akkord Sənaye Tikinti İnvestisiya Korporasiyası" ASC arasında əməkdaşlıq haqqında memorandum imzalanmışdır.

Qəterin milli bayramı şərəfinə

Bakı, 19 dekabr (AzərTAc). Dekabrın 19-da Qəterin Azərbaycandakı səfirliyi ölkəsinin milli bayramı münasibətlə rəsmi qəbul təşkil etmişdir.

Səfir Şeyx Mübarək bin Fəhd Casim Al Tani ötən müddətdə ölkəsinin keçirdiyi inkişaf yolundan danışmışdır. Bildirmişdir ki, Qəter dövləti siyasi, iqtisadi, mədəni sahələrdə mühüm dəyişikliklər dövrünü yaşayır.

Səfir Azərbaycan ilə Qəter arasında əlaqələrin uğurla inkişaf etməsindən

məmnunluğunu bildirmişdir. Qeyd etmişdir ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və Qəter Dövlətinin Əmiri Şeyx Həməd bin Xəlifə Al Taninin dostluq münasibətləri ölkələrimiz arasında əlaqələrin daha da inkişafına şərait yaradır. O, əmin olduğunu bildirmişdir ki, Azərbaycan ilə Qəter arasında iqtisadiyyat, mədəniyyət, təhsil və digər sahələrdə əlaqələr gələcəkdə daha da inkişaf edəcəkdir. Diplomat qarşından gələn Dünya Azərbaycanlıla-

rının Həmrəylik Günü və Yeni il münasibətlə xalqımızı təbrik etmişdir.

Rəhbət və informasiya texnologiyaları naziri Əli Abbasov əlamətdar günün münasibətlə Qəter xalqını Prezident İlham Əliyevin adından təbrik etmiş, dövlətimizin başçısının salamlarını və xoş arzularını çatdırmışdır. Nazir bildirmişdir ki, Prezident İlham Əliyevin Qəterə, Əmir Şeyx Həməd bin Xəlifə Al Taninin Azərbaycan səfərləri ölkələrimiz arasında əsas ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş dostluq münasibətlərinin daha sürətlə inkişafına səbəb olmuşdur. Azərbaycan-Qəter əlaqələrinin bir çox sahələrdə uğurla inkişaf etdiyini vurğulayan nazir hər iki ölkənin müqəvəllərinin beynəlxalq təşkilatlarda üst-üstə düşdüyünü söyləmişdir.

Əli Abbasov əmin olduğunu bildirmişdir ki, ölkələrimiz arasında dostluq münasibətləri gələcəkdə daha da möhkəmlənəcək və dərinləşəcəkdir.

Rəsmi qəbulda Azərbaycanın dövlət və hökumət rəsmiləri, Milli Məclisin deputatları, xarici ölkələrin Bakıdakı səfirləri, ictimaiyyətin nümayəndələri iştirak etmişlər.

Moskvadakı internat və uşaq evlərinin yetirmələri üçün Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın adından Yeni il şənliyi təşkil olunmuş, hədiyyələr təqdim edilmişdir

Moskva, 19 dekabr (AzərTAc). Moskvadakı "Baku" Kinokonsert Kompleksində Rusiya paytaxtının internat və uşaq evlərinin yetirmələri, habelə Azərbaycan etnomədəni komponentli 157 nömrəli və gürücü etnomədəni komponentli 1331 nömrəli məktəblərin şagirdləri üçün Yeni il şənliyi təşkil edilmişdir.

Heydər Əliyev Fondunun Rusiyadakı nümayəndəliyi və Ümumrusiya Azərbaycanlılar Konqresi tərəfindən hazırlanmış bayram tədbirində 500-dən çox uşaq iştirak etmişdir. Şənliyin bütün iştirakçılarına Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın adından gözəl hədiyyələr təqdim olunmuşdur.

Uşaqlar üçün bayram yolkası bəzədilmişdir.

Ünvanlı yardım proqramının icra mexanizminin şəffaflaşdırılmasına dair məsləhətləşmələr aparılmışdır

Bakı, 19 dekabr (AzərTAc). Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Səlim Müslümov Dünya Bankı ilə birgə icra olunan "Sosial müdafiənin inkişafı" layihəsinin ekspertlər qrupu ilə görüşmüşdür.

Nazirliyin ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin bildirmişdir ki, görüşdə ünvanlı yardım proqramının icra mexanizminin təkmilləşdirilməsi, bu sahədə şəffaflığın gücləndirilməsi ilə bağlı məsləhətləşmələr aparılmışdır.

"Sosial müdafiənin inkişafı" layihəsi çərçivəsində ölkədə əmək və sosial müdafiə sahə-

sində aparılan islahatların müsbət nəticələrini qeyd edən S.Müslümov hazırda ünvanlı sosial yardım proqramının icrası sahəsində ünvanlılıq və şəffaflığın təmin olunmasının əsas vəzifələrdən bir olduğunu vurğulamışdır. Qeyd olunmuşdur ki, aparılan islahatlarda əsas məqsəd ünvanlı dövlət sosial yardımlarının təminatı prosesində məmur-vətəndaş əlaqəsinin aradan qaldırılması, proqra-

mın icra mexanizminin avtomatlaşdırılması, azəmənatlı ailələrin ünvanlı yardım ala bilmələri üçün müraciət prosesinin sadələşdirilməsidir.

Görüşdə ünvanlı yardım üçün əyani müraciət formasının poçtla və ya müxtəlif elektron vasitələrlə əvəz edilməsi, müraciətlərin mərkəzləşdirilməsi qaydada qəbulu və digər təkliflər müsbət dəyərləndirilmişdir. Bu mexanizmlərin bütün detallarına qədar dəqiqləşdirilməklə, ilkin mərhələdə pilot şəkildə tətbiq edilməsinin məqsəduyğun olduğunu bildirmişdir.

Prezident İlham ƏLİYEV:

“AZƏRBAYCAN DAHA DA GÜCLÜ ÖLKƏ OLMALIDIR”

Dünyanın nüfuzlu beynəlxalq təşkilatları Azərbaycanda növbəti prezident seçkilərinin azad, ədalətli və şəffafliq şəraitində keçirildiyini təsdiqlədi. Ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi kursunu yeni dövrün tələblərinə uyğun, uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin qarşısındakı beş il ərzində də müstəqil Azərbaycana rəhbərlik edəcəyi gələcəyə daha böyük ümidlərə baxmağa sövq edir. Tarixən qısa müddət ərzində keçid iqtisadiyyatını arxada qoymağa nail olmuş ölkədə həyata keçirilən mükəmməl islahatlar konsepsiyasının müəllifi kimi Prezident İlham Əliyev iqtisadi inkişafın Azərbaycan modelini yaratmışdır və bu model dövlətimizin ümumi siyasətinin ayrılmaz tərkib hissəsi olmaqla, Azərbaycanın iqtisadi tərəqqiə qılını, dünya birliyində mövqeyinin köklü surətdə möhkəmlənməsinə, inkişaf etmiş güclü dövlətlər sırasında yer almasına xidmət edir. Yürüdüən uğurlu, qətiyyətli siyasət, həyata keçirilən makroiqtisadi layihələr Azərbaycan iqtisadiyyatının daha da yüksələcəyindən xəbər verir: ayrı-ayrı dövlət proqramlarında nəzərdə tutulan tədbirlərin həyata keçirilməsi Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişafında vacib mərhələ olmaqla ölkənin iqtisadi tərəqqisində və əhalinin rifah halının yaxşılaşdırılmasında getdikcə mühüm rol oynayır.

Sosial-iqtisadi inkişafda yeni nailiyyətlərin əldə edilməsi islahatların düşünülmüş şəkildə aparılması, şəffafliqin təmin edilməsi, iqtisadiyyatın müasirləşməsi sosial dəyişikliklərin keçirilməsinə kompleks yanaşma zəminində baş vermişdir. Eyni zamanda iqtisadi artım, əhalinin rifah səviyyəsinin yüksəlməsi üçün görülən konkret tədbirlər struktur-teknoqloji müasirləşmənin həyata keçirilməsi və ölkənin rəqabət üstünlükləri sayəsində təmin edilmişdir.

On ilin ilkin yekunları

2003-cü ildən bəri Azərbaycan iqtisadiyyatı 3,4 dəfə artmışdır. Həm də əgər ilk illərdə bu artım daha çox neft amili sayəsində olmuşdusa, hazırda qeyri-neft sektorunun inkişafı bu artımı təmin edir: on il də qeyri-neft sektorunda ümumi daxili məhsul 2,4 dəfə artmışdır. Son 10 ildə Azərbaycanın strateji valyuta ehtiyatları 30 dəfədən çox artaraq 50 milyard dollara yaxınlamışdır. Yoxsulluğun səviyyəsi 6 faizə, işsizlik isə 5,2 faizə qədər azalmışdır. 2003-2012-ci illərdə Azərbaycan iqtisadiyyatına yönəldilən 128,3 milyard dollar investisiyadan 65,7 milyard dollarını daxili investisiyalar təşkil etmiş, xarici ticarət dövriyyəsi 6,4 dəfə artmışdır. 2012-ci ilin yekunlarına görə “Global Rəqabətlikli Hesabatı”nda Azərbaycan 144 ölkə arasında 46-cı, MDB məkanında isə ardıcıl olaraq dördüncü, birinci yerdədir. Son on ildə əhali gəlirlərinin həcmi 6,1 dəfə, məaşların orta həcmi 5,6 dəfə, pensiyaların orta həcmi isə 9,2 dəfə artmışdır: başqa sözlə, bu gün Azərbaycanda orta əmək haqqı 520 dollar, orta pensiya 200 dollar səviyyəsindədir.

Bu gün ölkəmiz üçün ənənəvi olmayan sahələr, məsələn, informasiya-kommunikasiya texnologiyaları sahəsi inkişaf edir, iqtisadiyyatın neft amilindən asılılığı getdikcə azalır. Ümumi daxili məhsulun əsas hissəsi qeyri-neft sektorunda formalaşır.

Dövlət Statistika Komitəsinin bu ilin yeddi ayının yekunlarına dair hesabatına əsasən əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM istehsalı 3484,7 manat (4441,3 ABŞ dolları) təşkil etmişdir. Yanvar-iyul aylarında ümumi daxili məhsul istehsalının 5 faiz, yaxud müqayisəli qiymətlərlə 1 milyard 563 milyon manat artaraq 32,3 milyard manata çatmasında qeyri-neft sektorunun payı az olmamışdır. Təkcə onu göstərmək kifayətdir ki, bu dövr ÜDM-in 63,8 faiz məhsul istehsal sahələrində, o cümlədən 47,7 faiz sənayedə, 10,8 faiz inşaatda, 5,3 faiz kənd təsərrüfatında yerləşmişdir. Qeyri-neft sektoruna aid olan xidmət sahələrinin əlavə dəyər də xüsusi çəkisi 29,7 faiz, o cümlədən naqliyyatda 5,6 faiz, ticarət və pullu xidmətdə 9,6 faiz, rabitədə 1,7 faiz, sosial və digər xidmətlərdə 12,8 faiz təşkil etmişdir.

ÜDM-in tərkibində ən böyük paya malik olan sənaye sahələrində 9 ay ərzində 19,6 milyard manatlıq məhsul istehsal olunmuşdur ki, bu da keçən ilin müvafiq dövründəkindən çoxdur.

Məlumdur ki, qeyri-neft sektorunun əsas hissəsini inşaat kompleksi təşkil edir. Son illər Azərbaycanda bu sahədə kifayət qədər böyük layihələrin həyata keçirildiyi göz qabağındadır. Təbii ki, bütün bunlar külli miqdarda vəsait qoyuluşunun nəticəsində mümkün olmuşdur. Belə ki, ilin əvvəlindən ötən 7 ay ərzində inşaat kompleksində 8,8 milyard manat vəsaitdən istifadə olunmuşdur ki, onun da 66,3 faiz bilavasitə tikinti-quraşdırma işlərinin icrasına yönəldilmişdir. Ötən ilin eyni dövrünə nisbətən inşaat işlərinə sərf edilən vəsaitin həcmi 23,3 faiz, tikinti-quraşdırma işlərinə yönəldilən vəsaitin miqdarı 37,9 faiz artmışdır. Həm də əsas kapitala xərclənmə vəsaitinin 74,7 faiz daxili investisiyalardır və bu göstərici keçən ilin müvafiq dövründəkindən 17,3 faiz çoxdur.

İnşaat kompleksində istifadə olunan vəsait hesabına arsayə gələn tikinti obyektlərinin böyük əksəriyyəti qeyri-neft sektoruna aiddir. İl əvvəlindən bəri istifadəyə verilmiş 1,1 milyon kvadratmetrdən çox yayaşayış evləri, 5,5 min şagirdlik ümumtəhsil məktəbləri, texnikum 800 yerlik məktəbəqədər təhsil müəssisələri, çoxsaylı səhiyyə, mədəniyyət, idman obyektləri, iri sənaye müəssisələri buna əyani sübutdur.

Bütün bunlar həm də əhali üçün yüksək məaşı və etibarlı iş yerləri deməkdir. Təkcə 2013-cü ilin 6 ayında ölkədə 44,7 mini daimi olmaqla, 58,7 min iş yeri açılmışdır ki, bunun da 73 faizə yaxını regionların və 95,5 faiz qeyri-neft sektorunun payına düşür. Qeyri-neft sektorunun inkişafını göstərən digər fakt: cari ilin 7 ayında ölkədə dəşən qeyri-neft yükələrinin həcmi 5,2 faiz artaraq 84,6 milyon tona çatmışdır. Bu gün ümumilikdə daşınan yükələrin 73 faiz qeyri-dövlət bələməsinə aiddir.

“Bizim iqtisadi inkişafımız çox sürətli olubdur və belə yüksək sürətin saxlanılması onu göstərir ki, bizim bütün islahatlarımız həm konkret məsələlərin həllinə yönəldilmiş, həm də ölkəmizin uzunmüddətli inkişafını təmin edir. Dörd il ərzində iqtisadi inkişaf sürətinə görə dünya miqyasında birinci olmaq çox böyük nailiyyətdir. Azərbaycan dövləti öz siyasətini bu istiqamətdə davam etdirəcək və əminəm ki, ölkəmizin uğurlu iqtisadi inkişafı bundan sonra da davam etdiriləcəkdir...” — Prezident

inamla belə demişdir və onun bu inamı, heç şübhəsiz, düşünülmüş, real siyasətə əsaslanır.

Daxili siyasətin əsas prinsipləri

“Daxili resurslara istinad etmək və ilk növbədə, daxili məsələləri həll etmək, ölkə daxilində bütün sosial, iqtisadi, infrastruktur layihələrinin həll etmək, heç kəmdən asılı olmaqla, özümüzü təmin etmək, Azərbaycan xalqının rahat, fərvan, təhlükəsiz yaşamasını təmin etmək — bunlar bizim prioritet məsələlərimizdir” — cənab İlham Əliyevin bu sözləri həm də dövlətimizin daxili siyasətinin təməl prinsiplərindən xəbər verir.

Bütövlükdə Prezident İlham Əliyevin daxili dövlət siyasətinin əsas istiqamətləri qisimində aşağıdakıları qeyd etmək olar:

- qloballaşmanın bütün pozitiv səmərəsindən istifadə etmək və milli özünülüyü, dövlət suverenliyini və rəqabət qabiliyyətini qoruyub saxlamaq;
- dövlət idarəetməsinin açıqlığı, məsuliyyətiliyi və etibarlılığı;
- ölkənin inkişafının innovasiyalı modelinə keçid;
- milli sərvətlərin (büdcə, dövlət fondları, dövlət mülkiyyəti, intellektual resurslar və s.) ağılla idarə olunması;
- insan kapitalının inkişafı və biliklərə geniş tələbat üçün şəraitin yaradılması;
- insana investisiya qoyuluşu — biliklərə əsaslanan iqtisadiyyata keçid;
- insan və vətəndaş hüquqlarına təminatdan kasıblıq və yeknəsəqlikdən azad iqtisadi imkanlara və sosial hədəflərə doğru;

- güclü dövlət: onun funksiyalarının diaqnozunu genişləndirmək yox, işinin səmərəliliyini yüksəltmək;
- düzgün ənənə və “modern” balansını qoruyub saxlamaqla, ölkənin inkişafının uğurlu trayektoriyasını cizmə və özünün milli identikliyi qoruyub saxlamaq;
- iqtisadiyyatın “xammal-ixrac” modelindən “postsənaye innovasiyalı iqtisadiyyat” modelinə keçid;
- korrupsiya ilə mübarizə və şəffafliq: məstəhur cəmiyyətin — dövlət xidmətləri “istehlakçı”larının nəzarəti altına almaq;
- iqtisadi müstəqillik və risklərin idarə edilməsi.

Azərbaycanda daxili təhlükəsizliyin təmin olunması, dövlətin beynəlxalq risk və təhdidlərə cavab vermə qabiliyyətinin gücləndirilməsi, cinayətkarlıq və korrupsiyaya qarşı mübarizə, hüquq-mühafizə orqanlarının fəaliyyətinin səmərəliliyinin artırılması, milli təhlükəsizlik amilləri nəzərə alınmaqla, qanunvericilik və institusional islahatların reallaşdırılmasına xüsusi önəm verilmişdir. Məhz belə bir yanaşmanın nəticəsidir ki, sürətlə artan neft və qaz gəlirlərindən həddən artıq asılılıq baş verməmiş, makroiqtisadi tarazlıq daha da möhkəmlənmiş və bələliklə, ölkənin potensialı qlobal və regional iqtisadi böhranların təsirinə qarşı etibarlı müdafiəsi təmin olunmuşdur. Bütün bunlar idarəetmənin gücləndirilməsi, sistemli risklərin iqtisadi həyata mənfə təsirinin azaldığı bir əsəda mümkündür olmuşdur. Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi, “bizim iqtisadi siyasətimiz güclü zəmin üzərində qurulub. Biz xarici bərdən asılı deyilik. Baxmayaraq ki, bəlkə bu gün Azərbaycana bərk vermək üçün təşkilatlar növbəyə düzülür, buna ehtiyac yoxdur. Biz hər şeyi düşünülmüş şəkildə edirik, iqtisadi siyasətimizi ələ aparırıq ki, bu siyasət dayanıqlı inkişafa xidmət göstərsin...” Biz öz gücümüzə arxalanırıq, Azərbaycan xalqının istedadına, zəhmətinə güvənirik. Ona görə Azərbaycan dünya miqyasında hətta böhranlı illərdə uğurla inkişaf etmişdir”.

Regionlar

Ölkə Prezidentinin 2004-cü il 11 fevral tarixli sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı (2004-2008-ci illər)” və 2009-cu il 14 aprel tarixli sərəncamla təsdiq olunmuş “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı” bölgələrin davamlı və tarazlı inkişafı istiqamətində aparılan dövlət siyasətinin bariz ifadəsidir. Bu sənədlərdə sosial infrastrukturun yeniləşdirilməsi, köhnə müəssisələrin yenidən qurulması və müasir tələblərə cavab verən müəssisələrin yaradılması kimi vəzifələr bütövlükdə regionlarımızı qeyri-proporsional inkişafının qarşısını almağa yönəldilmişdir. İnsan amilinin inkişafına xidmət edən informasiya və kommunikasiya texnologiyalarının yüksək səviyyədə təminatı da hər iki Dövlət Proqramında əksini tapmışdır.

Belə bir mühüm Dövlət Proqramlarının qəbul edilməsi və həyata keçirilməsi, habelə sonralar regional inkişafın daha konkret ünvanlara və məsələlərə üzrə imza-

lanan fərman və sərəncamlar regionların inkişafındakı fərqi aradan qaldırmaqla, sabit, tarazlı inkişafa şərait yaratmışdır: son on illər ərzində bölgələrdə sahibkarlıq fəaliyyəti xeyli genişlənmişdir; regionlarda dünya standartlarına cavab verən istehsal müəssisələrinin yaradılması nəinki məşğulluq problemini əsasən həll etmiş, həm də əhalinin yüksək məaşı işlə təmin olunması, qazanc naminə paytaxta axınının qarşısını alınması üçün ciddi imkanlar yaratmışdır. Yeni iş yerlərinin açılması, əhalinin elektrik enerjisi, qaz, su ilə təchizatında, inkişafat-kommunikasiya sistemində uzun illərdən bəri mövcud olmuş problemlərin aradan qaldırılması vətəndaşlarımız tərəfindən müsbət dəyərləndirilməkdədir.

Ümumiyyətlə, regional inkişafıla bağlı proqramların əvvəlindən bəri respublikada 1 milyon 200 min yeni iş yeri açılmışdır ki, bu da öz növbəsində, işsizliyin əhəmiyyətli dərəcədə azaldılmasına xidmət etmişdir. İşsizliyin səviyyəsi 2012-ci ildə bir qədər də aşağı düşmüş və indi 5,2 faiz səviyyəsindədir. İşsizliklə bilavasitə bağlı olan yoxsulluğun səviyyəsi də 6 faizə düşmüşdür. Bu, hətta inkişaf etmiş ölkələr üçün çox gözəl göstəricidir.

Sahibkarlıq

Səmərəli sahibkarlıq fəaliyyəti üçün hüquq-normativ təminatın verilməsi iqtisadiyyatda dözümlülüyü və sabitliyin möhkəmləndirilməsi yolu ilə iqtisadi təhlükəsizliyə zəmin yaradır. Məhz buna görə də son illərdə Azərbaycanda sahibkarlığın inkişafı istiqamətində həyata keçirilən məqsədyönlü tədbirlər özündə ehtiva edən müvafiq Dövlət Proqramının, silsilə qanun, fərman və sərəncamların qəbul edilməsi və onların icrası ölkəmizdə özəl bölmənin vəsəti tərəqqisinə yol açmış, ÜDM-də onun payının 81 faizə qədər yüksəlməsinə səbəb olmuşdur.

Bu cür ciddi uğur Azərbaycan Prezidentini cənab İlham Əliyevin möhkəm siyasi iradəsinin, ölkədə biznes mühitinin əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdırılması üzrə hökumətin qarşısında qoyduğu vəzifələrin uğurla həyata keçirilməsinin məntiqi nəticəsi olaraq meydana gəlmişdir. Görülmüş ardıcıl və məqsədyönlü tədbirlərin nəticəsində sahibkarlıq fəaliyyətində mühüm inkişaf müşahidə olunmuş, iqtisadiyyatın liberallaşmasını dərinləşdirilməsi istiqamətində ciddi nailiyyətlər əldə edilmişdir. Azərbaycan Prezidenti demişdir: “Son on il ərzində sahibkarlığın inkişafı ilə bağlı böyük addımlar atılmışdır. On ildə bir milyard manat dəyərində güzəştli kreditlər verilmişdir. Bu kreditlər iqtisadiyyatın real sektoruna yönəldilmişdir və iş yerlərinin açılması, yerli istehsalın artırılması, idxaldan asılılıq azaldılması məqsədləri güdülürdü. Belə olan halda sahibkarlığın inkişafının, orta təbəqənin yaradılmasının, yoxsulluğun azaldılmasının — bütün bu məsələlərin təməlinə bizim düşünülmüş iqtisadi siyasətimiz və siyasi xəttimiz dayanır”.

Qazanılan böyük uğurlara baxmayaraq, Azərbaycanda sahibkarlığın və biznesin inkişafına mane olan müdaxilələrin aradan qaldırılması Prezident İlham Əliyevin daim diqqət yetirdiyi sahədir. Bu bərədə ölkə başçımız demişdir: “İqtisadi problemlər kifayət qədərdir. Bəzi hallarda Azərbaycanca sosial ədalət prinsipləri pozulur və bu, Prezident kimi mənə çox incindir. Çünki bütün işlərdə ədalət olmalıdır. Hamı bilməlidir ki, ədalət zəfər çalmalıdır və cəmiyyət ədalətli olmalıdır, qanunlar işləməlidir... Əgər biz istəyirikse, doğrudan da, müasir dövlət, güclü siyasi sistem yaraacaq, mütləq qanunun aliliyi təmin ediləcəkdir. Bu işdə biz həmmimiz fəal olmalıyıq”. Məhz bunu əsas tutaraq Prezident qarşısındakı illərdə korrupsiya və rüşvətxorluğa qarşı daha da ciddi mübarizə aparılmasını, yoxsulluğun azaldılmasını gözəl nəticələrə vərdir və bu istiqamətdə dövlət siyasəti birmənalıdır. Çox güclü siyasi iradə var ki, bu xoşagəlməz hallar Azərbaycanıdan götürülsün. Burada həm inzibati tədbirlər, ceza tədbirləri və sistem xarakterli islahatlar, əminəm ki, növbəti 5 il ərzində bu sahədə daha da böyük nailiyyətlərə gətirib çıxaracaqdır... Korrupsiya və rüşvətxorluğa qarşı mübarizə ümumxalq işi olmalıdır. Dövlət öz siyasətini aparacaqdır, ancaq, eyni zamanda, ictimaiyyətdə bu işlərə daha qoşulmalıdır, vətəndaşlar biganə qalmamalıdır və bütün xoşagəlməz hallar haqqında məlumatlar vaxtında dövlət orqanlarına çatdırılmalıdır”.

Bu il iyulun 2-də qəbul edilmiş və bilavasiti Azərbaycan Respublikasında sahibkarların hüquq və maraqlarının müdafiəsi ilə bağlı tələbləri müəyyən edən “Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanunu dövlət başçısının bu istiqamətdə diqqətinin parlaq ifadəsidir.

Iqtisadi təhlükəsizlik

Dünya praktikasında iqtisadi təhlükəsizlik dedikdə, xaricdən heç bir müdaxilə və təzyiqlənmədən xalqın öz iqtisadi inkişafının forma və yollarını müstəqil surətdə müəyyən etmə qabiliyyətinin mövcudluğu başa düşülür. Daha geniş mənada isə iqtisadi təhlükəsizlik hər vətəndaşın, cəmiyyətin və dövlətin mühüm həyat əhəmiyyət kəsb tələblərə cavab verən müəssisələrin yaradılması kimi vəzifələr bütövlükdə regionlarımızı qeyri-proporsional inkişafının qarşısını almağa yönəldilmişdir. İnsan amilinin inkişafına xidmət edən informasiya və kommunikasiya texnologiyalarının yüksək səviyyədə təminatı da hər iki Dövlət Proqramında əksini tapmışdır.

Belə bir mühüm Dövlət Proqramlarının qəbul edilməsi və həyata keçirilməsi, habelə sonralar regional inkişafın daha konkret ünvanlara və məsələlərə üzrə imza-

üzərində dövlət nəzarətinin həyata keçirilməsi zərurətini ön plana gətirir. Iqtisadi müstəqilliyin mühüm bir təzahürü kimi qiymətləndirilən beynəlxalq ticarətdə bərabər-hüquqlu tərəfdaş kimi çıxış etmək, beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıqda yalnız Azərbaycan xalqının mənafeyini yüksək tutmaq Prezident İlham Əliyevin iqtisadi siyasətinin prioritet istiqamətlərindəndir. Hələ bir neçə il əvvəl çıxışlarının birində dövlət başçımız demişdir: “Azərbaycan çox uğurla inkişaf edən ölkədir... Eyni zamanda, öz prinsipliqliyini qoruyan və möhkəmləndirən, müstəqil siyasət aparən ölkədir. Öz siyasətini Azərbaycan xalqının maraqlarında əsasında quran bir ölkədir”.

Iqtisadi təhlükəsizlik baxımından, milli iqtisadiyyatın sabitliyinin mahiyyəti ölkə iqtisadiyyatının bütün elementlərinin etibarlılığını və bütün mülkiyyət formalarının müdafiəsini nəzərdə tutur ki, bu sahədə Prezident İlham Əliyevin daim diqqət mərkəzində qalmalıdır. Prezidentin fikrincə, “İqtisadi müstəqillik olmadan siyasi müstəqillikdən söhbət belə gedə bilməz. Biz etərdə baş verən hadisələrə baxırıq, izləyirik, dünyada baş verən hadisələrə biganə qalmırıq. Görürük, o ölkələrdə ki iqtisadi müstəqillik yoxdur, o ölkələr şantaj obyektinə çevrilir, o ölkələr təzyiqlər göstərilir və o təzyiqlər nəticə verir. O ölkələr, demək olar ki, xahiş edən ölkələr sırasındadır. Azərbaycan heç kəmdən heç nə xahiş etməmişdir, etmir və etməyəcəkdir. Biz müstəqil siyasət aparırıq. Müstəqil siyasətin təməlinde iqtisadi müstəqillikdir. Iqtisadi müstəqilliyin yaradılması mənim üçün Prezident kimi ən vacib məsələlərdən biri idi. Çünki mən 10 il bundan əvvəl çox yaxşı başa düşürdüm ki, əgər biz buna nail olmasaq, Azərbaycan gələcəkdə böyük problemlərə üzlaşa bilər...”

Iqtisadi təhlükəsizliyin inkişaf və tərəqqi yönündənin gücləndirilməsi yolları, o cümlədən istehsalın müntəzəm olaraq modernləşdirilməsi, səmərəli investisiya və innovasiya siyasətinin aparılması, intellektual mülkiyyətin inkişafı və ölkənin əmək potensialından səmərəli istifadə edilməsi Prezident İlham Əliyevin daim diqqət mərkəzində saxladığı məsələlərdəndir: yeni iş yerlərinin açılması, informasiya texnologiyası bölməsinin inkişafı üzrə Dövlət Proqramının qəbul edilməsi, “Azərbaycan İnvestisiya Şirkəti” ASC-nin yaradılması və s.

Dünya praktikası göstərir ki, iqtisadi təhlükəsizlik hakimiyyətin bütün qollarının və səviyyələrinin birgə fəaliyyətindən, vətəndaş cəmiyyətinin formalaşma dərəcəsindən birbaşa asılıdır. Bu, ilk növbədə, onunla əlaqədardır ki, iqtisadi təhlükəsizliyin obyektləri sırasına dövlətlə yanaşı, həm də cəmiyyət, ailə, ayrı-ayrı vətəndaşlar, müəssisələr, təşkilatlar, ərəzi vahidlər daxildir. Xüsusi qeyd etmək lazımdır ki, son illərdə ölkə başçısı tərəfindən vətəndaş cəmiyyətinin bərqərar olması, ailə və qadın problemləri, regionların sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsi üzrə böyük miqyaslı tədbirlər sistemi həyata keçirilməkdədir.

Iqtisadi islahatlar və demokratiya

Dünya təcrübəsi göstərir ki, demokratikləşmə prosesləri, ümumilikdə dövlətin sülutularının möhkəm olması, ilk növbədə, iqtisadi inkişaf proseslərinin səviyyəsindən və çevikliyindən asılıdır. Sabitlik və iqtisadi inkişafın olmadıqı şəraitdə demokratiya və vətəndaş cəmiyyəti bərədə hər hansı bir söhbət gedə bilməz. Iqtisadiyyat ələ bir bünövrədir ki, istənilən tərəqqi və sabitlik onun üzərində bərqərar olur. Iqtisadi inkişaf cəmiyyətin tədricən demokratikləşməsi üçün başlıca zəmindir. İstənilən dəyişikliklərin demokratikliyini bəşər tarixi həmişə iqtisadi planlaşdırmada və iqtisadiyyatın təşkilil üsullarında dəyişikliklər əsasında qiymətləndirmişdir.

Başqa sözlə, demokratiya və iqtisadiyyat birgə inkişaf etməlidir. Onlardan hər hansı birinin azacıq ləngiməsi, istər-istəməz, qeyri-sabitliyə və balansın pozulmasına gətirib çıxarır. Prezident İlham Əliyevin sözləri ilə desək, “iqtisadi artım və cəmiyyətin demokratikləşməsi siyasətimizin əsas elementləridir və biri digərsiz mümkün ola bilməz. Iqtisadi cəhətdən güclü ola bilsənsən, amma demokratiya yoxdursa, şəffafliq yoxdursa, insan hüquqları qorunmursa, uğur qazana bilməzsən”.

Iqtisadi islahatlarda maliyyə nəzarətinin yeri və əhəmiyyəti

Azərbaycanda iqtisadi inkişafı səciyyələndirən xüsusiyyətlərdən biri də dövlət başçısının gündəlik diqqət və qayğısı sayəsində idarəetmə sistemində ardıcıl struktur islahatlarının aparılması və makroiqtisadi sabitliyin əldə olunmasıdır. Belə bir şəraitdə iqtisadi təhlükəsizliyin təmin edilməsi və mövcud imkanlardan daha səmərəli istifadə olunması, idarəetmə nəzarət amilinin təkmilləşdirilməsi və gücləndirilməsi mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu onunla əlaqədardır ki, demokratiyanın inkişafı, əhalinin hüquqi müdafiəsinin artırılması şəraitində hər bir ölkədə maliyyə resurslarından istifadənin şəffafliqini təmin etmək iqtidanda olan səmərəli maliyyə nəzarəti sistemi iqtisadi demokratiyanın mühüm ünsürlərindən birinə çevrilir. Digər tərəfdən, bazar münasibətlərinin inkişafı, bazar iqtisadiyyatına xas olan strukturların (sahəmdar cəmiyyətləri, kommersiya bankları, fond və maliyyə birjaları, investisiya təsisatları və s.) meydana gəlməsi maliyyə nəzarəti sistemini köklü surətdə yenidən qurulmasını tələb edir. Məhz nəzarətin “məhsulu” olan şəffaf informasiya iqtisadiyyatın idarə olunmasında və səmərəli qərarların qəbul edilməsində, dövlətin, sahibkarların və əhalinin mənafeələrini qorunmasında mühüm rol oynayır.

Qabaqçıl dünya təcrübəsi göstərir ki,

maliyyə nəzarəti, bir tərəfdən, iqtisadi subyektlin yoxlanılan hesabatlardna mövcud olan nöqsanları və normativ-hüquqi aktlardan kənarlaşmaları vaxtında üzə çıxarmaq yolu ilə təsərrüfat subyekti sahiblərinin müdafiəsini və həmin obyektə maliyyə maraqların olan bütün qrupların (o cümlədən səhmdarların, əmanətçilərin, investitorların və s.) hüquqlarının qorunmasını təmin edir, digər tərəfdən də sahibkarlıq subyektlərdə mövcud olan daxili nəzarəti təhlil etməklə, işlərin yaxşılaşdırılmasına əsas yadır, məsləhət-konsaltinq xidmətləri göstərmək yolu ilə sahibkarlıq subyektlinin və onun əməkdaşlarının fəaliyyətini səmərəliliyini yüksəltmək üçün onları zəruri təklif və tövsiyələrə təmin edir.

Məhz mükəmməl maliyyə nəzarətinin mövcudluğu: əvvəla, idarəetmədə optimal qərarların qəbul edilməsi və normal fəaliyyətin təmin olunmasına əsas verən informasiya bazasının formalaşması (informasiya funksiyası); ikincisi, mövcud niqəsan və çatışmazlıqların üzə çıxarılması ilə yanaşı, onların gələcəkdə təkrarlanmamasına zəmin yaradılması (profilaktik funksiya); üçüncüsü, təsərrüfat subyektlərinə bütün ehtiyat və vəsaitlərdən səmərəli və məqsədyönlü istifadə edilməsi istiqamətində öhdəliklərə əməl edilməsi (səfərbəredici funksiya) və nəhayət, dördüncüsü, məsul şəxslərə qanunvericiliyin tələblərinə ciddi əməl etmək və öz öhdəliklərinin dəqiq yerinə yetirmək üzrə tələblərin aşılmasını (tərbivəvi funksiya) məqsədlərinə xidmət edir.

Bu məqamları nəzərdə tutaraq, cənab Prezident xüsusi vurğulamışdır ki: “Bizim bütün maliyyə sistemimiz şəffaf olmalıdır. Bütün biznes strukturları şəffaf olmalıdır. Biznes strukturları başa düşməlidirlər ki, əgər onlar dünya iqtisadiyyatına inteqrasiya etmək istəyirlərsə, öz biznesini böyütmək və xarici bazarlara çıxmaq istəyirlərsə, mən görürəm ki, bu var, - onlar mütləq və mütləq dünya praktikasını təbiiq etməlidirlər. Onlar beynəlxalq audite məruz qalmalıdır, bütün mühasibat sistemini müasir səviyyəyə qaldırmalıdır”.

Ölkəmizin sürətli iqtisadi inkişafı və dünya təsərrüfat sisteminə inteqrasiyası beynəlxalq mühasibat uçotu standartlarının və beynəlxalq audit standartlarının təbiiqini zəruri etmişdir. Artıq bu istiqamətdə də uğurlu nəticələr mövcuddur. Beynəlxalq standartların təsərrüfat subyektlərində təbiiq üçün vergi qanunvericiliyində də bəzi əlavə və dəyişikliklər edilmişdir. Ölkə rəhbərliyinin şəffafliqı dair tələb və tapşırıqları ciddi şəkildə nəzərə alınmaqla, gələcəkdə beynəlxalq standartların daha geniş miqyasda təbiiq üçün işlərin sürətləndirilməsi vacibdir.

Son illərdə bir çox dövlət qurumları, o cümlədən Mərkəzi Bank, Dövlət Neft Fondu, Dövlət Neft Şirkəti öz fəaliyyətlərini yüksək şəffafliq səviyyəsində qurmağa nail olmuşdur. Məsələn, Dövlət Neft Fondunun hesabat sistemində şəffafliqin təmin edilməsi məqsədilə, ilk növbədə, Neft Fondunun fəaliyyəti bərədə illik hesabatlar mətbuatda müəmmədilə olaraq dərc edilir, Neft Fondunun internet sahifəsində yerləşdirilir, dövlət fəaliyyəti ilə bağlı ictimaiyyətdə geniş məlumatların çatdırılması məqsədilə, fəaliyyət rəportları təşkil edilir və s. Məhz görülmə ki, kimi işlərin nəticəsində, Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondu dövlət xidmətində şəffafliqin və məsuliyyətin artırılması üzrə “BMT-nin Dövlət qulluğu mükafatı”na layiq görülmüşdür. Həm də Neft Fondu Şərqi Avropa və MDB ölkələrində “BMT-nin Dövlət qulluğu mükafatı”na layiq görülmə ilk dövlət qurumudur.

Hazırda Neft Fondunun təmsilində Azərbaycan şəffafliqin təmin edilməsi baxımından digər dövlətlərə öz təcrübəsini bölüşməyə qadir olan bir ölkəyə çevrilmişdir.

Sosial-iqtisadi həyat və şəffafliq

Azərbaycanda iqtisadi inkişaf modelini səciyyələndirən xüsusiyyətlərdən biri də idarəetmə sistemində və bütövlükdə iqtisadi-sosial həyatda şəffafliq amilinə xüsusi önəm verilmişdir. Çox səciyyəvidir ki, şəffafliq və korrupsiyaya qarşı mübarizə Azərbaycan Respublikasının dövlət quruculuğu siyasətində daim diqqət mərkəzində saxlanılan məsələlərdən biri olmuş, bu istiqamətdə bir sıra mühüm normativ-hüquqi aktlar qəbul edilmişdir.

Müasir mərhələdə Azərbaycan Prezidentini cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında cəmiyyət həyatının bütün sahələrində həyata keçirilən məqsədyönlü işlər ölkəmizdə nəzarət sistemini də təkmilləşdirməyi, onun tam qüvvə ilə fəaliyyət göstərməsinə nail olmağı, başlıcası isə ələ bir sistem qurulmasını tələb edir ki, bu sistem daha çox maliyyə şəffafliqini təmin etməyə, iqtisadi demokratiyanın hüddurlarını genişləndirməyə və iqtisadi inkişafın perspektivlərini aşkarlamağa yönəlsin.

2006-cı ilin dekabr ayında — korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Dövlət Proqramının icra müddəti başa çatanaqəd ölkədə əhəmiyyətli qanunlar qəbul edilmiş, korrupsiyaya qarşı mübarizə aparən ixtisaslaşmış təsisatlar fəaliyyətə başlamış, dövlət orqanlarında islahatlar aparılmış, vətəndaş cəmiyyətinin üzvləri ilə səmərəli əməkdaşlıq qurulmuşdur; Azərbaycan Respublikası korrupsiyaya qarşı mübarizə ilə bağlı bütün beynəlxalq sənədlərə qoşulmuşdur. Iqtisadi və sosial sahədə, əhalinin həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılması, əmək haqlarının artırılması və sosial rifahın gücləndirilməsi sahəsində əsaslı nailiyyətlər əldə edilmişdir; iqtisadiyyat yüksək sürətlə inkişaf etməkdə davam etmiş, ümumi daxili məhsulun artımına görə Azərbaycan dünyada lider dövlət olmuşdur; maliyyə intizamının möhkəmlənməsi və aparılan iqtisadi islahatlar nəticəsində dövlət büdcəsi əsas-

lı surətdə artmışdır. Həmçinin, beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən dəyərləndirmələr aparılmış, həyata keçirilən tədbirlər və əldə edilmiş nəticələr müsbət qiymətləndirilmişdir.

Belə bir sual yarana bilər ki, şəffafliqın artırılması zərurəti nədən irəli gəlir?

Beynəlxalq təcrübə göstərir ki, şəffafliq yüksək olan maliyyə sisteminin səmərəliliyi şəffaf olmayan sistemdən qat-qat yüksək olur, iqtisadiyyatın idarə olunmasında səmərəli q

AMEA-nın İnsan Hüquqları İnstitutunda Beynəlxalq Konfrans

AMEA-nın İnsan Hüquqları İnstitutunda "NATO-nun yeni strateji konsepsiyası və Cənubi Qafqazda təhlükəsizlik çağırışları" mövzusunda Beynəlxalq Konfrans keçirilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyasının İnsan Hüquqları üzrə Elmi-Tədqiqat İnstitutu, Azərbaycan Hüquqşünasları Konfederasiyası, Avrsiya Hüquqşünasları Assosiasiyası və Rumıniyanın Azərbaycan Respublikasındakı Səfirliyinin dəstəyi ilə keçirilən tədbiri giriş sözü ilə İnsan Hüquqları İnstitutunun direktoru, Milli Məclisin deputatı Ayten Mustafayeva, Azərbaycan Hüquqşünasları Konfederasiyasının sədri, Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu Komitəsinin sədri Əli Hüseynli və Rumıniyanın Azərbaycan Respublikasındakı səfiri Daniell Kristian Çiobanu açmışlar. Onlar Azərbaycanın beynəlxalq təşkilatlara gətirdikləri genişlənməkdə olan iqtisadiyyatından söz açmış, Azərbaycan-NATO əlaqələrinin əhəmiyyətindən, Cənubi Qafqaz geostратiyası və Cənubi Qafqazda gəostратiyası barədə yerləşən dövlətlərin təhlükəsizlik problemlərindən və bu regionun Şimali Atlantika təşkilatı üçün oynadığı roldan bəhs etmişlər. Qeyd edilmişdir ki, Azərbaycan NATO ilə əlaqələri yüksək qiymətləndirir və bu, xüsusilə, təşkilatın Çıkaqo sammitindən sonra yeni imkanların yaranması baxımından daha da prioritet istiqamət təşkil edir.

İnsan Hüquqları İnstitutunun şöbə müdiri professor Əfsər Sadıqovun moderatorluq etdiyi "NA-

TO-nun Azərbaycanla partnyorluğu: geniş əməkdaşlıq çərçivəsi" adlanan ilk sessiyada Milli Məclisin deputatı, Azərbaycanın NATO Parlament Assambleyasında nümayəndə heyətinin üzvü, Azərbaycan Hüquqşünasları Konfederasiyası İdarə Heyətinin üzvü Qüdrət Həsənzadə bildirmişdir ki, hazırda qloballaşma ilə əlaqədar olaraq təhlükəsizlik sektorunda islahatlar aparılması böyük əhəmiyyət kəsb edir. NATO-nun Cənubi Qafqaz üzrə nümayəndəsi Villiam Lahue NATO ilə Azərbaycanın bu günkü əməkdaşlığından və gələcək perspektivlərdən söz açmışdır. Ə.Sadıqov öz məruzəsində diqqəti regional enerji təhlükəsizliyinin beynəlxalq hüquqi problemlərinə cəlb edərək, regionun əksər dövlətlərinin Dünya Ticarət Təşkilatına üzv olmasının enerji təhlükəsizliyi sferasında əməkdaşlığın ümumi hüquqi bazasının formalaşdırılmasında mühüm rol oynaya biləcəyini vurğulamışdır.

"Cənubi Qafqazda təhlükəsizlik çağırışlarının yaranması" sessiyasında BDU-nun Qafqaz xalqları tarixi kafedrasının müdiri, tarix elmləri doktoru, professor İradə Hüseynova "Qafqazda regional təhlükəsizlik məsələsinə dair" mövzusunda məruzə etmişdir. Onun sözlərinə görə, XX əsrin sonlarında - XXI əsrin əvvəllərində Qafqaz regionunun geostратiyası əhəmiyyəti xeyli yüksəlmiş və bu region təkcə Rusiya, İran və Türkiyə kimi yaxın qonşuların deyil, habelə Avropa Birliyi, ABŞ, NATO və digər qeyri-regional aktörün maraq dairəsinə daxil ol-

muşdur. Sessiyada Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçiliyi Akademiyasının nümayəndəsi Elşad Mirbəşiroğlu "NATO-nun Cənubi Qafqaz dövlətləri ilə əməkdaşlığının optimallaşdırma istiqamətləri", AR DİN Polis Akademiyasının polkovnik-leytenantı Vasif Nəcəfov "NATO-nun yeni strateji konsepsiyası: Cənubi Qafqazda terrorizmlə mübarizənin təmin olunması", İnsan Hüquqları İnstitutunun əməkdaşı Vaqif Dadaşzadə "Cənubi Qafqazda ekoloji təhlükəsizlik sahəsində NATO-Azərbaycan əməkdaşlığı" mövzularında çıxışlar etmişlər.

Müzakirələr zamanı NATO ilə Azərbaycan arasında əməkdaşlığın bir sıra aspektləri ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparılmış, iştirakçılar müzakirə olunan məsələ ilə bağlı təklif və mülahizələrini bildirmişlər.

Konfransın sonunda İnsan Hüquqları İnstitutunun direktoru A.Mustafayeva Azərbaycanın hazırda NATO ilə sıx əməkdaşlıq etdiyini, regional təhlükəsizliyin dəstəklənməsi üçün tərəfdaşlıq potensialının və şərtlərinin yaradılması istiqamətində aktiv və məhsuldar fəaliyyət göstərdiyini vurğulamışdır.

Tədbirdə Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatları, nazirlik və komitələrin nümayəndələri, beynəlxalq təşkilatların təmsilçiləri, alimlər və kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələri iştirak etmişlər.

Samir ZEYNALOV, "Respublika".

"İnformasiya əldə etmək hüququ və açıq cəmiyyət" mövzusunda konfrans keçirilmişdir

Bakı, 19 dekabr (AzərTAc). Dekabrın 19-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinə Dövlət Dəstəyi Fondunun (KİVDF) təşkilatçılığı ilə "İnformasiya əldə etmək hüququ və açıq cəmiyyət" mövzusunda konfrans keçirilmişdir.

Tədbirdə çıxış edən KİVDF-nin icraçı direktoru Vüqar Səfərov bildirmişdir ki, rəhbərlik etdiyi qurumun 19 fəaliyyət istiqaməti vardır ki, bunun da üç istiqaməti ancaq insan hüquqlarının müdafiəsi və informasiya almaq hüququ ilə bağlıdır. İstər insan hüquqları ilə bağlı maarifləndirmə, istərsə də informasiya əldə etmək istiqamətində ardıcıl iş aparılır. Ölkənin müxtəlif regionlarında bununla bağlı ildə bir neçə dəfə tədbirlər təşkil olunur.

İnsan hüquqları üzrə müvəkkil (Ombudsman) Elmira Süleymanova bildirmişdir ki, informasiya əldə etmək məsələsi çox önəmlidir. O demişdir ki, 2010-cu ildə qanunvericiliyə edilən dəyişikliklərdən sonra Ombudsman dövlət qurumlarından informasiya əldə edilməsinə nəzarəti həyata keçirir. E.Süleymanova hazırda informasiya ombudsmanı təsisatının yaradılması ilə bağlı Avropa təcrübəsi mövcuddur. Avropada bu qurum ya ombudsman təsisatlarında bir şöbə, ya da ayrıca bir təşkilat kimi yaradılır. Biz yəqin bir təsisatçı ki, ölkənin 58 rayonunun hər birində maarifləndirmə işləri aparılır. Bu zaman insan hüquqları və informasiya ombudsmanı kimi vəzifələrimizi əsas götürürük.

Mətbuat Şurasının sədri Əflatun Amaşov çıxışında informasiya əldə edilməsinin hər bir ölkədə söz azadlığının əsasını təşkil etdiyini bildirmişdir. Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 50-ci maddəsində hər kəsin azad informasiya əldə etmək hüququ əksini tapmışdır. "İnformasiya əldə etmək haqqında" Qanuna görə, açıq və qapalı informasiyalar vardır. Qa-

palı informasiyalar gizli və məxfi informasiyalara bölünür. KİV-in sorğusuna cavab olaraq təşkilatlar informasiyanı bir həftə ərzində, təcilidirsə 24 saat, insan sağlamlığı ilə bağlıdırsa 48 saat ərzində açıqlamalıdır. Əgər informasiya alanın hüquqları pozulursa, Cinayət Məcəlləsinə görə KİV-ə informasiya verməkdən imtina edənə 100 manatdan 500 manatadək cərimə və bir il işlah işləri ilə cəzalandırıla bilər. Əgər bu, vəzifəli şəxsdirsə, həmin şəxs iki il işlah işləri və bir il azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edilə bilər.

Rəbətə və informasiya texnologiyaları nazirinin müavini Elmira Vəlizadə "İnformasiya-kommunikasiya texnologiyaları ili" çərçivəsində görülmüş işlərdən, dövlətin bu sahəyə diqqət və qayğısından danışmışdır.

Nazir müavini demişdir ki, vətəndaşlara elektron xidmətlər vahid bir portal - elektron hökumət portalı üzərindən təklif edilir. Hələlik bu proses mərkəzi icra orqanları səviyyəsində həyata keçirilir. Yerli icra orqanları səviyyəsində də elektron xidmətlərin tətbiqi planlaşdırılır.

Milli Məclisin deputatı Fazil Mustafayev beynəlxalq ekspertlərin Cənubi Qafqaz ölkələri arasında Gürcüstan və Qərbi Qafqazda informasiya əldə etmək imkanlarının daha yüksək dəyərləndirdiklərini bildirmişdir. O vurğulamışdır ki, "Asan xidmət" in yaranması ilə Azərbaycan cəmiyyətində böyük düşüncə dəyişikliyi oldu. Vətəndaş inandığı ki, 15 dəqiqə ərzində müraciətə cavab ala bilər.

Konfrans müzakirələrlə davam etmişdir. ■

İnsan hüquq və azadlıqlarına etibarlı təminat mexanizmi

Bəşər cəmiyyətinin mövcudluq salınması zaman-zaman minlərlə, milyonların arasından seçilmiş fenomenal şəxsiyyət və liderlərin ictimai-siyasi proseslərə hədsiz təsirini, bəzən həttə cəryan edən hadisələrin məcrasını başqa səmtə yönəltmək qüdrətini özündə tam parlaqlıqla və təcəssüm etdirir. Belə liderlərin xalqın əsrlər boyu formalaşdıraraq ümumbəşəri dəyərlərə çatdırmaq siyasəti dünyagörüşü və mental dəyərləri əsasında özlərinin mükməməl dövlətçilik konsepsiyasını yaradır, bəliyyə, pozitiv rəqərsə siyasəti varilik əsənləri formalaşdırılır.

XX əsrin sonlarına yaxın dövlət müstəqilliyini əldə etmiş Azərbaycan xalqı da məhz ulu öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında özünəməxsus bir sıra faciələri aradan qaldırmış, milli varlıq və ictimaiyyətini, özünüdərkini ali təzahür forması olan müstəqil dövlət ideyasını uğurla gerçəkləşdirmişdir. Məhz ona görə də bu Böyük İnsan təkcə öz ömrünün, bir insan həyatının deyil, həm də bütün bir xalqın tarixinin yüksək zirvəsində özünə əbədi yer qazanmış xariqələdə şəxsiyyətdir. Ulu öndərin məna və şərfəli ömrü yolunun hər bir parlaq səhifəsi xalqımızın yaxın tarixi keçmişini əyirilməz vəhdət təşkil edir. Azərbaycanın son 40 illik tarixinin bütün mərhələlərində bu fenomenal şəxsiyyətin böyük izləri qabarıq duyulur.

Böyük stratejin milli mənafeələri əsas tutmaqla müəyyənləşdirdiyi müdərəqli inkişaf strategiyası ötan illərdə müstəqil Azərbaycanın ictimai həyatın bütün sahələrində əldə etdiyi möhtəşəm nailiyyətlərə zəmin yaratmış, onu regionun qüdrətli, sayılıb-seçilən dövlətinə çevirmişdir. Yeni minilliyin başlanğıcında formalaşan mürəkkəb və ziddiyyətli dünya nizamı ümummilli lider Heydər Əliyevin böyük məharətlə əsaslandırdığı bu strategiyanın alternativsizliyini bir daha sübuta yetirir. Bu strategiya Azərbaycanda milli dövlətçiliyin siyasəti, dini və etnik tolerantlığı imperativ kimi qəbul edən müasir modelini, dünyanın mövcud reallıqlarına nəzərən formalaşmış demokratik idarəetmə fəlsəfəsini, milli-mənavi dəyərlərin qorunmasını, cəmiyyətin bütün potensialının milli maraqlar naminə səfərbər edilməsini, ictimai-siyasi sabitlik amilinə istinad edən yeni iqtisadi inkişaf modelini, bir sözlə, qanunun aliliyini və hakimiyyətlə xalq arasında möhkəm vəhdət yaradılmasının fundamental əsaslarını özündə təcəssüm etdirir.

Respublikamızın ötan 20 ildə demokratik inkişaf, hüquqi dövlət və vətəndaş cəmiyyəti quruculuğu sahəsində qazandıqı böyük nailiyyətlər də məhz ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən formalaşdırılmış möhkəm təmələ əsaslanır. Ötan dövrdə bütün sahələrdə dinamik inkişaf yolu keçmiş Azərbaycan iqtisadi sahədə keçid dövrünü geridə qoyaraq modernləşmə mərhələsinə qədəm qoymuş, keyfiyyətcə yeni mərhələdə cəmiyyətin normal inkişaf əhəngini təmin edən çoxşaxəli siyasəti və hüquqi islahatları inamlı gerçəkləşdirmişdir. Ən əsası, bu müddətdə xalqın qanı, canı bahasına əldə olunmuş dövlət müstəqilliyi qorunub saxlanaraq möhkəmləndirilmişdir. Azərbaycan xaos və anarxiyadan davamlı inkişafa doğru böyük yol qət etmişdir. Böyük stratejin Azərbaycan xalqı və dövləti

qarşısında ən böyük xidməti isə Azərbaycanda hüquqi, dünyəvi, demokratik dövlət quruculuğu prosesinin ictimai şüurda qaçılmaz proses və milli inkişafın strateji xətti kimi qəbul olunmasıdır.

1993-cü ilin iyun ayında ölkədə ciddi siyasəti böhranın, hərə-mərcəliyin, xaos və anarxiyanın hökm sürdüyü bir şəraitdə xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyət sükkanı arxasına keçmiş ulu öndər Heydər Əliyev cəmiyyətdə demokratiyaya münasibətdə formalaşmış yanlış təsəvvürləri dəyişmək üçün, ilk növbədə, xalqla əl-ələ verərək ictimai-siyasi böhranı aradan qaldırmış, cəmiyyətdə yeni mübariz əhval-ruhiyyə yaratmağa nail olmuş, milli birlik yolu ilə dövləti parçalanmadan xilas etmişdir. Xalqın milli-mənavi sərətinə çevrilmiş bu milli birlik sayəsində hazırda respublikamızda demokratik dəyərlər qanunların və milli dəyərlərin tənzimlədiyi sərəhdərdən kənara çıxmır və dialektik inkişafa uyğun olaraq ictimai şüur tərəfindən tam şəkildə mənimsənilir.

Ümummilli liderin rəhbərliyi altında hazırlanan və 1995-ci il noyabrın 12-də ümumxalq səsverməsi yolu ilə qəbul olunan müstəqil Azərbaycan Respublikasının ilk Konstitusiyası ölkənin gələcək inkişaf prioritetlərini müəyyənləşdirməklə yanaşı, insan hüquq və azadlıqlarının təminatını dövlətin ali məqsədi kimi ön plana çıxarmışdır. 158 maddədən ibarət Konstitusiyanın 48 maddəsinin sırf insan və vətəndaş hüquq və azadlıqların özündə əks etdirməsi ulu öndər Heydər Əliyevin demokratik dəyərlərə sadiqliyini bir daha təcəssüm etdirir. Azərbaycan Respublikasının ilk milli Konstitusiyasında BMT-nin 1948-ci il 10 dekabr tarixli "İnsan hüquqları haqqında Ümumi Bəyannamə" sində və digər beynəlxalq müqavilələrdə nəzərdə tutulmuş insan hüquq və azadlıqları tam, əhatəli şəkildə təsbit olunmuşdur.

1995-2003-cü illərdə Azərbaycan ulu öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında demokratik dəyərlərin mənimsənilməsi, sivil Qərb dəyərlərinə inteqrasiya, vətəndaş cəmiyyəti və hüquqi dövlət quruculuğu sahəsində mühüm uğurlara nail olmuşdur. Ümummilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycan rəhbərliyi dövründə həyata keçirilən müdərəqli islahatların başlıca qayəsini məhkəmə-hüquq sisteminin, prokurorluq, polis, ədliyyə orqanlarının fəaliyyətinin müasirləşdirilməsi, bu kontekstdə insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının maksimum müdafiəsi üçün çevik mexanizmlərin yaradılması, qanunların aliliyinin təmin olunması məsələləri təşkil etmişdir. Ötan müddətdə insan hüquqları üzrə bir sıra mühüm konvensiyalara, sazişlərə qoşulan, Avropa Şurasının təməhüqqü üzvünə çevrilən Azərbaycan Konstitusiyası Məhkəməsinin fəaliyyətə başlaması, İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkil İnstitutunun yaradılması, söz, mətbuat, fikir, vicdan azadlıqlarının, çoxpartiyalı sistemin, şəffaf və azad seçki qanunvericiliyinin təmin edilməsi və s. demokratik inkişaf yolunda qazandıqımız mühüm nailiyyətlərdəndir.

Azərbaycanda yeni icmaı quruluşun tələblərinə cavab verən müasir məhkəmə hakimiyyətinin formalaşdırılması ulu öndər Heydər Əliyevin respublikada qanunun aliliyinin təmini baxımından xalq qarşısındakı ən böyük xidmətlərdən biri kimi vurğulanmalı-

dır. Aparılan məhkəmə-hüquq islahatı nəticəsində keçmiş sovetlər birliyindən miras qalmış ölkənin hüquq sistemi demokratik prinsiplər əsasında tamamilə yenidən qurulmuş, birinci instansiya, apelyasiya və kassasiya instansiyalarından ibarət yeni üçpilləli müstəqil məhkəmə sistemi yaradılmışdır. 2000-ci ildən ölkədə hakim seçkisinin test və müsabiqə əsasında aparılması, bununla bağlı şəffaf mexanizmlərin tətbiqi əldə olunan ciddi uğurlar sırasındadır.

Azərbaycan xalqının milli ideyası sabit və statik xarakterli olmayıb, zamanla inkişaf edir, yeniləşir, fərqli hədəf və məqsədləri özündə birləşdirir. Hələ 90-cı illərin əvvəlində ulu öndər Heydər Əliyev obyektiv ictimai-siyasi proseslərə əlaqədar Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin qorunub saxlanılması və möhkəmləndirilməsi, habelə yeni ictimai-iqtisadi formasiya üçün zəruri iqtisadi, siyasi, hüquqi islahatların həyata keçirilməsini milli ideya səviyyəsinə yüksəltmişdir. Lakin son illər Azərbaycanın ciddi makroiqtisadi nailiyyətlər əldə edərək bütün sahələrdə sürətlə modernləşməsi, milli maraq və mənafeəni qətiyyətlə müdafiə etməsi fonunda perspektiv üçün qarşıya qoyulan milli ideya da məhəyyətə dəyişmişdir. 2012-ci il dekabrın 29-da "Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış İnkişaf Konsepsiyası" nı imzalayan dövlət başçısı 2020-ci ilədək Azərbaycan inkişaf etmiş ölkələr sırasına yüksəlməsini qarşıda ciddi hədəflərdən biri kimi müəyyənləşdirmişdir. Konsepsiyada məhkəmə-hüquq islahatlarının davam etdirilməsi, insan hüquq və azadlıqlarının təkmilləşdirilməsi ilə bağlı bir sıra strateji məsələlər əksini tapmışdır.

Keyfiyyətcə yeni mərhələdə, eyni zamanda, Azərbaycanın modernləşməsi mərhələsi uğurla başa çatdırılmışdır. Şübhəsiz, modernləşmə kosmetik deyil, keyfiyyətcə təkmilləşdirməni, demokratik dəyərlərin geniş tətbiqini, insan hüquqlarının təminatı ilə bağlı mükəmməl mexanizmlərin formalaşdırılmasını nəzərdə tutur. Təsədüfi deyildir ki, 2013-cü il 9 oktyabrda xalqın dəstəyi ilə növbəti 5 il müddətinə prezident seçilmiş cənab İlham Əliyev andiçmə mərasimində ölkədə məhkəmə-hüquq islahatlarının bundan sonra da davam etdiriləcəyini bəyan etmişdir. Söhbət siyasəti və hüquqi liberallaşmaya, vətəndaş cəmiyyəti təsisatlarının inkişafına xidmət edən islahatların sürətləndirilməsi zərurətindən gedir. Bu mənada, yüksək sosial-iqtisadi inkişafı yanaşı, demokratikləşmə prosesinin sürətləndirilməsi, vətəndaş cəmiyyəti quruculuğu prosesinin başa çatdırılması, hüquqi dövlətin, sözün həqiqi mənasında, bərqərar olması müasir Azərbaycan milli ideyasının tərkib hissələri kimi nəzərdən keçirilir.

Ümumiyyətlə, 2003-cü ildən Azərbaycanda həyata keçirilən məhkəmə-hüquq islahatlarının insan və vətəndaş amilinin yüksəlişinə xidmət etdiyini xüsusi vurğulamağa ehtiyac yoxdur. Prezident İlham Əliyevin 2011-ci il 27 dekabr tarixli "Azərbaycan Respublikasında İnsan Hüquqları sahəsində Milli Fəaliyyət Proqramı", 23 may 2011-ci il tarixli "Dövlət orqanlarının elektron xidmətlər göstərməsinin təşkil sahəsində bəzi tədbirlər haqqında", 27 dekabr 2011-ci il tarixli, 5 sentyabr 2012-ci il tarixli "Açıq Hökumətin təşviqi dair 2012-2015-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planı"nın və "Korrupsiyaya qarşı mübarizəyə

dair" 2012-2015-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planı insan hüquq və azadlıqlarının təmini, demokratik və açıq cəmiyyətin qurulması baxımından yeni imkanlar açmışdır.

Ölkəmizdə aparılan məhkəmə-hüquq islahatlarına yeni nəfəs verən və əhəmiyyətli sayıla biləcək hadisələrdən biri də 27 dekabr 2011-ci il tarixdə Azərbaycan Respublikasında insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsinin səmərəliliyini artırmaq sahəsində Milli Fəaliyyət Proqramının təsdiq edilməsi haqqında sərəncamın imzalanması olmuşdur. Sərəncam dövrün tələbləri, məhkəmə-hüquq islahatlarının sürətli və keyfiyyətli həyata keçirilməsi, insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsinin səmərəliliyinin artırılması, cəmiyyətdə hüquq mədəniyyətinin inkişaf etdirilməsi, həmçinin normativ-hüquqi bazanın və hüquq müdafiə sisteminin təkmilləşdirilməsi baxımından müstəsna əhəmiyyət daşıyır. Sərəncamda diqqətli cəlb edən məqamlar əsas etibarilə insan hüquqlarının müdafiəsinin tənzimləyən beynəlxalq sənədlərin müddəalarını Azərbaycan Respublikasının məhkəmələri tərəfindən tətbiqi üzrə araşdırma və tədqiqatların aparılması, xüsusilə, İnsan Hüquqlarına dair Avropa Konvensiyasının məhkəmə aparatı işçiləri tərəfindən öyrənilməsinin təmini, dolayısı ilə məhkəmə qərarlarının vaxtında və dəqiq icrasını təmin etmək məqsədi ilə icra tədbirlərinin səmərəliliyinin artırılması olmasının zəruriliyi ilə bağlıdır.

Şübhəsiz, məhkəmə hakimiyyətinin nüfuzlu və müstəqil təsisat kimi təşəkkül tapması bu hakimiyyəti realizə edən hakimlərin peşəkərligi, onların mənavi keyfiyyətləri ilə bilavasitə bağlıdır. Bununla əlaqədar vətəndaşların haqlı narazılığına səbəb olan qanun pozuntularının aradan qaldırılması, məhkəmə hakimiyyətinin hazırlıqlı və mənavi cəhətdən saf hakimlərlə komplektləşdirilməsi üzrə ardıcıl tədbirlər son illərdə uğurla davam etdirilmiş, bütün məhkəmələrin tərkibi təzələnməmişdir. Həmçinin, hakimiyyəti namizədlərin ən şəffaf üsullarla seçilməsi qaydaları müəyyən edilmişdir. Çoxsaylı imtahan və müsahibələrdən, namizədlərin hakim vəzifələrinə hazırlanmaları üçün uzunmüddətli kurs və təcrübədən ibarət olan bu seçim proseduru müstəqil qurum – tərkibi əsasən hakimlərdən ibarət olan Hakimlərin Seçki Komitəsi tərəfindən həyata keçirilir.

Son illər həyata keçirilən tədbirlər hakim vəzifəsinə seçkilərin tamamilə azad, obyektiv və ədalətli keçirilməsinə, bu məsul vəzifəyə ən layiqli insanların seçilməsinə xidmət etmişdir. Hakimiyyəti namizədlərin seçilməsi kimi mühüm vəzifəni yerinə yetirən Hakimlərin Seçki Komitəsinin məqsədyönlü fəaliyyətinin nəticəsi kimi 2007-ci ildən 307 nəfər hakimiyyəti namizəd ən şəffaf və müdərəqli üsulla seçilərkə hakim vəzifələrinə təyin olunmuşlar. Bundan başqa, bir çox hakimlərin müddətsiz – son yaş həddinədək təyinatı məhkəmə hakimiyyətinin müstəqilliyinin təmini istiqamətində mühüm addımlardan biridir.

Peşəkər hakim korpusunun formalaşdırılmasında tətbiq olunan şəffaf və obyektiv metodlar bir sıra beynəlxalq qurumlarda olduğu kimi Avropa Şurası Ədalət Mühakiməsinin Səmərəliliyi üzrə Komissiyası tərəfindən də yüksək qiymətləndirilmişdir. Qurum ölkəmizdə hakimiyyəti namizədlərin seçim prose-

sinə maraq göstərərək nüfuzlu ekspertlər qrupu yaratmış və qrup üzvləri ölkəmizə səfər etməklə 2011-ci ilin sentyabr ayında hakimiyyəti namizədlərin seçimi prosedurunun bilavasitə izləmişlər. Avropa Şurasının 47 üzv dövlətlərindən olan nümayəndələrin iştirakı ilə Komissiyanın 2011-ci ilin dekabr ayının 7-8-də keçirilmiş 18-ci plenar iclasında üzv dövlətlərdə ədalət mühakiməsinin səmərəliliyinin və keyfiyyətinin artırılması sahəsində görülmüş işlər müzakirə olunmuş, Azərbaycanda hakimlərin seçki proseduru yüksək dəyərləndirilmişdir.

Vətəndaş-məmur münasibətlərində yaranan mübahisələrin qısa zaman çərçivəsində çevik həllinə imkan verən inzibati-iqtisadi məhkəmələrin yaranması və 2011-ci il yanvarın 1-dən inzibati işlərə məhz yeni yaradılmış həmin məhkəmələrdə baxılması Azərbaycan məhkəmə sistemi üçün tamamilə yeni hadisədir. Bu yenilik inzibati xarakterli mübahisələrin ixtisaslaşmış birinci instansiya məhkəmələri tərəfindən tam, hərtərəfli, obyektiv araşdırılmasının, ədalətli və sırf qanuna uyğun olaraq baxılmasının təmin edilməsinə, ümumilikdə isə ədalət mühakiməsinin səmərəliliyinin artırılmasına xidmət edir.

Müasir məhkəmə sisteminin informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından ayrı təsəvvür etmək mümkün deyildir. Təsədüfi deyildir ki, son illər vətəndaşların məhkəmələrə müraciət imkanlarının sadələşdirilməsi və hüquqi xidmətlərin təkmilləşdirilməsi məqsədilə bütün məhkəmələri əhatə edən veb-səhifə yaradılmışdır. Veb-səhifənin imkanlarından istifadə etməklə ali, apelyasiya və birinci instansiya məhkəmələri, onların yurisdiksiyası, baxılan işlər və çıxarılan qərarlar, hakimlərin qəbul günləri və s. barədə ətraflı məlumat almaq, iddia ərizələri və digər məhkəmə sənədlərinin nümunələrini yükləmək, həmçinin müvafiq məhkəmələrə internet vasitəsi ilə müraciət etmək mümkündür.

Bütün bunlar məhkəmələrin fəaliyyətində şəffaflığı, qanunçuluğu daha da möhkəmləndirir. Hakimlər tərəfindən vətəndaşların qəbulunun qadağan edilməsi, məhkəmə qərarlarının dərcinin nəzərdə tutulması, məhkəmələrdə kərgəzarlıqın aparılmasının yeni, demokratik qaydalarının müəyyən olunması da bu baxımdan xüsusi vurğulanmalıdır.

Ulu öndər Heydər Əliyevin irəli sürdüyü milli ideya ötan 20 ildə xalqımızın inkişaf və tərəqqisində lokomotiv rolunu oynamış, onun firavan gələcəyi üçün uğurlu təməl hazırlamışdır. Bu mənada, müstəqil Azərbaycan qarşısında duran ümummilli məqsədləri dəqiq müəyyən edərək, onların gerçəkləşdirilməsi istiqamətində ardıcıl, sistemli fəaliyyət göstərən ölkədir. Ümumi şəkildə ifadə etsək, bu gün ölkədə Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında həyata keçirilən məhkəmə-hüquq islahatlarının ən başlıca məqsədi modernləşmə mərhələsinə də sürətlə başa vuraraq Azərbaycanı inkişaf etmiş ölkələr səviyyəsinə yüksəltmək, demokratik idealları cəmiyyətdə tam mənimsənməsinə nail olmaq, yeni düşüncəli vətəndaş yetişdirməkdir. Yeni dövrün milli idealarını çevrilən bu məqsədlərin reallığa adekvatlığı isə qətiyyənlə şübhə doğurmur.

Novruz KƏRİMOV, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hakimi.

ADINI TARİXİMİZƏ YAZMIŞ ZİYALİ

Tarix şəxsiyyətlər üzərində qurulur. Bu, tarixin danılmaz həqiqətlərindən biridir. Min illər keçsə də, tarix yaşayır və özü ilə birgə onu yaratmış, adını onun səhifələrinə pozulmaz həflərlə yazmış insanları yaşadır. Belə şəxsiyyətlər heç vaxt unudulmur, daim xatirələrdə yaşayır, xüsusi sözlərlə yad edilir, ruhuna rəhmətlər oxunur. Ona görə ki, onlar öz əməlləri ilə tarixdə qoyduqları izlərlə bərabər, onları tanıyan insanların qəlbində, yaddaşında da silinməz xatirələr qoymuş olurlar.

Mənim üçün belə insanlardan biri də yetkin həyatının bütün mərhələlərində həmişə diqqət və qayğısını hiss etdiyim, şəxsiyyətinə hörmət bəslədiyim unudulmaz müəllimim, AMEA-nın üzvü, əməkdar elm xadimi, Dövlət mükafatı laureatı, görkəmli türkoloq-alim, professor Afad Məhəmməd oğlu Qurbanovdur. O, yaşadığı dəyərləri ömrünün bütün çağlarında elmə, təhsilə, mədəniyyətə, mənəviyyətə yüksək qiymət verən ziyallığımızdan olmuşdur. Adı kənd müəllimliyindən universitet rektorluğuna qədər şərəfli pedaqoji yol keçmiş Afad Qurbanov həm də ictimai xadim kimi müstəqil Azərbaycan Parlamentinin formalaşmasında fəal iştirak etmiş, hər zaman bir ziyalı kimi öz nüfuzlu sözünü demiş, Rusiya, Türkiyə, Yunanıstan və bir sıra digər xarici ölkələrdə çıxışları zamanı xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərini ifadə etmiş, dövlətçiliyimizin mənəfiyi keşiyində durmuşdur.

Afad Qurbanov bir filoloq kimi respublikamızın hüddudlarından çox-uzaqlarda tanınan alimimizdir. O, bir çox xarici dövlətlərin elmi qurumlarının üzvü, milli və beynəlxalq akademiyanın akademiki idi. Hələ otuz il əvvəl, onun əlli illiyi münasibətilə "İstedadla zəhmətin qüdrəti" adlı məqalə yazaraq o zamankı "Sovet Ermənistanı" qəzetində dərc etdirmişdim. Aradan otuz il keçəndən sonra böyük alimin bu müddətdə yazıb-yaratdıqlarına nəzər yetirdikdə, gördüyü böyük elmi-təşkilatçılıq işləri yada saldıqda, yetişdirdiyi alimlərlə təmasda olduqdu ürəyim fərəh və qürur hissi ilə dolur. Xatırladığım həmin məqalədə yazmışdım ki, Afad Qurbanov Azərbaycan dilinin varlığını qoruyub saxlamaq üçün böyük işlər görürdü. Afad müəllimin vaxtilə işlətdiyi belə bir fikri yada salmaq yerinə düşər: "Azərbaycan dili öz mahiyyətinə görə indi SSRİ-nin ən zəngin milli dillərindən biri sayılır. Bu dilin özünəməxsus gözəlliyi və ahenqi vardır. Azərbaycan dili, hər şeydən əvvəl, çox əvəz yaradan səslər sisteminə, zəngin və rəngarəng söz ehtiyatına, tam bəsitləşmiş qrammatik quruluşa malikdir".

Afad Qurbanovun şərəfli müəllimlik yolu 1956-cı ildən ömrünün sonuna kimi Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti ilə bağlı olmuşdur. Maraqlıdır ki, Afad Qurbanov müəllimlik peşəsinə hələ ali təhsil almamışdan əvvəl, cəmi 16 yaş olarkən başlamışdır. 1944-cü ildə orta məktəbi bitirən Afad Qurbanov 1946-cı ildə bir il Qızı Səfəq kəndində Azərbaycan dili müəllimi və məktəb direktoru işləmiş, yalnız bundan sonra Tbilisi Müəllimlər İnstitutunda ixtisas təhsil almış, 1948-1952-ci illərdə isə təhsilini Azərbaycan Pedaqoji İnstitutunda davam etdirmişdir. 1956-1959-cu illərdə isə bu institutun Azərbaycan dilçiliyi kafedrasının aspirantı olmuşdur. O, hələ aspiranturada oxuduğu dövrdə Bakı Ali Partiya Məktəbində, Xarici Dillər İnstitutunda dərslər demişdir.

1962-ci ildə müdafiə etdiyi "Səməd Vurğunun "Vaqif" pyesinin dili və üslubu" adlı namizədlik dissertasiyası ilə Afad Qurbanovun dəyərli elmi yaradıcılığı başlanır. 1968-ci ildə isə o, "Müasir Azərbaycan ədəbi dili" mövzusunda doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək filologiya elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almış, 1969-cu ildə ADPU-nun professoru olmuşdur.

Afad müəllimin ömrü yolunu göz önünə gətirdikdə daim heyranlıq hissi keçirirəm. O, həyatının hər mərhələsində addım-addım zirvələri fəth etmiş və sonda nail olduğu yüksək məqama yetişmişdir. O, institutu bitirəndə hamımızın ustadımız, böyük Azərbaycan dilçisi, professor Əbdülməzəl Demircizadə kafedra müdiri idi. Əzəl müəllim Afad Qurbanovun aspiranturada saxlanması üçün institut rəhbərlərinə belə bir təqdimat yazmışdı: "A.Qurbanov oxuduğu müddətdə istər yazmış olduğu kurs işlərində, istərsə tələbə elmi mərkəzlərindəki çıxış və məruzələrdə özünün dilçilik elminə həvəskar olduğunu göstərmişdir. O, bu sahədə işləyərse, gələcəkdə yaxşı bir mütəxəssis ola biləcəyi ümidini verməkdədir".

Doğrudan da, uzaqgörən alim, müdrik insan

Ə.Demircizadənin bəslədiyi ümidlər tezliklə özünü doğrultdu. Elmi ictimaiyyətimiz, xalqımız Afad müəllimi görkəmli alim, dəyərli ziyalı kimi tanıyıb qəbul etdi. O, sözlün haqqı mənasında, pillə-pillə ucaldı. Ucaldıqca da ildən-ilə fəaliyyət dairəsini genişləndirdi.

A.Qurbanovun dilçiliyin müxtəlif sahələrinə dair 70-dən çox kitabı, 500-dən artıq elmi-metodik məqaləsi nəşr edilmişdir.

A.Qurbanov Azərbaycanda ümumi dilçilik problemlərinə dair fundamental araşdırmalar apararaq ilk və yeganə alimlərdən biridir. Onun "Ümumi dilçilik" adlı ikicildlik dərsliyi bu sahənin mütəxəssisləri tərəfindən həm ölkəmizdə, həm də xaricdə yüksək qiymətləndirilmişdir. Bu dərsliyin əsas məzəni odur ki, ümumbəşəri məzmunu daşımasına baxmayaraq, milli ruhda və milli təfəkkür tərzində yazılmışdır. Dərslikdə verilən bölgü və təsnifatlar da yenidən işlənmiş, müəllif ümumi dilçilik problemlərinə və dünya dillərinin təsnifatına dair yeni fikirlər söyləmişdir. Xüsusən Altay dilləri ailəsi ilə bağlı fikirlər türkoloji dilçilikdə yeni və orijinaldır.

Bundan əlavə, dilçilik elminin tarixi və dövrəşdirilməsi də dərslikdə yeni forma və məzmununda verilmişdir. Afad Qurbanovun 1994-cü ildə nəşr etdirdiyi "Dünyanın dil ailələri" kitabında da alimin ümumi dilçilik məsələlərinə dair baxışları öz əksini tapmışdır.

Afad Qurbanov elminizə gətirdiyi yeniliklərdən bəhs edərkən bir faktı da xüsusi vurğulamaq lazımdır ki, Azərbaycan filologiyasında "türkoloji dilçilik" terminini ilk dəfə o işləmişdir. Yeri gəlmişkən, bu sahə alimin elmi tədqiqatlarının geniş bir istiqamətini təşkil edir.

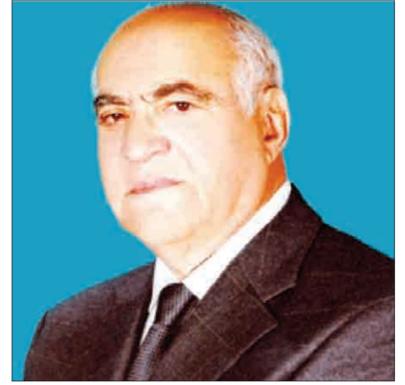
Alim 1990-cı ildən etibarən dəfələrlə Türkiyəyə səfər etmiş, orada türk dünyasının dil problemlərini, vahid türk alfabasına keçid məsələlərini, ortaq türk ədəbi dili yaratmaq ideyasını müzakirə edən nüfuzlu elmi məclislərdə çıxışlar edərək öz mövqeyini bildirmiş, həmin problemlərə dair elmi fikir və qənaətlərini formalaşdırılmasında fəal iştirak etmişdir. Bundan başqa, Afad Qurbanov türk tayfa və qəbilələrinin mənşəyi, dili, təşəkkül tarixi, onların yayılması və məskunlaşma mərhələləri kimi elmi cəhətdən böyük maraq doğuran problemləri də daim öz araşdırmalarının diqqət mərkəzində saxlamışdır. Bu tipli tədqiqatların bəhrəsi olaraq alimin "Türkoloji dilçilik" kitabı meydana gəlmişdir.

Bu kitabda dünya dilçilik elmində türkoloji dilçiliyin yeri və mövqeyi müəyyən edilmiş, dünya dilləri arasında türk dillərinin yeri məsələsinə xüsusi diqqət yetirilmiş, dilçilik tarixində türk dillərinə aid təsnifatların təhlili verilmiş, 1989-cu ildən etibarən Qərbi Azərbaycandan - öz ata-baba torpaqlarından qovulmuş soydaşlarımızın yaşadığıları ərazilərlə bağlı problemlər Afad müəllimi həm ictimai xadim, həm də tədqiqatçı-alim kimi daim düşündürmüşdür. Bu da təsadüfi deyil. Çünki onun gənclik illəri Qərbi Azərbaycanın Qızı Səfəq kəndi ilə bağlı olmuşdu. Gənclik dövründə topladığı materiallar əsasında Afad Qurbanov 2007-ci ildə "Qərbi Azərbaycanın Cücikənd yazılı abidələrinin kəşfi" və "Qərbi Azərbaycanın Cücikənd şivəsi" adlı kitablarını nəşr etdirmişdir.

Afad Qurbanovun elmi araşdırmalarının əsas istiqamətlərindən biri də müasir Azərbaycan ədəbi dilinin müxtəlif problemlərinin tədqiqi ilə bağlıdır. Bu sahə ilə bağlı tədqiqatlarını alim elmi yaradıcılığının ilk dövründən başlamışdır. Onun bu istiqamətdə uzunmüddətli elmi araşdırmalarının məhsulu olaraq "Müasir Azərbaycan dilinin grafi-kə və orfoqrafiyası" (1963), "Azərbaycan dilinin frazeologiyası" (1963), "Azərbaycan dilinin lüğət tərkibi" (1964), "Azərbaycan ədəbi və danışıq dili" (1965), "Azərbaycan lüğətçiliyinə dair" (1967), "Müasir Azərbaycan ədəbi dili" (1967) kitabları meydana gəlmişdir. Bu sırada xüsusilə önəmli yer tutan fundamental "Müasir Azərbaycan ədəbi dili" kitabı sonralar daha da təkmilləşdirilərək 1985, 2003 və 2010-cu illərdə təkrar nəşr edilmişdir.

Afad Qurbanovun elmi yaradıcılığının ən geniş bölmələrindən biri də onomastika problemlərinin araşdırılmasıdır. XX əsrin ikinci yarısı Azərbaycan dilçiliyinin inkişafında xüsusi mərhələ təşkil edir. Bu dövrdə Azərbaycan onomologiyasının müstəqil nəzəri dilçilik sahəsi kimi formalaşdırılması inkişaf etməsi bilavasitə prof. A.Qurbanovun elmi fəaliyyəti və təşkilatçılıq işinin nəticəsi ilə bağlıdır.

Onomastik vahidlərin tədqiqi ilə bağlı ardıcıl fundamental elmi tədqiqatlar məhz A.Qurbanovun yorulmaz fəaliyyəti sayəsində meydana gəlmişdir. A.Qurbanovun özünlün bu sahəyə aid onlarca məqaləsi, çoxlu kitabı işıq üzünə görmüşdür. 1988-ci ildə alimin bu sahəyə dair araşdırmalarının ən böyük uğuru sayıla biləcək "Azərbaycan dilinin onomologiyası" adlı əsəri təkcə bizim dilçiliyimiz üçün

deyil, dünya türkoloji dilçiliyi üçün də çox qiymətli-dir. Tam məsuliyyətlə deyə bilərik ki, akad. A.Qurbanovun bu əsəri ilə Azərbaycan onomastika məktəbinin əsasını qoymuşdur. Müəllif bu əsəri daha da təkmilləşdirərək 2004-cü ildə iki cildde təkrar nəşr etdirmişdir.

Azərbaycan Pedaqoji İnstitutunun rektoru işlədiyi illərdə prof. A.Qurbanov ölkəmizdə ali pedaqoji təhsilin inkişafına və yüksək ixtisaslı müəllim kadrların hazırlanmasına nail olmuşdur.

A.Qurbanovun dərin alim təfəkkürü ilə yanaşı, zəngin yaradıcılıq potensialına və yüksək təşkilatçılıq qabiliyyətinə malik ziyallığımızdan idi. O, həyatının bütün anlarını Azərbaycan dilçilik elminin inkişafına, ana dilimizin öyrənilməsinə və təbliğinə həsr etmişdi. 80 illik ömrünün 60 ildən çoxunu pedaqoji fəaliyyətə həsr etmiş Afad Qurbanov, sözlün əs mənasında, böyük müəllim idi.

Müəllim müəllim, onlarca alim yetişdirmiş Afad müəllim öz yetirmələri ilə həmişə fəxr edirdi. Afad müəllim bu gün bizimlə olmasa da, biz dəmin onun adı ilə fəxr edirik. Biz yetirmələri və davamçıları bu dünyada qalmaqda, Afad müəllimin parlaq xatirəsi də qəlbimizdə yaşayacaqdır.

Nizami XUDİYEV,
Əməkdar elm xadimi,
filologiya elmləri doktoru, professor.

AMEA-nın Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunun yaradılmasının 80 illik yubileyinə həsr olunmuş kitab kütləvi tirajla çapdan çıxmışdır

Bakı, 19 dekabr (AzərTAC). Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunun fəaliyyətinin 80 illik yubileyinə həsr edilmiş monoqrafiyasını nəfis şəkildə, kütləvi tirajla çapdan buraxmışdır. Kitabın redaktoru AMEA-nın müxbir üzvü Nizami Cəfərovdur.

Kitab ümummilli lider Heydər Əliyevin və Prezident İlham Əliyevin Milli Elmlər Akademiyasının Azərbaycan zəkəsinin, ictimai-humanitar düşüncə tərzinin fundamental mərkəzinə çevrildiyini ifadə edən müdrik fikirləri əhatə edir.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının prezidenti Akif Əlizadənin monoqrafiyaya yazdığı "On söz" də deyilir: "Bu elm ocağında xalqın şifahi və yazılı abidələrinin, zəngin klassik irsinin, müasir ədəbiyyatının və milli ədəbiyyatın inkişafı üçün tədqiq, nəşri və təbliği sahəsində tarixi əhəmiyyətli işlər görülmüşdür".

Kitabda ən qədim dövrlərdən başlayaraq bu günədək xalqımızın miflik-şifahi və yazılı ədəbiyyat nümunələrini toplayıb araşdıran, milli filoloji elmi-nəzəri düşüncəmizi ümumdünya ədəbi-bədii fikri ilə qarşılıqlı

əlaqədə tədqiqatçı cəlb edib nəşrə hazırlayan bu elm və irfan ocağının keçdiyi inkişaf yolu Azərbaycan humanitar fikrini formalaşdırmış möhtəşəm alim-tədqiqatçılar nəslinin həyat və yaradıcılığı kontekstində işıqlandırılır. Zəngin arxiv materialları əsasında hazırlanmış kitabın özəlli-

ni institutun keçdiyi inkişaf yolunu nostalji məmnunluqla izləməyə imkan verir.

Monoqrafiyanın "80 yaşlı elm ocağı" adlı bölməsində Yaxın Şərq ətrafında birinci "ədəbiyyat elmi" məbədinin ağırlıq-acılı, həmçinin şərəfli inkişaf yolu işıqlandırılır. Müxtəlif illərin elmi-nəzəri və təbii fikir zərurətindən yaranan, formalaşan, eləcə də zamana uyğun olaraq şəxslənən institutun struktur genişliyi, yeni-yeni şöbələrini yaradılması siyasətinin şərihi müvafiq elmi nailiyyətlər fo-

nunda açıqlanır. Mövzunun bu istiqamətdə şərhli oxucusu 80 illik mərhələlərdəki elmi zərurəti aydın qavramağa kömək edir.

Xalqımızın milli-mənəvi və ədəbi-bədii sərvətinin araşdırıcısı, həm də hamisi olan Ədəbiyyat İnstitutuna müxtəlif illərdə Azərbaycan

xadimləri" bölməsində Ədəbiyyat İnstitutu rəhbərlərinin uğcam elmi portretləri fədaqar mübarizələrin filologiya elmi sahəsində xidmətləri barədə müəyyən təsvir yaradır.

Azərbaycan şifahi və yazılı ədəbiyyatının zəngin irsini, müasir ədəbi prosesi, tənqidi fikri və milli ədəbiyyatın inkişafı üçün tədqiq, nəşr və təbliğ edən ayrı-ayrı şöbələrini fəaliyyəti kitabda ensiklopedik səpgidə şərh olunsada, ümumiyyətlə, institutda elmi araşdırmaların müxtəlifliyi, vüsəti, zənginliyi barədə yaranan təsvirli itxar doğurur. AMEA-nın Ədəbiyyat İnstitutu müstəqil elm mərkəzinə çevrilmiş, beynəlxalq aləmdə layiqli tərəfdaş kimi tanınmaqdadır. Müstəqillik illərində beynəlxalq əlaqələrin genişlənməsi - kitab mübadiləsi, sərğilər, elmi simpoziumlar və s. bu cəhətdən diqqəti cəlb edir.

Kitabın "Ədəbiyyat İnstitutunun tarixində səhifələr" adlanan son bölməsində 80 illik dövrdə ötən günlərin xatirələrini əks etdirən tarixi fotosəhifələr verilmişdir.

Institutun elmi surasında müdafiə olunmuş doktorluq və namizədlik dissertasiyalarının və elmi nəşrlərin nümunələrinin əlifba sırası və xronoloji ardıcılıqla təqdimatı keçilən yolun mərhələlərini izləmək baxımından, həmçinin alim əməyinə ehtiram nümunəsi kimi diqqəti cəlb edir.

Vətənpərvərlik tərbiyəsi diqqət mərkəzindədir

Şagirdlərin vətənpərvərlik tərbiyəsi əsasən təhsil müəssisələrində aslanlar və formalaşır desək, səhv olmaz. Rəsul Rza adına Göyçay 1 saylı tam orta məktəbin təhsilində bunu aydın görmək olar. Əvvəlcədən qeyd etmək lazımdır ki, bu təhsil ocağı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə "İlin ən yaxşı ümumtəhsil məktəbi" adına layiq görülmüşdür. Burada 133 nəfər müəllim, 839 nəfər şagird var.

Vətənpərvərlik tərbiyəsi barədə danışan məktəbin direktoru, əməkdar müəllim Tahirə Qurbanova bildirdi ki, biz bu işi hər gün şagirdlərin səhər sırası ilə başlayırıq, dərslərini də davam etdiririk. Bütün şagirdlər Azərbaycan Dövlət Himnini əzbər bilir, digər dövlət rəmzlərini tanıyır və onlara hörmət bəsləyirlər. Aşılardan tərbiyənin nəticəsidir ki, məktəbin keçmiş məzunları Qarabağ müharibəsində igidliklə döyüşmüşlər. Məktəbin fəxri Seymur Kerimov torpaqlarımızın bütövlüvü uğrunda amansız dö-

yüşlərdən birində canından keçərək həlak olmuşdur. Azərbaycan Milli Qəhrəmanı Mübariz İbrahimovun burada tanınması, onun döyüş sücaətlərini bilməyən yoxdur. Onun portretləri, haqqında yazılan kitablar, qəzet və jurnal məqalələrindən ibarət guşələr yaradılmış, həyat və döyüş yolları barədə məlumatlar asılmışdır.

Məktəbin şagird kollektivləri "Şahin" hərbi-idman oyunlarında müvəffəqiyyətlə çıxış edərək II yerə tutmuşlar. Onlar həmçinin, "Cəsurlar" hərbi-idman oyunlarında da nümunəvi çıxışları ilə fəxri III yerə çıxmışlar.

Azərbaycan Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin ümummilli lider Heydər Əliyevin 90 illiyi münasibətilə təşkil etdiyi "Gənc xilasedici və yağınsöndürən" yarış məsuliyyətində məktəbin komandası nümunəvi çıxışına görə fəxri diploma mükafatı almışdır. Ümumiyyətlə, məktəbin şagirdləri inşa yazı müsabiqələrində, idman yarışlarında və digər tədbirlərdə

fərqlənirlər.

Direktor Tahirə Qurbanova əlavə etdi ki, vətənpərvərlik tərbiyəsi məktəb kitabxanasının rəngarəng mədəni-kütləvi tədbirləri ilə daha da genişləndirilir. Kitab müzakirələri, oxucu konfransları, disputlar vasitəsilə xalqımızın tarixi qəhrəmanları, dövlət rəhbərləri, şair və yazıçılar şagirdlərə yaxşı tanıdır və sevdinir. Gənclərin hərbi çarşısına hazırlanması üzrə rəhbər, ehtiyatda olan zabiti Zəfər Əliyevin yeniyetmə və gənclərin vətənpərvərlik tərbiyəsinə xidməti xüsusi qeyd olunmalıdır.

Şəhər 1 saylı tam orta məktəbdə tarixi və əlamətdar gün və hadisələrə həsr olunmuş tədbirlərin mütemadi olaraq keçirilməsi ənənə halını almışdır. İndi burada Yeni il bayramına ciddi hazırlıq görülür. Bayram günləri şəm, maraqlı tədbirlərlə yadda qalacaq. İndi balaca şagirdlər Şaxta baba və Qar qızın gəlişini gözləyirlər.

Vəli İLYASOV,
"Respublika".

İstanbulda "Bir Prezidentin portreti" kitabının təqdimat mərasimi olacaqdır

İstanbul, 19 dekabr (AzərTAC). İstanbuldakı "Çırağan" sarayında Britaniyada tanınmış publisist və sənədli filmlər rejissoru, Kral Coğrafiya Cəmiyyətinin üzvü Qrem Uilsonun "Bir Prezidentin portreti" kitabının təqdimat mərasimi keçiriləcəkdir. Kitabı türk dilinə Türkiyənin tanınmış tərcüməçilərindən bir olan Tayfun Toruner tərcümə etmişdir.

Xəzər Strateji Araşdırmalar Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə dekabrın 24-də keçiriləcək imza və təqdimat mərasimində Azərbaycan, Türkiyə və digər ölkələrdən dəvət olunmuş ictimai-siyasi xadimlər çıxış edəcəklər.

Q.Uilsonun 512 səhifəlik 40 fişləndirilmiş ibarət olan kitabın-

da Azərbaycanın tarixi, ölkəmizin ən qədim dövrlərdən zəmanəmizə qədər siyasi inkişafının spesifikasiyası öz əksini tapmışdır. Müəllif qədim Azərbaycan tarixinə, cəmi 23 ay mövcud olmuş Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinə, Azərbaycanın sovet dövrünə, ulu öndər Heydər Əliyevin və Prezident İlham Əliyevin bioqrafiyalarına, onların həyat və fəaliyyətinə xüsusi yer ayırmışdır.

Kitabda Xocalı faciəsi və "Qara yanvar" haqqında məlumatlar, habelə Azərbaycanın təhsil, səhiyyə, sosial təminat, uzunömürlülük və iqtisadi inkişaf kimi amillər üzrə inkişafına şərait yaradan məsələlər öz əksini tapmışdır.

Elin Süleymanov:

Trans-Adriatik boru kəməri layihəsi təkcə Avropada deyil, bütün dünyada enerji təhlükəsizliyi üçün yeni imkanlar yaradır

Roma, 19 dekabr (AzərTAC). Trans-Adriatik boru kəməri (TAP) layihəsi təkcə Avropada deyil, bütün dünyada enerji təhlükəsizliyi üçün yeni imkanlar yaradır.

Bu sözləri Azərbaycanın ABŞ-dəki səfiri Elin Süleymanov AzərTAC-ın xüsusi müxbirinə müsahibəsində demişdir.

Marina Kim:
Heydər Əliyev müasir Azərbaycanın arxitekturasını yaratmışdır, indi bu karkas çiçəklənir və genişlənir

Moskva, 19 dekabr (AzərTAC). Rusiyalı məşhur teleaparıcı Marina Kim RF Federal Məclisinin mətbu orqanı olan "Parlament-ska-ya qazeta"-nın mətbuat mərkəzində mətbuat işçiləri üçün keçirilən "Qəlbimin bir hissəsi Rusiyadadır" mövzusunda qəbulun iştirakçısı olmuşdur.

Rusiyanın Azərbaycanlı Gənclər Birliyi (RAGB) tərəfindən Azərbaycanın Rusiyadakı səfirliyi ilə birgə təşkil olunduğu və Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin xatirəsinə həsr edilmiş görüşdə Marina Kim qeyd etmişdir ki, Heydər Əliyev ilə şəxsən tanış olmadığına baxmayaraq belə bir görkəmli şəxsiyyətə həsr edilmiş tədbirdə iştirak etməkdən fərəh duyur.

Rusiyalı teleaparıcı deyir: "Mən onunla şəxsən tanış deyildim, lakin son vaxtlar tale məni Azərbaycanla, Bakı ilə dənə-dənə görüşdürür. Biz Ümumrusiya Dövlət Teleradio Yayım Şirkəti çərçivəsində Rusiya televiziya tamaşaçısı üçün Azərbaycanı "keşf etmək" məqsədi ilə bir neçə böyük informasiya layihəsi

hazırlayırdıq. Təəssüf ki, Azərbaycanda bizim müxbir məntəqəmiz və ya büromuz yoxdur və rusiyalı tamaşaçının bu respublika barədə bilikləri çox çüzdür. Bir il bundan əvvəl mən ilk dəfə Bakıda ezamiyyəti oldum. Adətən keçmiş SSRİ respublikalarına səfər edərkən biz özümüzü buna hazırlayırdıq ki, həmin respublikalarda iş şəraiti ağır olacaq, onların televiziya verilişləri, logistikası, insanlar bizdəkindən fərqlidir. Bir sözlə, bizim təbiriyyətlə desək, özümüzü "sovet ezamiyyəti"ne hazırlayırdıq. Azərbaycanı gəndənə isə bizim bütün çəkilmiş qrupu heyranlaşdırdı: bura nə Avropa idi, nə də Asiya, inkişaf səviyyəsi tamamilə fərqli olan bir mühitə düşmüşdük. Bugünkü Bakının inkişaf səviyyəsini Avropanın və ya Asiyanın heç bir paytaxtı ilə müqayisə edə bilmərdim. Bu, Dubay, Paris və Londonun bir növ qarşılığıdır. Bakıya gələnlər burada özlərini heçqətən öz evində olduqları kimi hiss edirdi. Başa düşürsən ki, burada işlərin rahatdır. Bakı təmiz şəhərdir, Xəzərin sahilləri isə cənnət guşəsidir. İnsan-

lar şəhər mühitinə öz evləri kimi qayğı ilə yanaşırlar".

Marina Kimin sözlərinə görə, indi Moskvanın yeni icra hakimiyyətini Rusiya paytaxtının simasının dəyişdirilməsinə yönəlməli çoxlu yeni ideyalar həyata keçirir. Marina Kim deyir: "Mən istərdim ki, Moskvada da insanlar Bakıda olduğu kimi, özlərini öz evindəki kimi hiss etsinlər. Ev duyğusu, şəhərdə hər bir daşın sənin rahatlığın üçün qoyulduğunu hiss etmək çox xoşdur. Bütün bunlar həqiqətən Heydər Əliyevin xidmətidir. Biz jurnalistlər bir növ keşfiyyətə çıxırıq. İnsanlarla, öz həm-karımızla ünsiyyətə oluruz. Mən heç vaxt görməmişəm ki, insan haqqında bu qədər səmimi sözlər deyəsin. Gərək necə böyük miqyaslı, strateji təfəkkür sahibi olsan ki, üstündən illər keçəndən sonra insanlar sənə xatırlasın, gördüyün işlərin nəticələrindən bəhrələnsinlər. Mən bilirdim ki, Heydər Əliyev memarlıq təhsili almışdır. O, müasir Azərbaycan arxitekturasını yaratmışdır. İndi bu karkas çiçəklənir və genişlənir. Arzum budur ki, hər hansı cərəyanlar və təz-

Səfir diqqətə çatdırmışdır ki, belə layihələrin həyata keçirilməsi global və regional enerji bazarında canlanmaya səbəb olacaqdır və ölkəmiz bu istiqamətdə etibarlı və önəmli tərəfdaş çevriləcəkdir. Azərbaycan Avropa regionunda həyata keçirilən əsas enerji layihələrinin aparıcı oyunçusudur.

Elin Süleymanov Azərbaycan ilə Avropa və ABŞ arasında bir çox istiqamətlərdə, xüsusilə enerji sahəsində əməkdaşlığın vacibliyini vurğulamışdır. Səfir qeyd etmişdir ki, bu, strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinin genişləndirilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

yiqlər Azərbaycanı bu inkişaf vektorundan sadırmasın.

Teleaparıcı Azərbaycanı yürütdüyü xarici siyasətə toxunaraq vurğulamışdır ki, Azərbaycanın mövqeyi Heydər Əliyevin mövqeyidir. Çünki xalqın milli mənilik şüurunun təməli məhz onun dövründə, Azərbaycan dövlətinin təşəkkülünün lap əvvəlində qoyulmuşdur. Marina Kim deyir: "Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə çox rəğbət bəsləyirəm. Azərbaycanada Rusiya ilə münasibətlərə və Qərb ilə əməkdaşlığa çox diqqətlə yanaşırlar. Onlar buna necə nail olurlar? Yəqin ki, azərbaycanlıların indiki nəslinə bu sirri öyrədən Heydər Əliyev olmuşdur".

Tiraja 5 gün qalıb! Super uduşlarla Qış möcüzəsini reallaşdırın!

Baş çatmaqda olan 2013-cü il lotereya həvəskarları üçün əlamətdar bir il oldu. Lotereyasevərlər haqlı olaraq cari ili "rekordlar ili" adlandırırlar. İlin əvvəlində Azərbaycanın lotereyaların keçirildiyi bütün illər ərzində ən böyük uduş qeydə alındı. Yanvarın 24-də "Space" telekanalını canlı yayımda izləyən çoxsaylı tamaşaçılar "6/40" lotereyasında **149 min 745 manat** məbləğində rekord uduşun şahidləri oldular. İlin ilk uduş rekordu Gəncə şəhər sakini İlham Məmmədova nəşib oldu. İlin ilk yarısı daha bir rekord uduşla başa çatdı və bu rekord da qədim Gəncədə iyun ayında qeydə alındı. Gəncə şəhər sakini Sahib Əliyev "5/36" lotereyasında **161 min 490 manat** məbləğində "Cek Pot"u uddu.

Tezliklə uduşların məbləği ilə deyil, sayı ilə bağlı rekord qeydə alındı. Avqustun əvvəlində, hərəyə 69 min 338 manat qazanan Ağdam sakini Quliyev Hatəmin və Quba sakini Nöhbəliyeva Fərqanənin şərikli uduşu arxasında, eyni lotereyada daha 3 dəfə "Cek Pot" uduldu. Ümumiyyətlə, avqust ayı ərzində təkcə "5/36" lotereyasının "Cek Pot"u 4 dəfə uduldu! "Binqo" lotereyasında udulan "Cek Pot" Nəfəqə sakini Əliqə Həşimov və Zaqatala sakini Yahya Qurbanovun hərəsinə 25 min 520 manat qazandırdı.

Bütün bunlarla yanaşı, lotereya həvəskarları üçün ən yaddaqalan ay sentyabr ayıdır. 2013-cü il

30 DEKABR 2013
19.10-da AzTv-də
5 ədəd
Chevrolet Aveo

www.azerlotoreya.com

alınmadan, iri uduşların ümumi məbləği bir neçə milyon manat təşkil edir. Yalnız bu yazıda sadaladığımız 4 rekord uduşun ümumi məbləği 963 min 770 manatdır. İlin əvvəlindən bəri "AzərloTEREYA" ASC-nin təşkil etdiyi lotereyalarda yüzdən çox iştirakçı "Nissan Sunny", "Chevrolet Aveo" və "Kia Rio" avtomobilləri udmuşlar. Oyunların təşkil və keçirilməsində obyektivlik və şəffafıq prinsiplərinə daim sadiq olan "AzərloTEREYA" ASC iri uduş sahibləri haqda lotereya həvəskarlarını televiziya, internet və mətbuat vasitələri ilə müntəzəm olaraq məlumatlandırmışdır.

Lotereyalardan danışarkən, xüsusi mövsümü oyunların qeyd etməmək olmur. Cari ildə "Binqo+8", "Bahar sevincləri", "May sevincləri", "Qızıl Payız" kimi lotereyaların qalibləri "Jeep Cherokee Sport", "Nissan Juke", "Kia Rio" və "Chevrolet Aveo" kimi 15 ədəd avtomobilə sahib olmuşlar. Bu tipli lotereyalar üzrə ilin uduş limiti hələ bitməyib və ilin sonunadək lotereya həvəskarlarını daha 9 avtomobil, o cümlədən dekabrın 25-də "Qış Möcüzəsi" lotereyasından 100 faiz uduşlu "Hyundai Sonata" və "Hyundai Accent", dekabrın 27-də "Yeni il sevincləri" lotereyasından 100 faiz uduşlu "Kia Sportage" və "Kia Rio", dekabrın 30-da isə "Super Binqo" lotereyasından 5 ədəd "Chevrolet Aveo" avtomobili gözləyir. 2013-cü ildən öz uduş payınızı almağa tələsin. Tiraja 5 gün qalıb!

yaların qalibləri "Jeep Cherokee Sport", "Nissan Juke", "Kia Rio" və "Chevrolet Aveo" kimi 15 ədəd avtomobilə sahib olmuşlar. Bu tipli lotereyalar üzrə ilin uduş limiti hələ bitməyib və ilin sonunadək lotereya həvəskarlarını daha 9 avtomobil, o cümlədən dekabrın 25-də "Qış Möcüzəsi" lotereyasından 100 faiz uduşlu "Hyundai Sonata" və "Hyundai Accent", dekabrın 27-də "Yeni il sevincləri" lotereyasından 100 faiz uduşlu "Kia Sportage" və "Kia Rio", dekabrın 30-da isə "Super Binqo" lotereyasından 5 ədəd "Chevrolet Aveo" avtomobili gözləyir. 2013-cü ildən öz uduş payınızı almağa tələsin. Tiraja 5 gün qalıb!

yaların qalibləri "Jeep Cherokee Sport", "Nissan Juke", "Kia Rio" və "Chevrolet Aveo" kimi 15 ədəd avtomobilə sahib olmuşlar. Bu tipli lotereyalar üzrə ilin uduş limiti hələ bitməyib və ilin sonunadək lotereya həvəskarlarını daha 9 avtomobil, o cümlədən dekabrın 25-də "Qış Möcüzəsi" lotereyasından 100 faiz uduşlu "Hyundai Sonata" və "Hyundai Accent", dekabrın 27-də "Yeni il sevincləri" lotereyasından 100 faiz uduşlu "Kia Sportage" və "Kia Rio", dekabrın 30-da isə "Super Binqo" lotereyasından 5 ədəd "Chevrolet Aveo" avtomobili gözləyir. 2013-cü ildən öz uduş payınızı almağa tələsin. Tiraja 5 gün qalıb!

Azərbaycan Respublikası DİN-in Baş Mühafizə İdarəsi xidməti zərurətlə əlaqədar şəxsi heyətə 10000 cüt polis ayaqqabısının satın alınması üçün təkliflər SORĞUSU ELAN EDİR

Təkliflər sorğusunda iştirak etməkdə maraqlı olan təşkilatlar aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

1. Təkliflər sorğusunda iştirak etmək üçün yazılı müraciət;
2. Şirkət haqqında məlumat;
3. İddiəçinin hüquqi statusunu əks etdirən sənədlərin (nizamnamə, dövlət qeydiyyatı haqqında şəhadətnamə və ya reystrdən çıxarış, vergi ödəyicisinin qeydiyyatı və s.) müvafiq qaydada təsdiq olunmuş surətləri;
4. Vergi orqanlarına və SMF-na borcun olub-olmaması barədə arayış;
5. Müəssisənin istehsal gücü və maliyyə fəaliyyəti (işçilərin sayı, nəqliyyat vasitələri, avadanlıqlar, icarəyə götürül-

müş istehsal sahəsi daxil olmaqla) barədə arayış;

Təkliflərin son təqdim edilməsi günü 25 dekabr 2013-cü il tarixdəkdir.

Təkliflər Azərbaycan dilində təqdim edilməlidir.

AZ-1022, Bakı şəhəri, Mərdanov qardaşları 99A. Əlaqə telefonları: 594-34-74, (050) 316-00-72 Vəqif Qasimov.

Bank rekvizitləri: DİN-in Baş Mühafizə İdarəsi, Hesab Nömrəsi AZ40MOSZ36015944000175078001, VÖEN: 1400043501, QSC "Bank Standard" KB, Kod: 505237, VÖEN: 9900006801, M/H: AZ66NABZ0135010000000003944, SWIFT BİK: MOSZAZ 22.

Tender Komissiyası.

Qanunsuz ov edənler ETSN-in əməkdaşını yaralamışlar

Bakı, 19 dekabr (AZƏR-TAC). Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin 12 saylı ərazi ekoloqiyası və təbii sərvətlər şöbəsinin (xidməti ərazisi Tərtər, Yevlax, Bərdə və Ağdaş rayonlarını əhatə edir) mühafizə yegeri Pərviz İsmayilov Bərdə rayonunun Seyid Yusifli kəndinin ərazisində, Qarabağ-Şəki meşə zolağının yaxınlığındakı sahədə naməlum şəxslər tərəfindən ov tüfəngindən açılan atəş nəticəsində xəsarət almışdır.

Nazirliyin mətbuat xidmətindən bildirmişlər ki, qanunsuz ov edən şəxslər xidməti vəzifəsini yerinə yetirən P.İsmayilovun ərazini tərk etmək və silahları təhvil vermək tələbinə məhəl qoymamış və onlardan biri ov tüfəngi ilə atəş açaraq onu bud nahiyəsindən yaralamışdır.

Faktla bağlı rayon prokurorluğunda cinayət işi açılmışdır. Hazırda araşdırma aparılır.

TÜRKİYƏDƏ BEŞ POLİS KOMİSSARİ İŞDƏN AZAD EDİLİB

İstanbul beş polis komissarı dekabrın 18-də istefaya göndərilib. Onların arasında yüksək vəzifəli şəxslər də var. Bu barədə "Hürriyyət" qəzeti məlumat verib.

İşdən azad edilənlər arasında maliyyə cinayətləri ilə mübarizə idarəsinin, müxtəlif cinayətkarlıqla mübarizə üzrə idarənin rəhbərləri, eləcə də qaçaqmalçılıqla mübarizə üzrə idarənin rəisi, terrorizmlə mübarizə üzrə idarənin başçısı və ictimai təhlükəsizlik üzrə idarənin rəisi də var.

Qəzetin məlumatına görə, onların yerinə artıq yeni rəhbərlər təyin edilmişdir.

Eyni zamanda, Türkiyənin ədliyyə naziri Sədullah Ergin hakimiyyət və iş adamları dairəsində korrupsiya üzrə qalmaqallı işləri aparan prokurorların səlahiyyətlərindən kənarlaşdırıldıqları barədə yayılan məlumatları təkzib edib.

Sədullah Ergin xüsusən də dekabrın 17-də sosial şəbəkələrdə İstanbulun iki prokurorunun istefası barədə yayılan şayiələrin həqiqətə uyğun olmadığını bildirdi.

Xatırladaq ki, İstanbul və Ankara polisi dekabrın 17-də tenderlərin keçirildiyi zaman rüşvətçilik və fırıldaqçılıq faktı üzrə işin təhqiqatı çərçivəsində bir sıra həbslər həyata keçirilib.

Ümumilikdə iş üzrə 37 nəfər həbs olunub. Onların arasında bir sıra məşhur iş adamları, dövlət məmurları, eləcə də üç nazir oğlu da var.

UKRAYNA MÜXALİFƏTİ RF-İ SÖVDƏLƏŞMƏDƏN NARAZI QALIB

Ukraynanın müxalifət liderləri Rusiya prezidenti Vladimir Putinlə Moskva-da görüşmüş Ukrayna prezidenti Viktor Yanukoviçdən Rusiyanın Kiyevə iqtisadi yardım hansı şərtlər altında təqdim etməsinin təfəsilatlarını açıqlamağı tələb ediblər. Bu barədə "BBC" agentliyi xəbər verib.

Qeyd edək ki, Viktor Yanukoviçlə danışıqlardan sonra Vladimir Putin Rusiyanın Ukrayna hökumətinin qiymətli kağızlarına 15 milyard dollarlıq yatırım və Ukrayna üçün qazın qiymətində 30 faiz endirim edəcəyini bildirdi.

Ukrayna müxalifətinin liderlərindən Vitali Klitçko prezident Yanukoviçin Putinlə sövdələşməsinə "Ukraynanın müstəqilliyinə xəyanət" kimi qiymətləndirib.

Vitali Klitçko deyib: "Prezident Yanukoviç Rusiyadan yardım müqabilində Ukrayna müəssisələrini, sənayesini, strateji sahələri girov qoyub. Biz sövdələşmənin təfəsilatlarını və bu addımın səbəblərini bilmək istəyirik". Bundan başqa, o, Ukrayna prezidentini hökuməti istefaya gəndərməyə və ölkədə erkən seçkilər keçirməyə çağırıb.

Müxalifətin radikal sağ qanadının lideri Oleg Tyaqniqov isə bildirib ki, "Yanukoviç iqtisadiyyatın aparıcı sahələrini Rusiyaya verib".

Moskvada Rusiya və Ukrayna prezidentlərinin danışıqları başa çatdıqdan sonra Kreml Ukrayna üçün 2014-cü il yanvarın 1-dən qazın qiymətinin min kubmetrinin 400 dollardan 268 dollara endiriləcəyini elan edib. Bu qiymətlər ilkin razılığa görə 2019-cu ilədək qüvvədə qalmalıdır.

Bundan başqa, Rusiya özünün Milli Rifah Fondu vəsaiti hesabına Ukraynanın qiymətli kağız bazasına 15 milyard dollar həcmində investisiya yatıracaq.

Eyni zamanda, Vladimir Putin xüsusilə vurğulayıb ki, prezident Viktor Yanukoviçlə danışıqlarda "Ukraynanın Gömrük İttifaqına qoşulması məsələsi müzakirə olunmayıb".

CƏNUBİ SUDAN VƏTƏNDAŞ MÜHARİBƏSİ ASTANASINDADIR

Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Cənubi Sudanda etnik zəmində münəqqişin vətəndaş müharibəsinə çevriləcəyini ehtiyatlıdır. "BBC"-nin verdiyi xəbərə görə, bu barədə BMT Təhlükəsizlik Şurasının sədri Gerard Araud bildirib.

G.Araud bildirib ki, bazar günündən bəri Cənubi Sudanda yüzlərlə insanın öldürülməsi ona bu fikri söyləməyə əsas verir.

Qeyd edək ki, bu günlərdə BMT təsdiqlənmiş mənbələrə əsasən məlumat ya-

yıb ki, Cənubi Sudanda 400-500 nəfər ordu qüvvələri ilə qarşıdurmada öldürülüb.

Gerard Araudun sözlərinə görə, halırda 20 min qaçqın paytaxt Cudaba salınmış BMT şəhərciyində sığınacaq tapıb. Sədr əlavə edib ki, burada insan çoxluğu səbəbindən əlavə yemək və tibbi ləvazimata ehtiyac yaranıb.

Qeyd edək ki, Cənubi Sudan prezidenti Salva Kiir Mayardit bazar ertəsi dövlət çevrilişi təhlükəsi barədə bəyanat verərək sabiq müavini Riek Maçarı günahlandırıb.

Eyni zamanda, sabiq maliyyə naziri də daxil olmaqla, 10 nəfər rəsmi şəxs həbs olunub. Paytaxtda döyüşlər artıq bir neçə gündür ki, davam edir və komendant saati elan edilib.

Xatırladaq ki, Cənubi Sudan 2011-ci ildə uzunillik münaqişədən sonra Sudandan ayrılaraq müstəqilliyini elan edib. Lakin bu neft ölkəsində etnik və siyasi böhran hələ də davam edir.

SURIYA KİMYƏVİ SILAHLARININ MƏHVİ HƏYATA KEÇİRİLİR

Suriyadakı kimyəvi silahların 500 tonluq ilk hissəsinin ABŞ tərəfindən təmin edilən gemidə dənizdə məhv ediləcəyi bildirilib. Bu barədə "TRT" telekanalı xəbər verib.

Kimyəvi Silahların Qadağan Olunması üzrə Təşkilatın İcra Şurası Suriyadakı ən təhlükəli kimyəvi silahların məhv ediləmə prosesinə bağlı planı qəbul edib.

İcra Şurasına təqdim edilən plana əsasən, Suriyanın Lazkiye limanındakı anbarlara yerləşdiriləcək kimyəvi silahları oradan Danimarka və Norveçin təmin etdiyi gəmilərlə təhlükəsiz bir şəkildə İtaliyadakı bir limana daşınacaq.

500 ton yaxın kimyəvi maddə daha sonra ABŞ-ın təmin etdiyi gəmiyə nəql ediləcək və onun məhv edilməsi dənizdə reallaşacaq.

Bununla yanaşı, Kimyəvi Silahların Qadağan Olunması üzrə Təşkilat təhlükəsizlik, beynəlxalq proseslərə dair bəyannamələr və iqlim şərtlərindən asılı olaraq açılacaq məhvəmə cədvəlinə dəyişiklik ola biləcəyini istisna etmir.

Qeyd edək ki, Suriyanın kimyəvi silahlarının məhvəmə prosesinin ən gec 2014-cü il iyun ayının axırınadək tamamlanması nəzərdə alınır.

TBİLİSİ MƏRİ DÖVLƏT VƏSAİTİNİ İSRAFDA İTTİHAM OLUNUR

Gürcüstan Baş Prokurorluğu Tbilisi məri Gigi Uqulavanı külli miqdarda dövlət vəsaitini israf etməkdə ittiham edib. "APA"-nın Gürcüstan mətbuatına istinadən verdiyi xəbərə görə, istintaq, məri 2012-ci ildə "Vahid Milli Hərəkat" partiyasının seçki qabağı kampaniyasının maliyyələşdirilməsinə şəhərin İnkişaf Fondundan 30 milyon dollar sərf etdiyini bildirdi.

Cinayət işində G.Uqulavanın beş müavininin də adı hallanıb. Mərin özü isə cinayət işini siyasi motivli hesab edir.

Gigi Uqulavanın fikrincə, gələcək ilin mayında keçiriləcək bələdiyyə seçkilərində hakim "Gürcü Arzusu" koalisiyasının namizədinin qələbə şansını itirməyi üçün onu indidən zərərsizləşdirmək istəyirlər.

Qeyd edək ki, G.Uqulava sabiq prezident Mixeil Saakaşviliyə silahdaşlarından və "Vahid Milli Hərəkat" partiyasının liderlərindən ibarətdir.

LİVİYADA TƏHLÜKƏSİZLİK VƏ YANACAQ PROBLEMI YAŞANIR

BMT-nin Liiviya üzrə xüsusi nümayəndəsi Tarek Mitri Liiviya təhlükəsizlik probleminin işğalı və

insan hüquqlarının pozulmalarından narahatlıq duyduğunu açıqlayıb. Bu barədə "TRT" xəbər verib.

Tarek Mitri Tripolide təşkil etdiyi mətbuat konfransında ölkədə silahlı qrupların əlinə raketlər və uran olduğunu ifadə edərək hökumətdən ordunun sahib olduğu silahların bəzi qrupların nəzarətinə keçməsinin qarşısını almasını tələb edib.

Silahlı qruplar tərəfindən yaradılan və minlərlə insanın saxlanıldığı nəzarət mərkəzlərindəki işgəncə xəbərlərindən narahatlıq duyulduğu səsləndirən Tarek Mitri ölkədə artan təhlükəsizlik və sabitlik probleminə diqqət çəkib.

Digər tərəfdən, işğalın səbəbi ilə Liiviya maye yanacaq təminatında həddən artıq çətinlik kəçilib. Benzin almaq üçün saatlarla sırada gözləyən liiviyalılar üsyan edir.

Bundan başqa, ölkənin şərqindəki neft sahələrinin silahlı qruplar tərəfindən 3 aydır işğal altında saxlanması neft ixracatına ağır zərbə vurur. Problem qarşısında hökumət xaricdən maye yanacaq idxal etmək məcburiyyətində qalıb.

BİLDİRİŞ

Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 49-cu maddəsinə uyğun olaraq 2014-cü ildə universitetin binalarının və ərazisinin mühafizəsi xidmətinin satın alınması üçün

KOTİROVKA SORĞUSU ELAN EDİR

Satınalmada iştirak etmək istəyənlər 27 dekabr 2013-cü il saat 15.00-dək AzMİU-nun Tender Komissiyasına müraciət edə bilərlər.

Ünvan: Az1073, Bakı şəh., Ayna Sultanova küçəsi-5, tel: 510-64-31

Tender Komissiyası.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun Göygöl rayon şöbəsinə 1 (bir) ədəd generatorun, 1 (bir) ədəd stabilizatorun satın alınması üzrə kotirovka sorğusu elan edir. Kotirovka təklifləri 23 dekabr 2013-cü il tarixə kimi təqdim olunmalıdır. Əlavə məlumatı tender komissiyasından ala bilərsiniz.

Əlaqə telefonu: (02220) 5-31-84

Ünvan: Göygöl, M.Ə.Sabir küçəsi, 1 "A"

Tender Komissiyası.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun Quba rayon şöbəsinə 1 (bir) ədəd generatorun, 1 (bir) ədəd stabilizatorun satın alınması üzrə kotirovka sorğusu elan edir. Kotirovka təklifləri 23 dekabr 2013-cü il tarixə kimi təqdim olunmalıdır. Əlavə məlumatı tender komissiyasından ala bilərsiniz.

Əlaqə telefonu: (02333) 5-25-30

Ünvan: Quba, Qələbə küçəsi-17

Tender Komissiyası.

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi Quba rayon R.Kəlbizəv adına Xınalıq kənd internat tam orta məktəbi 2014-cü ildə "Ərzaq məhsulları"nın alınması üzrə

AÇIQ TENDER ELAN EDİR

Tender iştirakçılarında təklif edilir ki, "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununa uyğun olaraq göstərilən lot üzrə öz tender təkliflərini möhürlənmiş, ikitəqat bağlamada yazılı surətdə təqdim etsinlər.

Təkliflərin qiymətləndirilməsində aşağıdakı meyarlara üstünlük verilecekdir:

—aşağı qiymət;

—yüksək keyfiyyət;

—müqavilənin yerinə yetirilməsi;

—analoji işlərdə təcrübəsi;

—maliyyə vəziyyəti.

Müqavilənin yerinə yetirmək üçün tender işi-

raqların lazımı texniki və maliyyə imkanlarına malik olmalıdır.

Ünvan: Quba rayonu, Xınalıq kəndi

Tel.: 023-334-91-13

Maraqlananlar əsas şərtlər toplusunu aşağıdakı məbləğdə iştirak haqqını köçürdükdən sonra yuxarıda göstərilmiş ünvandan ala bilərlər.

Tədarədə iştirak haqqı — 30 manat

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

Kapital Bank Quba filialı

Kodu: 200651

VÖEN: 9900003611

Müxbir hesabı: 0137010001944

S.W.I.F.T kodu AİBAZ2X

Quba YXO (Xınalıq ÜİM 4500522541)

Hesab: 32051019446500246165

VÖEN: 4500248461

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

—tədarədə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;

—iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;

—iddiəçinin tam adı, hüquqi statusu, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;

—iddiəçinin son bir ildə maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;

—işləri yerinə yetirmək üçün potensial imkanları haqqında məlumat;

—tender təklifinin təminatı (zərflərin açıldığı gündən 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);

—tender təklifi qiymətinin 1 faizi həcmində bank zəmanəti (zərflərin açıldığı gündən 60 bank günü qüvvədə olmalıdır).

Qeyd olunan sənədlər 28 yanvar 2014-cü il tarixədə, bank zəmanəti və tender təklifi isə 5 fevral 2014-cü il tarixədə təqdim olunmalıdır.

Tender zərfləri 6 fevral 2014-cü il tarixədə saat 11:00-da açılacaqdır.

Tender Komissiyası.

